

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Hajdúsámson Város Önkormányzata

2023-2028

Hajdúsámson, 2023. december 15.

Felülvizsgálva 2026. január

*Hatályos:
2023. december 15. – 2028. december 15.*

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	2
Bevezetés.....	2
A település bemutatása.....	2
Értékeink, küldetésünk.....	13
Célok.....	14
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	14
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	15
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	16
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	41
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	55
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	60
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	64
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	67
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	68
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	70
1. A HEP IT részletei.....	70
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	93
2. <i>Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program 2026. évi felülvizsgálattal megállapított Intézkedési Terve</i>	100
3. Megvalósítás.....	106
4. Elfogadás módja és dátuma.....	110

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021. június 30. napján módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva** Hajdúsámson Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A Helyi Esélyegyenlőségi program 2026. évi felülvizsgálata során beépített számadatokat és szövegrészeket kék színnel és dőlt betűformával jelöljük.

A település bemutatása

Hajdúsámson az ország térszerkezetében az Alföld határ közeli térségében, Hajdú-Bihar vármegye északkeleti részén, a vármegyeszékhelytől, Debrecentől 10 km-re helyezkedik el.

A település területe 6952 hektár, ebből belterület 506,7 hektár. A városnak három jelentős külterületi lakott helye van: Ligettanya, Martinka és Sámsonkert. Martinka és Sámsonkert településrészek az egykori szőlőskertekből alakultak ki.

A város rövid története:

Hajdúsámson és környéke már a bronzkorban is lakott hely volt. Ezt bizonyítják az 1907-ben előkerült régészeti leletek. „Hajdúsámsoni Kincs” néven a debreceni Déri Múzeumban őrzik a tizenkét harci csákányból és egy szépen díszített kardból álló páratlan fegyverleletet.

A XIII. századból származnak az első írásos emlékek:

Elsőként 1213-ban a Váradi Regestrumnak nevezett tüzesvaspróba lajstromban említik Túrásámon néven. Zsigmond 1399-ben oklevelében említik utoljára Túrásámonként. A következő évszázadokban egyszerűen csak Sámson a falu neve. A megélhetést – a földművelés mellett – jelentős állattartás biztosította. Az 1552-es összeírásban említett ötven jobbágytelek alapján lakosságát 650 főre tehető, de tíz év múlva annyira elnéptelenedett, hogy pusztaként említik.

A 14. században a debreceni uradalom tartozéka.

A Rákóczi-szabadságharc idején II. Rákóczi Ferenc hadaival Sámson alatt táborozott 1703. július 26-án. Itt fogadta Debrecen város főbíróját.

Sámson 1720-as összeírás szerint még községként Bihar vármegyéhez tartozott.

A szabadságharc idején három nemzetőr csapatot állított ki a település 240 fővel, majd megindult a jobbágyfelszabadítás.

1871-ben lett nagyközség, majd 1876-ban Hajdú vármegyéhez csatolták. Ettől kezdve használatos a Hajdú előtag a község nevében.

A polgárosodásnak és az ipari fejlődésnek itt is vannak nyomai - pl. Budaházy Imre szeszgyára –, de alapvetően marad a mezőgazdasági jelleg. A XX. század elején két közút és vasútvonal épül, pénzintézetek alakulnak.

A lakosságszám az első világháborúig folyamatosan nőtt, 1910-ben meghaladta az ötezet. A második világháborúban 122-en veszítették életüket, és 188 zsidó lakost hurcoltak el. A háború után a lakosság a megváltozott viszonyokhoz rendezte életét. Még mindig meghatározó volt a mezőgazdaság a megalakult termelészövetkezetek révén.

E korszakban legnagyobb eredménye a közművesítés, a villamosítás az ivóvízhálózat kiépítése vízműteleppel.

Hajdúsámson 1971-ben nagyközségi státuszt kap. A helyi munkalehetőség nagyon kevés. 1985-ben a munkaképes korú lakosság 85 %-a ingázó.

A rendszerváltás után kiépült az önkormányzatiság, felgyorsult a fejlődés, 1990. és 2002. között közel 3500 fővel nőtt a lakosságszám, mert Hajdúsámson Debrecen közelsége miatt vonzóvá vált a kiköltöző családok számára. Hajdúsámson 2004. július 1-jén városi címet kapott. A városban több nagyobb ipari üzem, valamint számos kisebb ipari, szolgáltató és kereskedelmi egység működik.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Hajdúsámson alapvetően mezőgazdasági település. A mezőgazdaság történelmi hagyományából fakadóan, meglehetősen jelentős szerepet tölt be a település gazdasági életében, kihasználatlan potenciálja esélyt adna a magasabb színvonalú tájgazdálkodásra, a helyben boldogulás távlatos megteremtésére. Jelentős hagyományai vannak a kertkultúrának, valamint az állattartásnak. Jelenleg elsősorban juh, szarvasmarha, liba és sertéstenyésztéssel foglalkoznak a földtulajdonosok.

A település infrastrukturális ellátottságáról elmondható, hogy az alapvető műszaki és humáninfrastruktúrával rendelkezik. A település nagy utat tett meg a városi rang megszerzése óta, de a városi ranghoz méltó kisvárosi funkciók azonban nincsenek teljes mértékben jelen, ezért további jelentős fejlesztésekre van szükség az ideális állapot eléréséig.

A város életét nagyban meghatározza Debrecenhez való közelsége, ami előny és hátrány is egyben. Egyrészt érvényesül a nagyváros elszívó ereje, ugyanakkor Hajdúsámson kiegészítő szolgáltatások nyújtására lenne képes a debreceni belső agglomerációs övezeten belül. A 471-es út és a vasút biztosítja az összeköttetést a vármegyeszékhellyel és az attól távolabbi településekkel. A 471-es út Hajdúsámsont elkerülő szakaszának átadásával az átmenő forgalom szinte megszűnt, így a város környezeti és zajártalma is jelentős mértékben csökkent.

Az 1990 és 2012 között bekövetkezett jelentős (8 010 főről 13 535 főre emelkedett a lakosság száma) 5525 fős népesség növekedés komoly problémát jelentett a település foglalkoztatási és szociális helyzetét tekintve, mivel az új betelepülők nagy része alacsony iskolázottságú és társadalmi státuszú családokból állt és a betelepülés első számú célcsoportja nem a belterület, hanem Martinka és Sámsonkert külterületek voltak, ahol az infrastrukturális ellátottság a településrészek korábbi funkciójából eredően alacsony.

A 2020-as évek fordulóján és azt követően bejelentett kormányzati családtámogatási intézkedések következtében további emelkedés tapasztalható a népességszámban, mely a 2023. évben így meghaladja a 15 000 főt.

A város, különösen a városrészek szolgáltatásokkal való ellátottsága sem teljeskörűen kielégítő, itt is érvényesül a Debrecen közelségéből adódó elszívó hatás, ugyanakkor a népesség megtartása érdekében szükséges a kínálat bővítése.

Demográfiai mutatók:

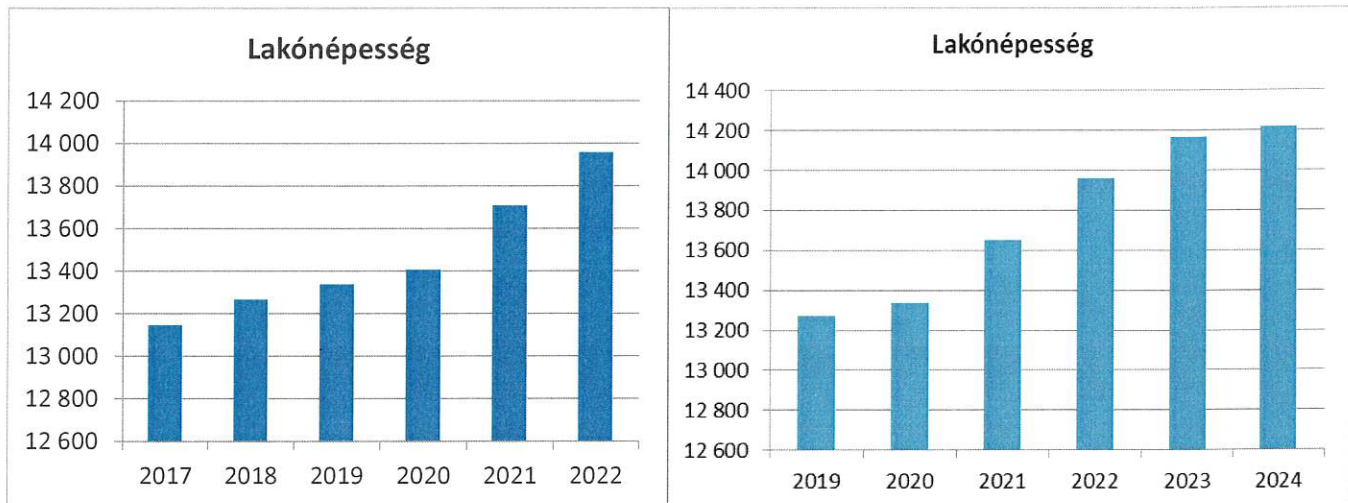
„Az 1980-as évek eleje óta Magyarország lakóinak száma egyre kevesebb. 1981 és 2012 között közel 750 ezer fővel csökkent a népesség, ebből csaknem 70 ezer főnyi csökkenés a legutóbbi három évben következett be.” (KSH Népeségtudományi Kutató Intézet: Demográfiai Portré 2012.) Az ország egészére jellemző népességcsökkenés az Észak-Alföldi Régióban is megfigyelhető, sőt az az országos átlagot is meghaladja. Ezek a trendek nem igazak Hajdú-Bihar vármegyére és Hajdúsámson városra sem.

Hajdúsámson lakónépessége egyenesen növekvő tendenciát mutat. Az állandó lakosság száma 1980-ban 7 639 fő volt, 1990-ben 8 075 fő, amely 2000-ben 10 383 fő, 2010-ben 13 348 fő, 2018-ban 14 196 fő és 2023-ban 15 034 fő. *2025. évben 15 184 fő az állandó lakosságszám.*

A lakónépességet az alábbi diagram mutatja.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	13 148	bázis év
2018	13 269	100,92%
2019	13 340	100,54%
2020	13 407	100,50%
2021	13 711	102,27%
2022	13 960	101,82%
<i>2023</i>	<i>14 170</i>	<i>101,50%</i>
<i>2024</i>	<i>14 220</i>	<i>100,35%</i>

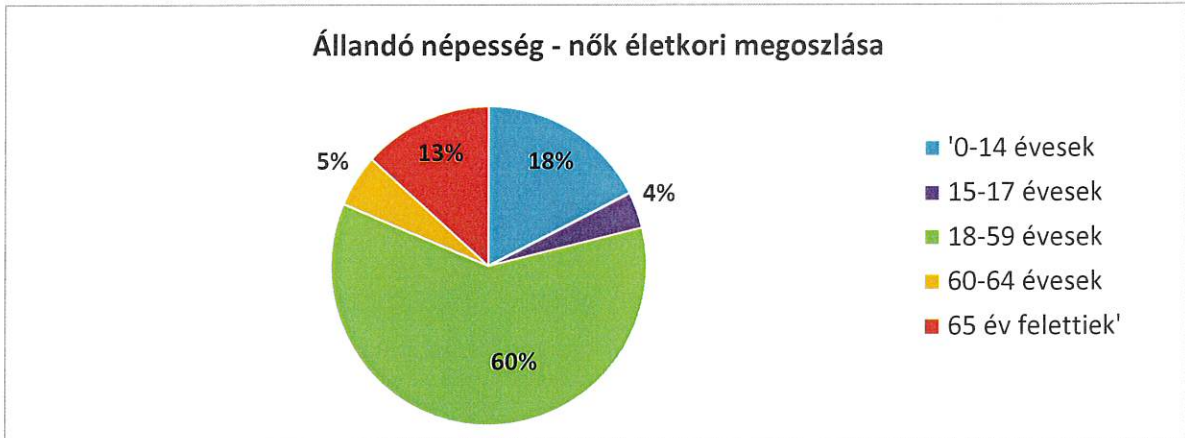
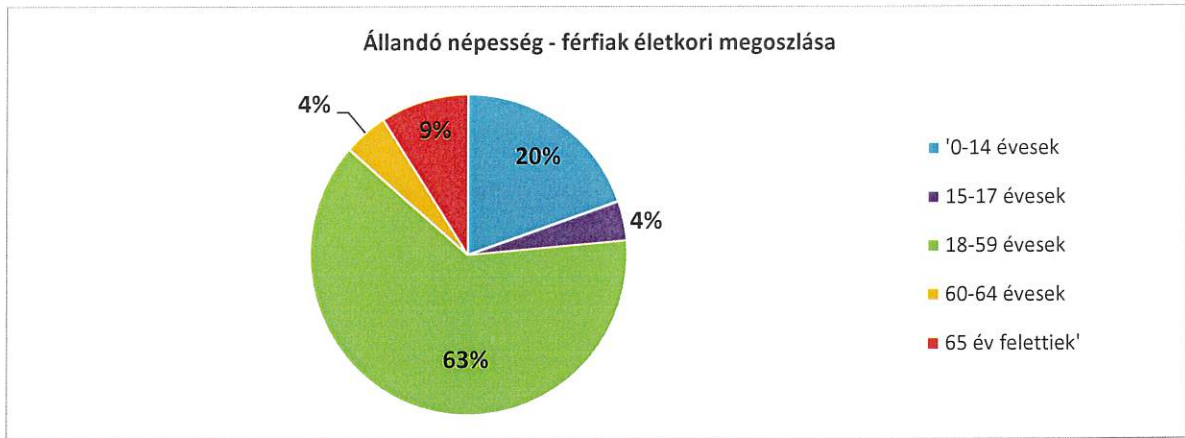
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	7 379	7 175	14554	50,70%	49,30%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			542	3,72%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 446	1 251	2697	9,94%	8,60%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	294	265	559	2,02%	1,82%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	4 636	4 321	8957	31,85%	29,69%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	336	385	721	2,31%	2,65%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	667	953	1620	4,58%	6,55%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

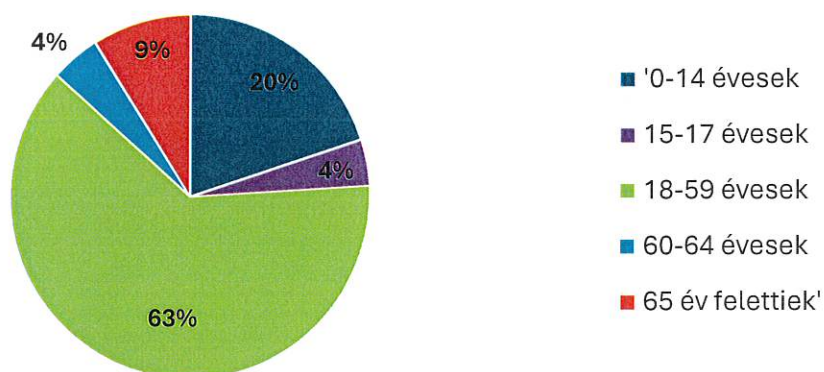
A vármegyei és országos adatokhoz képest Hajdúsámson különlegessége, hogy a férfiak száma magasabb, mint a nőké, 100 férfira 97 nő jut, szemben az országos adattal, mely alapján 100 férfira 107 nő jut. (Forrás: KSH-STADAT)

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2022)

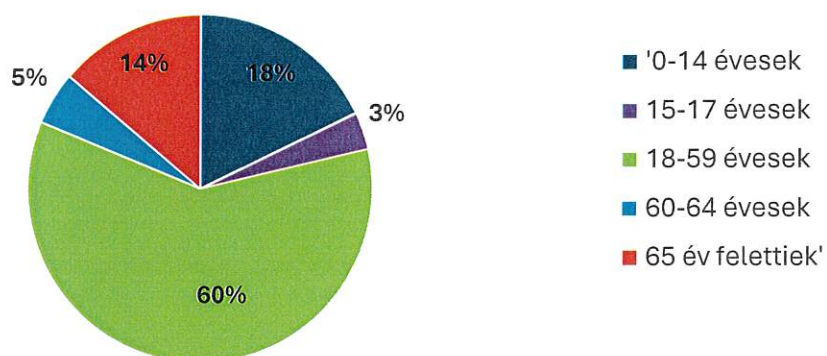
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	7 615	7 419	15034	50,65%	49,35%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			638	4,24%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 519	1 327	2846	10,10%	8,83%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	314	257	571	2,09%	1,71%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	4 763	4 444	9207	31,68%	29,56%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	337	367	704	2,24%	2,44%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	682	1 024	1706	4,54%	6,81%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	1 469	2 677	54,87%
2018	1 502	2 688	55,88%
2019	1 549	2 705	57,26%
2020	1 620	2 697	60,07%
2021	1 691	2 781	60,81%
2022	1 706	2 846	59,94%
2023	1 758	2 875	61,15%
2024	1 810	2 881	62,83%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A népesség előregedésének gyakran használt mutató mérőszáma az öregedési index. Az öregedési index a 14 éves és ennél fiatalabb népességre jutó idősök (65 évesek és annál idősebbek) arányát mutatja. Míg 2017-ben 100 fő gyermekre 54 fő idős lakos jutott, ez a szám 2022-ben 100 fő gyermek esetében 60 fő idős lakosra emelkedett, mely tendencia a 2020-2021. évekhez képest enyhén csökkenő tendenciát kezd mutatni.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	-6,07
2018	5,75
2019	1,05
2020	-1,65
2021	17,85
2022	15,30
2023	8,25
2024	-0,07

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

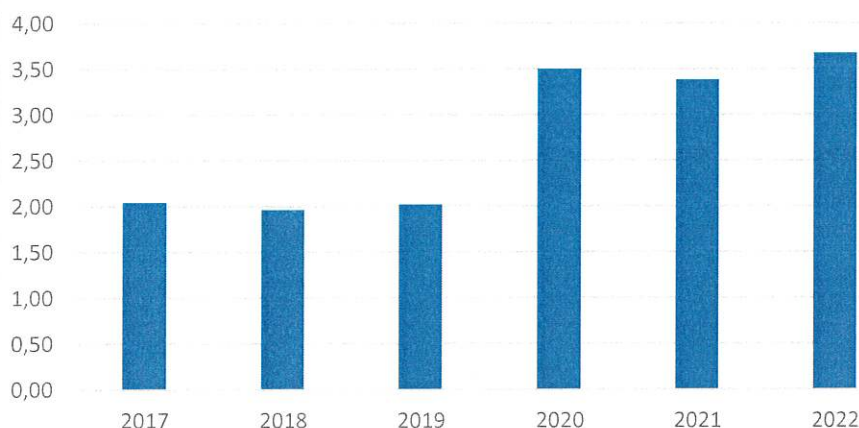
A belföldi vándorlási egyenleg – a 2017-es és 2020-as évet kivéve – pozitív, annak ellenére, hogy évről-évre növekszik az elvándorlók aránya, különösen a 2021. évben – ugyanakkor ez nem befolyásolta kedvezőtlenül a lakosságszámot.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	2,05
2018	1,97
2019	2,03
2020	3,51
2021	3,39
2022	3,68
2023	4,41
2024	5,14

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

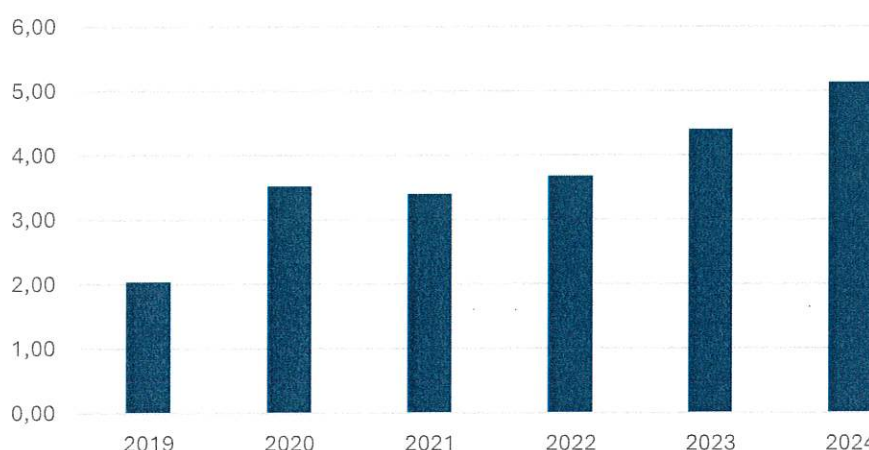
A természetes szaporodás alakulását az elmúlt hat évre vonatkozóan az alábbi diagram szemlélteti.

Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő)

2022. évi népszámlálási adatok alapján

Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő)

Helyi közügyek, helyben biztosítandó közfeladatok:

A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen:

1. településfejlesztés, településrendezés;
2. településüzemeltetés (köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása);
3. a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése;
4. törvényben meghatározott kivételekkel az egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítségét célzó szolgáltatások;
5. környezet-egészségügy (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágcsálóirtás);
6. óvodai ellátás;
7. kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása;
8. gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások;
9. szociális szolgáltatások és ellátások, amelyek keretében települési támogatás állapítható meg;
10. lakás- és helyiséggazdálkodás;

11. a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása;
12. helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás;
13. honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás;
14. helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok;
15. a kistermelők, őstermelők számára – jogszabályban meghatározott termékeik – értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is;
16. sport, ifjúsági ügyek;
17. nemzetiségi ügyek;
18. közreműködés a település közbiztonságának biztosításában;
19. helyi közösségi közlekedés biztosítása;
20. távhőszolgáltatás;
21. víziközmű-szolgáltatás, amennyiben a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény rendelkezései szerint a helyi önkormányzat ellátásért felelősnek minősül.

Közüntézmények, egyéb szervezetek, köznevelési intézmények:

1. A városban két óvoda működik. Az 500 férőhelyes **Eszterlánc Óvoda** pavilonos kialakítású épületegyüttese a város centrumában található, mely 2021. szeptember 1. napjától a HIT Gyülekezete Egyház fenntartásába került.

Ezzel egyidőben a felekezeten kívüli óvodai nevelés jogszabályi előírásainak megfelelően az önkormányzat által létrehozásra került a **Hajdúsámsoni Önkormányzati Óvoda** 3 csoportszobával, 75 férőhellyel.

A gyermekek a város egész területéről és a három településrészről (Sámsonkert, Martinka, Ligettanya) érkeznek az óvodákba.

Különösen az érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés mellett az egészséges életmód, egészséges táplálkozás, higiénés szokások kialakítása, mindennapos testnevelés képezik az önkormányzati óvoda mindennapi nevelési feladatait.

Az óvoda esélyegyenlőséget szolgáló intézkedései:

- egyenlő esély megteremtése minden gyermek számára az óvodában, az óvodai élet minden területén
- egyenlő bánásmód érvényesítése a nevelési alapelvekben, mert minden gyermeknek veleszületett joga van az emberi méltósághoz az óvodai élet teljes ideje alatt,
- a gyermeki személyiség kibontakoztatásához megfelelő feltételek biztosítása
- közösségi nevelés terén: elfogadás, tolerancia, empátia, segítőkészség, együttműködés fejlesztése.

A kiemelt figyelmet érdemlő gyermekek nevelése az óvodában:

Az óvoda fogadja

- a) a különleges bánásmódot igénylő gyermeket (sajátos nevelési igényű gyermeket, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermeket, kiemelten tehetséges gyermeket),
- b) hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket.

2. Az általános iskolai működés: a *II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola, Gimnázium, Szakképző Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Óvoda* központi épülete a Hajdúsámson, Kossuth u. 2-8. sz. alatt, az Eszterlánc Óvoda épülete a Hajdúsámson, Kossuth u. 11-17. sz. alatt, a középiskola épülete a Hajdúsámson, Kossuth u. 20-26. sz. alatt, valamint a **Csapókerti Általános Iskola Tagintézménye** Hajdúsámson, Jókai u. 61. szám alatti telephelyen található, mely 2023. szeptember 1. napjától a tanulói létszám lecsökkenése miatt szünetel. *2024-2025 nevelési évben szünetelt, majd 2025-2026 nevelési évtől megszűntetésre került.* Sámsonkertben a felső tagozat megszűnt, az épületet közösségi térként került hasznosításra.

A II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola, Gimnázium, Szakképző Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Óvoda 2013. szeptember 1. napjától a HIT Gyülekezete Egyház fenntartásába került.

A *II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola, Gimnázium, Szakképző Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Óvoda* általános iskolai nevelés-oktatás folyik nyolc, gimnáziumi oktatás 4, szakképzés 3, valamint alapfokú művészeti oktatás tizenkét évfolyamon.

A 2001-ben átadott központi épületben 49 tanterem, tágas aula, tornacsarnok, tornaterem, könyvtár, számítógépes szaktantermek, modern konyha és étkező áll a gyerekek és pedagógusok rendelkezésére, ahol azóta is folyamatos fejlesztések zajlanak.

A művészeti oktatásban zeneművészet, táncművészet, képző- és iparművészet művészeti ágban, a következő tanszakok közül válogathatnak a tanulók: citera, fuvola, gitár, hegedű, klarinét, rézfúvós hangszerek, ütős hangszerek, zongora, szolfézs, zenei előképző; néptánc; grafika és festészet, szobrászat és kerámia.

Az iskolában a szakmai munkát a közoktatásban élvonalbelinek számító informatikai eszközök használata segíti. Interaktív táblával felszerelt tanterem, informatikai és nyelvi laborok szolgálják hatékonyan a mindennapi oktató tevékenységet. A tanteremek mindegyikében korszerű hangtechnikai eszközök, projektorok segítik az oktatást. Az oktatás-nevelés lényeges helyszíne a több ezer kötetes, számítógépekkel

felszerelt iskolai könyvtár, ahol lehetőség nyílik könyvtári foglalkozások megtartására és internet elérésre is. A mindennapos testnevelés sikeres megvalósítását sportpálya, tornacsarnok, tornaterem, táncterem, bel- és kültéri kondipark biztosítja.

A *II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola, Gimnázium, Szakképző Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Óvodában* a 2019/2020. tanévtől gimnáziumi oktatás, valamint a szakiskolában gépi és CNC forgácsoló, épület- és szerkezetlakatos, hegesztő, valamint szociális ápoló és gondozó szakképesítés megszerzésére irányuló képzés indult.

A későbbiekben a tanulók és a munkaerőpiac igényeinek megfelelően szeretnék bővíteni képzési kínálatukat, így a jövőben elképzelhetőnek tartják a vendéglátáshoz, a kereskedelemhez és a mezőgazdasághoz kapcsolódó szakmák képzését. A középiskola épülete a HIT Gyülekezete intézmény fenntartó beruházásában került megépítésre.

Kulturális intézmény:

Hajdúsámson Város Önkormányzata a közművelődési alapszolgáltatásokat, a nyilvános könyvtári ellátást és az önként vállalt közérdekű muzeális kiállítóhely feladatokat egy intézmény keretein belül biztosítja, mely feladatokat a Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Kiállítóhely látja el.

A 2006. évben az önkormányzat a '60-as években épült régi mozi épületét múzeum-könyvtár funkcióhoz alakította át. A közművelődési tevékenység részben ebben az épületben, részben a *II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola, Gimnázium, Szakképző Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Óvoda* épületében, valamint a Közösségi Házban zajlik (közösségi rendezvények, szakkörök, stb.).

Az intézmény 2009-ben felvette a Petőfi Sándor nevet, a muzeális kiállítóhely 2010-ben kapta meg a minisztériumi engedélyt. Így alakult ki az intézmény jelenlegi összetett tevékenysége, melyet elnevezése is magában foglal.

A bő 20 ezres könyvtári állománnyal, helytörténeti gyűjteménnyel, ingyenes internet szolgáltatást biztosító DJ Ponttal, állandó és időszakos kiállításokkal, rendezvényszervezéssel áll az intézmény a lakosság és az érdeklődők rendelkezésére.

Az intézmény részt vesz a városi rendezvények szervezésében, egész évben színes programokkal várják az érdeklődőket, valamint különleges öntöttvas kályha gyűjteményben gyönyörködhetnek a látogatók.

Az intézmény keretein belül működnek a város művészeti közösségei: Mazsorett csoportok, Muskátlí Népdalkör, Öltögetők Klubja, Kézműves Szakkör.

A muzeális tevékenység körében állandó kiállítások

- Bardi János öntöttvas tárgyak gyűjteménye,
- Vitéz Bakó István ny. ejtőernyős emléktárgyai
- Hajdúsámson régi fényképeken
- Egyéb látnivalók: Hajdúsámson történeti pannó, bronzkori kardmásolat.

A Polgármesteri Hivatal udvarán található régi tűzoltó szertár épületéből pályázat útján Közösségi ház került kialakításra, melyet 2022. február 15. napjától használatba került a Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Kiállítóhely részére különböző programok lebonyolítására.

A „Szabadtéri rendezvénytér kialakítása az epreskert utcai rendezvénytéren” pályázat keretében 2020. évben a rendezvénytéren öltöző és színpad került kialakításra, mely színhelye a Várospani rendezvényeknek.

Szociális intézmények, szociális ellátás:

Hajdúsámson Város Önkormányzata 2009. január 1. napjától társulási formában biztosítja a szociális intézményi ellátást.

Először a Hajdúhadházi Többcélú Kistérségi Társulás keretein belül működő a Nyíradonyi Mikrotérségi Intézményfenntartó Társulás által fenntartott két intézményben, (Hajdúsámsoni Mikrotérségi Szociális Szolgálat és a Nyíradonyi Mikrotérségi Szociális Szolgáltató Központ).

A kistérség megszűnését követően 2013. január 1-től a társulás jogszabályi változások miatt jogi személyiségű társulássá alakult át, viszont 2013. június 30-ig továbbra is a fenti két intézmény végezte a szociális feladatokat.

Ezt követően a Nyíradonyi Szociális és Gyermejjóléti Társulás által létrehozott **Nyíradonyi Szociális és Gyermejjóléti Szolgáltatási Központ** működtetésében a hajdúsámsoni telephelyeken látják el a szociális feladatokat. Kiemelendő, hogy a Központ új, modern környezetben várja ügyfeleit a Rákóczi út 9. sz. alatti feladatellátási helyen.

A fő feladatok a következők:

- Család és Gyermejkölési Szolgálat
- Szociális étkeztetés
- Házi segítségnyújtás
- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- Nappali ellátás – Idősek klubja
- Tanyagondnoki Szolgálat
- Támogató Szolgálat

A bölcsődei ellátást a településen a **Nyíradonyi Szociális és Gyermejkölési Szolgáltatási Központ 2. sz. Bölcsődéjében**, Hajdúsámson, Szatmári út 16. sz. alatt vehetik igénybe a 0-3 éves gyermekek. Az új bölcsőde 2014 évben került átadásra. Szép, korszerű épületben, jól felszerelt, tágas csoportszobákkal és egy mozgásfejlesztő szobával várják a hozzájuk érkező családokat. Három csoportban a felvehető gyermeklétszám 42 fő, majd 2022. május 1. napjától újabb 1 csoporttal bővült, így 52 fővel működik a Bölcsőde.

Pszichiátriai betegek nappali ellátása: a Hajdúsámsoni Református Szociális Szolgáltató által biztosítja az önkormányzat a Hajdúsámson településen élő pszichiátriai betegek nappali ellátását. A pszichiátriai betegek nappali ellátásának célja, hogy a fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátást nem igénylő pszichiátriai betegek részére öntevékenységre, önsegítésre épülve biztosítsa a szociális, egészségi és mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust, közösségi együttlétet, a közösségi együttlét során a hitélet gyakorlását.

Az Szt. 2. § (5) bekezdése szerint, az állam és a települési önkormányzat a szociális gondoskodás feltételeinek biztosításával összefüggő feladatainak ellátása során együttműködik az egyházi és civil szervezetekkel. Hajdúsámson Város Önkormányzata a feladatellátási kötelezettségének eleget téve ellátási szerződést kötött a pszichiátriai betegek nappali ellátásának biztosítására az Szt. 86. § (2) bekezdés c) pontja alapján.

A Hajdúsámsoni Református Egyházközség fenntartásában működő szociális intézmény a **Hajdúsámsoni Református Szociális Szolgáltató** a 4251 Hajdúsámson, Rákóczi út 2. alatt működik. Az **időskorúak nappali ellátása** és a pszichiátriai betegek nappali ellátása 30-30 férőhelyen történik, míg a **házi segítségnyújtás** keretében ellátható személyek száma 98 fő.

Hajléktalan személyek nappali ellátása (nappali melegedő) és a **szenvedélybetegek nappali ellátása:** a Hajdúsámsoni Református Egyházközség egy előzetes megállapodásban (szándéknyilatkozat) vállalta, hogy 2024. év végéig Hajdúsámson Város Önkormányzatának feladatellátási kötelezettségei közül megvalósítja a szenvedélybetegek és hajléktalan személyek nappali ellátását is.

Fogyatékos személyek nappali ellátása: Hajdúsámson Város Önkormányzata tagja a Nyíradonyi Szociális és Gyermejkölési Társulásnak, ezért az Szt. 91. § (1) bekezdés b) pontja alapján szolgáltatót, intézményt működtető önkormányzati társulásban történő részvétellel biztosítja a szociális alapszolgáltatások ellátásai közül a fogyatékos személyek nappali ellátását (4251 Hajdúsámson, Árpád utca 22.).

A Magyar Pünkösdi Egyház Országos Cigánymisszió szolgáltató hajdúsámsoni telephelyén (**MPE OCM Segítő Szolgálat Hajdúsámsoni Telephelye**) szociális étkeztetést (szociális konyha), és házi segítségnyújtást biztosít az ellátható összesen 621 személy részére.

A **Szivárványház Szociális Szolgáltató Központ** a Lépéselőny Közhasznú Egyesület fenntartásában lévő intézmény 2022. szeptember 21. napja óta a 4026 Debrecen, Csap u. 36. szám alatt működik, illetékességi területe Hajdú-Bihar vármegye területére terjed ki és így biztosítja a szenvedélybetegek nappali ellátását.

Egészségügyi ellátás:

Hajdúsámsonban 2014. július 1. napjától **négy felnőtt háziorvosi, két házi gyermekorvosi és két fogorvosi szolgálat** működik. A feladatokat területi ellátási kötelezettséggel végzik az orvosok vállalkozói formában. Az egészségügyi alapellátási rendszer időközben az önkormányzat által bővítésre került, 2020. május 6. napjától öt felnőtt háziorvos végzi feladatát a településen.

A Hársfa utcai Egészségügyi Központ épületében 2016. március 1. napjával Mentési Pont került kialakításra.

A sürgősségi ellátást a Központi Orvosi Ügyelet biztosította, mely 2023. február 1. napjától országosan átalakításra került, feladatellátási hatékonysága nem csökkent.

A terhes- és kisgyermek tanácsadásról a védőnők 6 védőnői körzetben és a köznevelési intézményben gondoskodnak.

Az orvosi rendelők a Hársfa utca 3-5. sz. alatti Egészségügyi Központban és a sámsónkerti Szűcs u. 33. sz. alatt működnek, kivéve egy fogorvosi és két háziorvosi körzetet.

A Sámsónkertben elkészült **új Egészségház** 2020. május 1. napjától működik, melyben helyet kaptak egy felnőtt háziorvosi rendelő, gyermekorvosi rendelő, védőnői ellátáshoz szükséges helyiségek.

A városban magán fogorvosi rendelő is működik, bővítve a fogszakorvosi ellátást, valamint két gyógyszertár biztosítja a gyógyszer ellátást.

A 2011. év óta **szemészeti szakrendelés** is működik a városban a Hársfa utcai Egészségügyi Központban. A szemészeti szakellátást a Vámospércs - Kistérségi Egészségügyi Szakellátó Nonprofit Kft. biztosítja együttműködési megállapodás alapján.

A településen működő egyházak:

A városban a hitélet is sokszínű. A helyben működő egyházak – református, római katolikus, görög katolikus, baptista, pünkösdi, Hit Gyülekezete, Jehova Tanúi, OMEGA Gyülekezet – igyekeznek kielégíteni a lakosok lelki szükségleteit, de emellett ellátnak szociális, ill. karitatív tevékenységeket is.

Civil szervezetek:

A város életében meghatározó jelentőségűek a civil szervezetek, ezek közül is kiemelkednek a sportegyesületek, az egyes korosztályokat, településrészeket, érdeklődési területeket átfogó egyesületek. Ezek különösen a következők:

1. Hajdúsámsoni Technikai Tömegsport és Ifjúsági Szabadidős Egyesület
2. Harangi Imre Sportegyesület
3. 3-D Sportegyesület
4. Hajdúsámsoni Polgárőr Egyesület
5. Martinkai Lakosokért Egyesület
6. Martinkáért Egyesület
7. Sámsónkerti Lakosokért Egyesület
8. Mancsok és Paták Terápiás Egyesület
9. Hajdú Közlekedésbiztonsági és Mentő Egyesület
10. Hajdúsámsoni Családokért Egyesület
11. Tudatosan Felelősen Önmagunkért Egyesület

Közalapítványok, alapítványok:

1. Hajdúsámsoni Csodavár Óvodai Alapítvány
2. Iskolánkért Alapítvány
3. Hajdúsámsoni Óvodásokért Alapítvány

Közzolgáltatások:

1. A köztemető üzemeltetését korábban a Hajdú-Bihar Megyei Temetkezési Vállalat végezte, 2023. január 16. napjától Hajdúsámson Város Önkormányzata tulajdonosként biztosítja azt.
2. A közvilágítási rendszer fenntartását, karbantartását az MVM Lumen Kft. végzi.
3. A települési szilárd hulladék elszállítását 2013. január 1-től a Hajdúsági Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft végzi, a Debreceni Hulladék Közzolgáltató Nonprofit Kft. alvállalkozójaként.
4. A vezetékes ivóvíz- és csatornaszolgáltatást 2015. április 1. napjától a Debreceni Vízmű Zrt. biztosítja. Kiemelt feladat a megjelölt rendszerek fejlesztése.
5. A városban a közbiztonság, közrend fenntartásáról a Debreceni Rendőrkapitányság gondoskodik.

További információk:

1. A turizmusnak a városban infrastruktúrája nem épült ki, turisztikai vonzerejét egyedül a város határában elhelyezkedő természetvédelmi terület (Martinkai legelő) és a vadászati lehetőség jelenti. Idegenforgalmi szempontból látványosság az egyedüli műemlék jellegű református templom, valamint a múzeumban található országos hírű öntöttvas kályhagyűjtemény. Egy kereskedelmi szálláshely található Sámsónkertben.
2. A város vonzerejét növeli a két nagy kiterjedésű zártkert: Martinka és Sámsónkert, melyek jelentős részén hétvégi pihenést szolgáló épületek állnak, ezek révén nyaranta akár ezer fővel is növekszik a Hajdúsámsonban tartózkodók száma.
3. A településen közösségi információs igények kielégítésére működtetett főbb honlapok:
hajdusamson.hu Hajdúsámson Város Önkormányzata
kultura.hajdusamson.hu Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Kiállítóhely

4. Több játszótér áll a gyerekek rendelkezésére a Radnóti, a Szeder utcán, valamint Oncsa, Sámsonkert és Martinka településrészekben.
5. Sámsonkertben és Martinkán futballpálya épült 2014. évben a fiatalok sportolási lehetőségeinek bővítésére. A Kossuth utcai sportpályán 2017. évben műfüves futballpálya került átadásra.
6. A Radnóti utcai játszótéren 2018. évben kondipark, Sámsonkertben 2023. évben bringapark és játszótér, Martinán szintén kondipark került átadásra.
7. A városban 1994-től működik Cigány Kisebbségi Önkormányzat, 2012-től Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnevezéssel.
8. Hajdúsámsonban a Rákóczi utcán lévő modern, új épületben működik a Postahivatal.
9. 2020. évben átadásra került a Piac épülete, 2 üzlethelyiséggel, - melyből 1 helyiség bérbeadásra került, - valamint a hozzá tartozó parkoló.
10. 2020 novemberében a Sámson Príma áruház, továbbá 2022. szeptemberében a Kossuth utcán a Penny áruház nyitotta meg kapuit.
11. 2023 áprilisában az óvoda épületében található konyha átadásra került egy vállalkozás részére, munkahelyet biztosítva így a lakosainknak.
12. A hatékony szakmai működés fokozott biztosítása érdekében a Hajdúsámsoni Ebrendészeti Telep üzemeltetésre átadásra került a Mancsok és Paták Terápiás Egyesület részére.

A foglalkoztatási helyzet alakulása a településen

A település foglalkoztatási helyzetét az elmúlt évben kisebb mértékű javulás jellemezte, bár a helyi munkaerőpiac mérete korlátozott, a rendelkezésre álló munkalehetőségek számának növekedése érezhető hatással volt a lakosság gazdasági aktivitására. A lakosok jelentős része napi ingázásra kényszerül a közeli városban működő munkahelyek elérése érdekében, ami különösen megterhelő a kisgyermekes szülők, valamint az idősebb korosztály számára.

A településen jelenlévő foglalkoztatási lehetőségek bővülése csökkenti az ingázási szükségletet, erősíti a helyi gazdaságot, és hozzájárul a hátrányos helyzetű lakosság munkaerő-piaci pozíciójának javulásához.

Új gazdasági fejlemény – a bevásárlóegység megnyitásával

2024-ben a településen megnyílt egy új bevásárlóegység - S-box néven - jelenleg hat üzlet üzemel a helyszínen. A létesítmény több munkahelyet hozott létre, és ezzel érezhetően hozzájárult a helyi foglalkoztatottság növekedéséhez. A rendelkezésre álló információk alapján a munkahelyeket nagyrészt helyi lakosok töltötték be.

A bevásárlóegység működése:

- növeli a település gazdasági aktivitását,
- javítja a szolgáltatások elérhetőségét,
- csökkenti a munkába járási távolságokat,
- erősíti a helyi munkaerőmegtartó képességet.

Bár a munkakörök típusáról és jellegéről (részmunkaidő, határozott vagy határozatlan idejű stb.) nem áll rendelkezésre információ, a helyben elérhető, stabil foglalkoztatási lehetőségek önmagukban is fontos tényezőt jelentenek a település esélyegyenlőségi szempontú fejlődésében.

Értékeink, küldetésünk

A város vezetésének célja, hogy az eddig elért eredményeket, értékeket megőrizze, a teljes lakosság életminőségét folyamatosan javítsa azáltal, hogy gondoskodik a közfeladatok ellátásáról, együttműködve a településen meghatározó szerepet betöltő gazdasági, civil, egyházi- és egyéb szervezetekkel. Biztosítsa a mélyszegénységben élők, a romák, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékkal élők esélyegyenlőségét, az egyenlő bánásmód elvét, valamint a meglévő esélyegyenlőtlenségek csökkentését megfelelő intézkedésekkel.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja:

Hajdúsámson Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartókkal a HIT Gyülekezete Egyházzal és Oktatási Főigazgatóságával, valamint a Debreceni Tankerületi Központtal.

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja:

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja:

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, melyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége:

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmisítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)**1. Jogszabályi háttér bemutatása****A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása**

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.v.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése alapján **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Hajdúsámson Város Önkormányzata a következő dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal rendelkezik:

- Hajdúsámson Város Önkormányzata Gazdasági Programja (2020-2024) (2025-2029)
- Hajdúsámson Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája (2017-2024) (2017-2025)
- Hajdúsámson Város Önkormányzata Településfejlesztési Konceptiója
- Hajdúsámson Város Önkormányzata Környezetvédelmi Programja
- Településszerkezeti Terv
- Hajdúsámson Város Településképi Arculati Kézikönyve
- Hajdúsámson Város Helyi Építési Szabályzatáról és Szabályozási Tervéről szóló önkormányzati rendelete

A Nyíradonyi Szociális és Gyermejjóléti Társulás, melynek Hajdúsámson is tagja, rendelkezik a Szolgáltatástervezési Konceptióval.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Hajdúsámson város a Debreceni Járás egyik települése. Debrecen közelsége több szempontból meghatározó a városra nézve. A munkaképes korú lakosság jó része Debrecenben dolgozik, az óvodás korú gyermekek, valamint az általános iskoláskorúak mintegy fele debreceni óvodákba, iskolákba jár. A középfokú és felsőfokú tanulmányaikat is főként debreceni oktatási intézményekben folytatják fiataljaink.

Hajdúsámson lakossága igénybe veszi a vármegye- és járás székhely nagyváros kulturális és egyéb szolgáltatásait. Ugyanakkor Hajdúsámson évtizedek óta kedvezőbb lakáshoz jutási lehetőséget kínál a debreceni lakosoknak.

Hajdúsámson város szociális ellátó rendszerének alappillére az önkormányzat által biztosított szociális, gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások. Ennek intézményi formája a különféle ellátások társulási formában történő megvalósítása.

Jelenleg a Nyíradonyi Szociális és Gyermekjóléti Társulás által létrehozott Nyíradonyi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ végzi a társult települések telephelyein a szociális feladatokat, összhangban a Társulás Szolgáltatástervezési Konceptiójával.

A város szociális ellátó rendszerének részei az egyházak és civil szervezetek által nyújtott szociális ellátások.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A HEP helyzetelemzés elkészítésénél felhasználtuk az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TEIR) adatbázisát, emellett több esetben használtuk a Hajdúsámsoni Polgármesteri Hivatal, a Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal, a helyi intézmények, egyházak, civil szervezetek által kérésünkre írásban szolgáltatott adatokat, beszámolókat.

Több esetben tapasztaltunk eltérést a TEIR és a helyi nyilvántartások adatai között. Ebben az esetben a helyi nyilvántartások adataira támaszkodtunk és fogalmaztuk meg következtetéseket, határoztuk meg a célokat.

Az adatgyűjtés több célcsoport tekintetében nem vezetett eredményre, tekintettel arra, hogy nem készülhetnek sem az önkormányzatnál, sem más szerveknél ilyen tartalmú nyilvántartások.

Ilyen adathiányok merültek fel a mélyszegénységben élőkre, romákra, nőkre és a fogyatékkal élők helyzetére, esélyegyenlőségére vonatkozó adatok tekintetében.

A mindenkori és hatályos Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) vonatkozásában megfogalmazott akcióterületeken a beruházásokat, fejlesztéseket akként szükséges megvalósítani, hogy azok a lehető legnagyobb mértékben hozzájáruljanak az esélyegyenlőség biztosításához, az elmaradott településrészek felzárkóztatásához, a szegregáció mérsékléséhez vagy megszüntetéséhez, különösen a szegregátumokban és a szegregációval veszélyeztetett területeken.

Az antiszegregációs program célok, különösen:

- a lakóterületek infrastrukturális fejlesztése,
- lakhatási körülmények javítása,
- foglalkoztatás elősegítése,
- társadalmi kohézió elősegítése,
- családsegítés fejlesztése.

A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések:

- nevelési-oktatási integráció és felzárkóztatás,
- a szociális szolgáltatások és ellátások hozzáférhetőségének fokozott biztosítása,
- a foglalkoztatási lehetőségek bővítése,
- az egészségi állapot javítása elsősorban prevenciós szolgáltatásokkal, továbbá az egészségügyi szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférhetőséggel,
- az adott lakóterületek rugalmas és gyors elérhetőségének biztosítása,
- a lakhatási feltételek átfogó javítása, közműfejlesztés.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Magyarországon a szegénység elleni küzdelem alapdokumentuma a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS). Az MNTFS kiemeli, hogy a szegénység korántsem csak a romákat sújtja, de a szegények között arányaiban többen tartoznak a roma népességhez, ezért az ő felzárkózásukra külön hangsúlyt kell helyezni.

A dokumentum hangsúlyozza, hogy a mélyszegénység és a társadalmi kirekesztődés mérséklése komplex és hosszútávon kiszámítható megközelítést igényel. Ez az össz társadalmi érdek helyi, önkormányzati szinten is tudatos és fenntartható beavatkozásokat tesz szükségessé.

A 2011-ben elfogadott Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia és annak 2014-es frissítése (a továbbiakban: MNTFS II.) 2020-ig határozták meg a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának leginkább kitett célcsoportok – a romák, a mélyszegénységben élők és a szegénységben élő gyermekes családok – helyzetének javításával kapcsolatos intézkedések koncepcionális keretét. Az e dokumentumok alapjául szolgáló Európa 2020 Stratégia és a nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszere szintén 2020-ig jelölték ki a stratégiai kereteket. A 2021-től 2027-ig terjedő új európai uniós programozási időszak forrásai igénybeviteléhez meghatározott feljogosító feltételek teljesítéséhez szükség van a fejlesztési irányokat meghatározó dokumentumra, amely az Unió számára tájékoztatásul, míg a magyar program-megvalósítók részére iránymutatásul szolgál a kormányzat szakpolitikai szándékait illetően.

Fontos a korábbi társadalmi felzárkózási stratégia eredményeinek, és a gazdasági fellendülés következtében bekövetkező pozitív társadalmi változásoknak a megjelenítése is; ezek szintén indokolnak egy új szemléletű, a végrehajtás tapasztalatait felhasználó tervezést. Mindezek okán volt indokolt egy új stratégia, a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (a továbbiakban: MNTFS 2030) megalkotása.

A KSH *A háztartások életszínvonala 2020 kiadványa* szerint: „2020-ban a Covid19-járvány gazdasági hatásai negatívan érintették a háztartások egy részének jövedelmi és munkaerőpiaci helyzetét. Ennek következtében 2019-hez képest 51 ezer fős növekedés mellett 1 millió 752 ezer főt érintett a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázata.

A szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettnek tekintjük azokat, akik az alábbi három dimenzió közül legalább egyben érintettek:

1. Relatív jövedelmi szegénységi arány (olyan háztartásban élők aránya, ahol a nettó jövedelem nem éri el a mediánjövedelem 60%-át)
2. Súlyos anyagi és szociális depriváció (olyan személyek aránya, akik meghatározott 13 tétel közül legalább 7-ben anyagi okból hiányt szenvednek)
3. Nagyon alacsony munkaintenzitás (olyan háztartásban élők aránya, ahol a 18–64 éves háztartástagok a lehetséges munkaidő kevesebb mint 20%-át töltötték munkával)

2022-ben az előző évihez képest (1,2 százalékpontos növekedés mellett) a népesség 19,6%-át, 1 millió 863 ezer főt érintett a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázata. Az egyes dimenziókat tekintve a relatív jövedelmi szegénységi arány 12,1%-ról 13,0%-ra emelkedett, a súlyos anyagi és szociális deprivációban való érintettség 9,1%-ról 10,4%-re nőtt, míg a nagyon alacsony munkaintenzitás mutatója 4,7%-ról 3,8%-ra csökkent 2021-hez képest. Minél több szegénységi dimenzió érint valakit, annál mélyebb az illető szegénysége. 2015 óta 243 ezer főről 141 ezer főre csökkent a legveszélyeztetettebbek, vagyis az egyszerre mindhárom szegénységi dimenzióban érintettek száma. 2022-ben egyszerre két dimenzió 431 ezer, egy dimenzió pedig 1 millió 291 ezer főt érintett. A legnagyobb mértékű, 90 ezer fős csökkenés azok számában következett be, akiket a munkaszegénység és a jövedelmi szegénység egyszerre érintett.

A COVID19-járvány levonulását követően azonban Hazánkban 2022-ben nőtt a háztartások jövedelme. Az egy főre jutó éves bruttó jövedelem 3 millió 84 ezer forint volt, 17,6%-kal több, mint az előző évben. Az egy főre jutó éves nettó jövedelem (16,9%-os növekedés mellett) 2 millió 245 ezer forintot tett ki. A reáljövedelem 2,0%-kal nőtt. 2015 és 2022 között a háztartások egy főre jutó nettó jövedelme reálértéken 43,6%-kal emelkedett.

Hajdúsámsonban a mélyszegénységben élők számáról, összetételéről nem állnak rendelkezésre pontos adatok, nyilvántartások. Ennek feltérképezése továbbra is az esélyegyenlőségi program egyik fontos feladata.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A jövedelem és vagyon fogalmát a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 4. §-a és a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény 4. §-a állapítja meg a jogszabályok hatálya alá tartozó támogatások tekintetében.

A háztartások jövedelmi és vagyoni helyzetének megállapításához adattábla jogszabály által nem került meghatározásra. Nem állnak rendelkezésre helyi adatok a település egyes háztartásai vonatkozásában, csupán az önkormányzattól szociális ellátást igénylők tekintetében bírnak adatokkal.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2017	48,30	38,64
2018	48,03	33,38
2019	48,36	28,69
2020	48,14	28,59
2021	49,86	26,46
2022	50,74	21,85
2023	50,84	18,71
2024	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar

A településen a teljes lakosság jövedelmi és vagyoni helyzetére nincsenek adataink, mérőszámaink. Csak részleges következtetéseket tudunk levonni az önkormányzat helyi iparüzési adóbevételei alakulásából, a gépjárművel rendelkező háztartások számából, valamint az egyéb adóbevételek tekintetében a lakosság anyagi helyzetére vonatkozóan (2013. évtől az önkormányzati feladatfinanszírozási rendszer bevezetése kapcsán a helyi iparüzési adó lett az önkormányzat elvárt bevételeinek a számítási alapja. Az elvárt bevétel számításakor - a személyi jövedelemadó átengedés megszüntetésével - ez az adó lett az egyedüli forrás és az adóerő-képesség is erre a bevételre épít). Nem állnak rendelkezésünkre adatok a településen élők bruttó átlagbérééről, az öregségi nyugdíjban részesülők átlagnyugdíjáról. Szintén nincs adatunk a lakosság eladósodottságára, közműtartozásaira vonatkozóan sem.

Jelenleg mindössze a következő háromféle adat áll rendelkezésünkre:

- Adóerő-képesség:
2019. évi: 135 713 160 Ft
2020. évi: 145 548 270 Ft
2021. évi: 167 619 357 Ft
2022. évi: 155 862 639 Ft
2023. évi: 166 984 214 Ft
2024. évi: 187 016 780 Ft
- Lakásállomány:
2013. január 1-jén: 4744 db
2014. január 1-jén: 4756 db
2015. január 1-jén: 4765 db
2016. január 1-jén: 4774 db
2022. január 1-jén: 5022 db
2025. január 1-jén: 6265 db

A helyi adónemek bevezetésekor a mindenkori képviselő-testület nagy körültekintéssel, a város érdekei szem előtt tartásával, de az adózók anyagi teherbíró képességére is tekintettel állapította meg az egyes adónemek mértékét és ezáltal az önkormányzat várható adóbevételeit. Az alábbiak szerint mutatjuk be az egyes adónemekkel kapcsolatos információkat:

Építményadó:

Adóköteles az építmények közül a nem lakás céljára szolgáló épület, épületrész (pl. üzletek, vendéglátó egységek, gazdasági épületek, tárolók stb.) Mértéke: 150 Ft/m²

	2021	2022	2023	2024
Adózók száma	637	590	586	586
Kivetések száma	637	590	586	586
Mentesség db	0	0	0	0
Mentesség összeg	0	0	0	0
Befizetett összeg (Ft)	5 592 361	5 969 563	5 761 044	6 314 642

Magánszemélyek kommunális adója:

Kommunális adófizetési kötelezettség terheli azt, aki a naptári év első napján az építmény (lakás, ingatlan) tulajdonosa, az ingatlan-nyilvántartásban bejegyzett vagyoni értékű joggal rendelkezik, továbbá aki az önkormányzat illetékességi területén nem magánszemély tulajdonában álló lakás bérleti jogával rendelkezik. Mértéke: 10.000 Ft/év/adótárgy.

	2021	2022	2023	2024
Adózók száma	4 925	5 094	5 220	5 293
Kivetések száma	5 218	5 423	5 558	5 643
Mentesség db	984	1 105	1 069	1 076
Mentesség összeg	8 810 397	9 149 488	9 418 461	9 479 605
Befizetett összeg (Ft)	43 765 428	40 624 613	46 949 130	44 676 213

Helyi iparüzési adó:

Adóköteles az önkormányzat illetékességi területén állandó vagy ideiglenes jelleggel végzett vállalkozási tevékenység.

A helyi iparüzési adónak bevezetése óta igen jelentős szerepe van az önkormányzat éves költségvetésében. Ez azonban évenként változó mértékű, előre pontosan nem kiszámítható, a gazdasági helyzet által determinált. Mértéke: 2%.

	2021	2022	2023	2024
Adózók száma	1 287	1 375	1 430	1 408
Bevallások száma	1 287	1 375	1 430	1 408
Kedvezményt/mentességet igénybevevők száma	0	0	0	0
Igénybe vett kedvezmény/ mentesség összege	0	0	0	0
Befizetett összege (Ft)	197 702 764	139 755 609	265 405 231	331 189 197

A fennálló adóhátralék bemutatása

Az adózók 2022. december 31-i állapot szerinti – a tárgyévi és az azt megelőző 5 év – fennálló tartozásainak bemutatása adónemenként:

Ft-ban

	Múlt évi hátralék	Tárgy évi hátralék	Jövő évi hátralék	Hátralék
Építmény adó	2 266 266	630 411	10 800	2 907 477
Magánszemélyek kommunális adó	15 633 894	9 147 146	750 710	25 531 750
Helyi iparüzési adó	20 892 010	12 795 209	102 347 015	136 034 234
Gépjárműadó	10 310 448	0	0	10 310 448
Késedelmi pótlék	6 748 442	8 962 175	0	15 710 617
Bírság	45 143	531	0	45 674
Összesen	55 896 203	31 535 472	103 108 525	190 540 200

A fennálló adóhátralék bemutatása

Ft-ban

	2021	2022	2023	2024
Építmény adó	2 794 712	2 907 477	2 313 585	1 794 903
Magánszemélyek kommunális adó	23 152 432	25 531 750	19 598 874	18 937 162
Helyi iparüzési adó	130 062 307	136 034 234	182 474 740	159 204 284
Gépjárműadó	13 415 115	10 310 448	6 155 698	2 939 618
Késedelmi pótlék	8 239 605	15 710 617	23 923 818	23 748 698
Bírság	67 453	45 674	41 283	31 035
Összesen	177 731 624	190 540 200	234 507 998	206 655 700

Tapasztalatunk szerint a hátralékos adózók nagy része nehéz anyagi helyzetben van évek óta. Esetükben nincs reális esély arra, hogy tartozásukat meg tudják fizetni.

Az alacsony jövedelmű lakosok bevételeinek számottevő része a különféle pénzbeli juttatások rendszereiből származik. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (Flt.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete

Településünkön a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, szakképzettség hiánya, a tartós munkanélküli létből fakadó motivációs problémák. A roma nők iskolai végzettsége, foglalkoztatottsági szintje, jövedelme még a roma férfiakénál is jelentősen alacsonyabb. Hajdúsámsonban a legnagyobb foglalkoztató – a közfoglalkoztatást is beleértve – az önkormányzat, mely kihat a lakosság jövedelmi és vagyoni helyzetére.

A helyi jelentősebb cégek sem foglalkoztatnak nagy létszámban dolgozókat. A vállalkozások száma folyamatosan növekszik. Az adózóink száma alapján a 2022. évben 1375 vállalkozás működött a városban. Az önkormányzat által foglalkoztatottak száma évente átlagosan 220-250 fő körül alakul.

Bemutatjuk a nyilvántartott álláskeresők számát Hajdúsámson aktív korú állandó népességéhez viszonyítva. Ezek az adatok rámutatnak arra, hogy Hajdúsámson aktív korú (15-64 éves) állandó népességéhez viszonyítva milyen arányú a nyilvántartott álláskeresők száma és ez hogyan változott az elmúlt években. Megállapítható, hogy egy folyamatosan csökkenő tendenciát mutat a nyilvántartott álláskeresők száma. Az országos átlag a 2022. és 2023. években 3,9 % körül alakult.

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	7,12	8,05	7,59%
2018	7,59	9,39	8,49%
2019	6,34	7,45	6,90%
2020	7,46	8,37	7,92%
2021	5,77	6,36	6,07%
2022	5,47	6,02	5,75%
2023	4,46	5,52	4,99%
2024	4,49	4,72	4,61%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Fő összesen		761	857	701	809	624	601	525
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	46,00	46,00	47,00	43,00	30,00	31,00	17,00	20,00
	%	6,04%	5,37%	6,70%	5,32%	4,81%	5,16%	3,24%	4,11%
21-25 év (TS 038)	Fő	106,00	107,00	68,00	98,00	70,00	54,00	41,00	43,00

	%	13,93%	12,49%	9,70%	12,11%	11,22%	8,99%	7,81%	8,83%
26-30 év (TS 039)	Fő	92,00	85,00	81,00	68,00	56,00	60,00	35,00	43,00
	%	12,09%	9,92%	11,55%	8,41%	8,97%	9,98%	6,67%	8,83%
31-35 év (TS 040)	Fő	69,00	63,00	68,00	78,00	52,00	60,00	49,00	36,00
	%	9,07%	7,35%	9,70%	9,64%	8,33%	9,98%	9,33%	7,39%
36-40 év (TS 041)	Fő	74,00	87,00	51,00	80,00	54,00	45,00	45,00	46,00
	%	9,72%	10,15%	7,28%	9,89%	8,65%	7,49%	8,57%	9,45%
41-45 év (TS 042)	Fő	85,00	117,00	81,00	79,00	61,00	44,00	58,00	42,00
	%	11,17%	13,65%	11,55%	9,77%	9,78%	7,32%	11,05%	8,62%
46-50 év (TS 043)	Fő	88,00	97,00	74,00	75,00	65,00	72,00	64,00	52,00
	%	11,56%	11,32%	10,56%	9,27%	10,42%	11,98%	12,19%	10,68%
51-55 év (TS 044)	Fő	72,00	87,00	77,00	94,00	53,00	52,00	52,00	44,00
	%	9,46%	10,15%	10,98%	11,62%	8,49%	8,65%	9,90%	9,03%
56-60 év (TS 045)	Fő	66,00	93,00	69,00	80,00	48,00	54,00	53,00	48,00
	%	8,67%	10,85%	9,84%	9,89%	7,69%	8,99%	10,10%	9,86%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	63,00	75,00	85,00	114,00	135,00	129,00	111,00	113,00
	%	8,28%	8,75%	12,13%	14,09%	21,63%	21,46%	21,14%	23,20%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	45,99	54,86
2018	46,09	55,44
2019	44,37	59,49
2020	52,66	55,87
2021	46,15	53,13
2022	58,07	51,58
2023	53,71	57,09
2024	52,36	50,98

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Az adattábla számszerűen adja meg, hogy a nyilvántartott álláskeresők közül milyen létszámban vannak az alacsony iskolai végzettségűek. Az álláskeresők száma összességében csökkenést mutat, a belső százalékos arányszámok alapján a főbb irányvonalak jelentős változást nem mutatnak, behatással a COVID19- járványhelyzet behatása jelentett bizonyos fokú korrekciót.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosanál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosanál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2019	701	24	3,42%	340	48,50%	337	48,07%

2020	809	24	2,97%	373	46,11%	412	50,93%
2021	624	19	3,04%	272	43,59%	333	53,37%
2022	601	18	3,00%	275	45,76%	308	51,25%
2023	525	27	5,14%	228	43,43%	270	51,43%
2024	487	11	2,26%	206	42,30%	270	55,44%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei

A közfoglalkozottak száma jelentős csökkenést mutat. Az álláskeresők és a közfoglalkoztatottak számának csökkenése összhangban van a foglalkoztatottsági ráta emelkedésével, mindez foglalkoztatáspolitikai és esélyegyenlőség-teremtési szempontból kedvező tendenciát mutat.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	608	509
2018	442	378
2019	396	270
2020	591	235
2021	408	230
2022	273	201
2023	188	173
2024	258	167

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A munkalehetőségek megteremtéséhez az önkormányzatnak nincs teljeskörű gazdasági feltételrendszere. Debrecen közelsége miatt jelentős a bejárók száma, a nagyvárosban sokan találnak munkát. A közlekedés megfelelő, autóbusszal átlagosan félóra alatt el lehet jutni a vármegyeszékhelyre. A helyi vállalkozások kevés munkalehetőséget biztosítanak a munkaképes korú lakosság számára, legnagyobb munkáltatók: önkormányzat, a Polgármesteri Hivatal, a köznevelési, a szociális és a kulturális intézmények, valamint a legjelentősebb vállalkozások, melyek mind potenciális partnerek lehetnek a helyi foglalkoztatás bővítésében.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

Kifejezetten csak a fiatalok foglalkoztatását segítő programokról a településen nincs információnk, de a számadatok esélyegyenlőségi szempontból kedvező tendenciát mutatnak.

3.2.6. számú táblázat – Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	761	96
2018	857	86
2019	701	65
2020	809	76
2021	624	57
2022	601	51
2023	525	27
2024	487	19

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A 8 általános iskolai végzettséghez kötődő munkák ellátásának gyakran akadálya, hogy többeknek nincs meg ez az alapvető végzettsége sem. Ennek érdekében a végzettség megszerzését segítő képzések szervezése célszerű.

Esélyteremtési szempontból kiemelendő, hogy ahogyan már fentebb említésre került, a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola, Gimnázium, Szakképző Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Óvodában a 2019/2020. tanévtől gimnáziumi oktatás, valamint a szakiskolában gépi és CNC forgácsoló, épület- és szerkezetlakatos, hegesztő, valamint szociális ápoló és gondozó szakképesítés megszerzésére irányuló képzés indult.

Az esélyegyenlőség elvének szem előtt tartásával a későbbiekben a tanulók és a munkaerőpiac igényeinek megfelelően szeretnék bővíteni képzési kínálatukat, így a jövőben elképzelhetőnek tartják a vendéglátáshoz, a kereskedelemhez és a mezőgazdasághoz kapcsolódó szakmák képzését.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A szegénységgel és társadalmi kirekesztődéssel kapcsolatos mutatószámok listáját 2001-ben határozta meg az Európai Unió. Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők. Ennek megfelelően a szegénységben élő, meghatározásánál a háztartások összes nettó jövedelmét kell figyelembe venni úgy, hogy minden egyes háztartástag munkából, társadalmi juttatásból, illetve vagyontól származó jövedelmét összegezni kell, majd csökkenteni szükséges a fizetendő adókkal és járulékokkal. A mélyszegénységbe süllytött közé azokat sorolják, akiknek különösen alacsony, a medián jövedelmek 40%-a alatti a jövedelme.

Az önkormányzat által szervezett közfoglalkoztatásban alkalmazott romákra és önkormányzati intézményben foglalkoztatott romákra vonatkozóan nem rendelkezünk adatokkal, tekintettel, hogy erre vonatkozó nyilatkozatok bekérésére (jogi természeténél fogva) soha nem került sor.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezhető hatású. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívok együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járulhat hozzá.

A munkaerőpiacról leginkább az alacsony végzettségük, származásuk, az idősebb életkoruk, vagy az egészségi állapotuk (pl. fogyatékoság) miatti diszkrimináció miatt szorulhatnak ki emberek. Konkrét tényadatok, statisztikák ebben a témakörben nem állnak rendelkezésre.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei

Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Kiállítóhely bő 20 ezres könyvtári állománnyal, ingyenes internet szolgáltatást biztosító DJ Ponttal, állandó és időszakos kiállításokkal, rendezvényszervezéssel áll az intézmény a lakosság és az érdeklődők rendelkezésére, biztosítva a hozzáférést a digitális szférához.

j) az S-box területén nyílt üzletek hatása az esélyegyenlőségi célcsoportokra

A bevásárlóegység működésének első éve már mérhető pozitív hatásokkal járt a hátrányos helyzetű célcsoportok számára. A helyi munkalehetőségek könnyebb elérhetősége különösen kedvezően érinti:

- **a nőket és kisgyermekes szülőket**, akik számára az ingázás idő- és költségterhei jelentettek akadályt,
- **50 év feletti álláskeresőket**, akik gyakran hátránnyal indulnak a regionális munkaerőpiacon,
- **a szociálisan rászorulókat**, akik számára anyagi és közlekedési előny a helyi munkavégzés.

A foglalkoztatási helyzet javulása mérsékelheti a tartós munkanélküliség arányát, és növeli a településen élők gazdasági biztonságát.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény alapján a jogosult részére jövedelme kiegészítésére, pótlására pénzbeli szociális ellátás nyújtható. Szociális rászorultság esetén a jogosult számára

• a járási hivatal

- pénzbeli támogatásként
 - **időskorúak járadékát,**
 - **foglalkoztatást helyettesítő támogatást,**
 - **egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást,**
 - **ápolási díjat,**
 - **gyermekek otthongondozási díját állapíthat meg.**
- természetben nyújtott szociális ellátásként
 - **közgyógyellátást,**
 - **egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot állapíthat meg.**

- **a képviselő-testület** – az e törvényben és a települési önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint – települési támogatást **állapít meg.**

Hajdúsámson Város Önkormányzata támogatási formák a következők:

- rendszeres települési támogatási formák:
 - 1.) lakhatási támogatás
 - 2.) gyógyszerköltség támogatás
 - 3.) súlyos fogyatékos gyermekek pénzbeli támogatása
- eseti települési támogatási formák:
 - 1.) rendkívüli települési támogatás
 - 2.) krízis támogatás
 - 3.) temetési támogatás
 - 4.) a város első újszülötte
 - 5.) többes születés esetén nyújtott támogatás
 - 6.) köztemetés

Továbbá Hajdúsámson Város Önkormányzata Képviselő-testületének a helyi szociális földprogramról szóló 7/2020. (III. 25.) önkormányzati rendelete alapján Hajdúsámson Város Önkormányzata Képviselő-testülete a szociálisan rászoruló személyek részére természetbeni ellátásként szociális földprogramban való részvételt biztosít, melynek célja a szociálisan hátrányos helyzetű emberek megélhetését segíteni, életminőségét javítani, önálló egzisztenciateremtési esélyeit növelni.

3.3.1. számú táblázat – Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök – Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	761	8,45%	117	15,37%
2018	857	9,44%	164	19,14%
2019	701	7,72%	185	26,39%
2020	809	8,90%	188	23,24%
2021	624	6,75%	205	32,85%
2022	601	6,39%	193	32,11%
2023	525	5,50%	193	36,76%
2024	487	5,11%	185	37,99%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti táblázat alapján megállapítható, hogy a foglalkoztatottsági szint emelkedik, az álláskeresők száma csökken, az álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma jelentősebb emelkedés után 2021-ben és 2022-ben stagnálást mutat, mely vélelmezhetően a fekete foglalkoztatás visszaszorulását is jelentheti. Az alábbi táblázat alapján továbbá megállapítható, hogy az álláskeresők között a szociális támogatásban részesülők száma jelentős csökkenést, az FHT-ban részesítettek száma enyhe hullámszerűen szintén jelentős csökkenést mutat, ellátásban csaknem a felük részesült.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	236	31,01%	292	38,41%	353	46,39%
2018	255	29,75%	279	32,52%	419	48,89%
2019	159	22,68%	240	34,22%	344	49,07%
2020	167	20,64%	174	21,55%	355	43,88%
2021	93	14,90%	143	22,96%	298	47,76%
2022	85	14,14%	180	29,87%	278	46,26%
2023	89	16,95%	91	17,28%	282	53,71%
2024	88	18,07%	71	14,48%	273	56,06%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az alábbi táblázatban láthatjuk, hogy az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők száma 2019. évig folyamatosan emelkedett, majd csökkenő tendenciát mutat.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	40
2018	58
2019	75
2020	47
2021	45
2022	41
2023	29
2024	28

Forrás: TeIR, KSH

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	4 784	10	2,09	46,09	59,72	89,01
2018	4 795	13	2,71	45,94	58,00	89,68
2019	4 812	26	5,40	45,72	60,08	90,38
2020	4 857	50	10,29	45,27	60,18	90,94
2021	4 899	48	9,80	44,83	60,67	92,71
2022	5 072	81	15,97	37,01	59,33	91,23
2023	5117	45	8,79	36,70	59,10	90,81
2024	5129	15	2,92	36,56	59,25	90,68

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

Az önkormányzat jelenleg 1 db bérlakással és 5 db szociális lakással rendelkezik. Az önkormányzat bérlakás állománya korábban elsősorban a szolgálati lakásként bérebe adott lakásokból állt. Ezeket a lakásokat pedagógusok, egészségügyi dolgozók bérelték. Amint megnyílt a lehetősége a lakások elidegenítésének, a bérlők kedvező feltételekkel megvásárolták az önkormányzati lakásokat, ezért csökkent jelentősen a bérlakás állomány. Az önkormányzati bérlakások, lakások, és egyéb helyiségekkel kapcsolatos hasznosítási szabályokat önkormányzati rendelet tartalmazza, melyben az egyenlő bánásmód és esélyegyenlőség követelménye fokozottan érvényesül azok hasznosítása során. Önkormányzati lakást bére adni piaci alapon, költségalapon és szociális alapon lehet, az önkormányzat tulajdonában álló lakások, és helyiségek bérletének, elidegenítésének és elidegenítésük feltételeinek, valamint a lakások elidegenítéséből származó bevételek felhasználásának szabályairól szóló önkormányzati rendelet szigorú szabályai szerint.

3.4.2. számú táblázat - Bérlet és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlet állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2017	4 784	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	4 795	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	4 812	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	4 857	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	4 899	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	5 072	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2023	5 117	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2024	5 129	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

b) szociális lakhatás

A szociális jelleggel történő bérbeadásra jelenleg 5 ingatlan áll rendelkezésre, az önkormányzat a meglévő lakásait továbbá hasznosította, új bérlet építésére nem került sor. A képviselő-testület jelképes összegért (10.000 Ft-ért) adott építési telkeket a szociálisan rászoruló családok részére a 2000-es években.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A városban, azon nem lakáscélú ingatlanokról, melyeket lakáscélra használnak, nincs adatunk. Feltételezzük, hogy ezek az ingatlanok elsősorban a külterületi lakott helyeken, a kertészekben épült gazdasági épületek, melyeket elsősorban a Debrecenből kiköltözők vásároltak meg és használnak állandó lakásként.

Az önkormányzat továbbá a nem lakás céljára szolgáló ingatlanait az önkormányzat tulajdonában álló Kft.-n keresztül hasznosítja.

d) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	258	57
2018	199	43
2019	146	31
2020	93	26
2021	54	26
2022	38	28
2023	31	29
2024	21	26

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Mint a táblázatból látható, a lakhatási támogatásban részesítettek száma jelentős csökkenést mutat, mely vélelmezhetően a kormányzati otthonteremtési támogatások következtében kialakult helyzetet tükrözhet.

Lakhatási támogatást a 2022. évben 38 esetben állapítottunk meg és kérelem elutasítására nem került sor, támogatási esetek száma 532, a felhasznált összeg 2 380 000 Ft. *A 2023. évben 31 esetben, 2024. évben 21 esetben állapítottunk meg támogatást, kérelem elutasítására nem került sor. A támogatási esetek száma 2023-ban 424, a felhasznált összeg 1 632 000 Ft, míg 2024-ben a támogatási esetek száma 314, a felhasznált összeg 1 412 000 Ft.*

e) eladósodottság

Eladósodottságra vonatkozóan nincs pontos adat, adósságcsökkentési támogatásban nem részesül senki, de ez nem jelenti azt, hogy nincsenek eladósodott lakosok, családok (informális csatornák alapján főként a hátrányos helyzetű, munkanélküli, alacsony jövedelmű, többgyermekes családok, illetve a devizahitelesek körében tapasztalható nagyobb mértékű eladósodás).

f) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A külterületeken az infrastrukturális ellátottság nem kielégítő, hiányzik a (szennyvíz)csatornázás, az utak burkolat nélküliek, a 2010-es évek fordulóját érintő években az önkormányzat nem fordított kellő figyelmet ezen fejlesztésekre. A külterületeken, vagy pl. a Ligettanyán élők autóval, kerékpárral tudják a központban lévő közszolgáltatásokat elérni, továbbá az önkormányzat tevékenyen részt vesz ezen lakosok gyermekei iskolába történő szállításában.

A helyi kerékpárút 2014. augusztus 29. napján elkészült, mely részben megteremtette a biztonságos gyalogos és kerékpáros közlekedést a település belterületén Debrecen és Nyíradony között, de kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása érdekében Hajdúsámson és Martinka között továbbra is igény a kerékpárút építése.

A város közigazgatási területén a távolsági autóbuszjáratral került megoldásra a Sámsonkerti, Oncsai és a Martinkai településrészek lakóinak a városközpontba történő bejutása, és az ott biztosított szolgáltatásokhoz való könnyebb hozzáférése.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep, /szegregátum mint lakókönyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Hajdúsámson Város 2024-ig hatályos Integrált Településfejlesztési Stratégiája (77/2017. (II. 23.) öh. sz. határozat) alapján mutatjuk be a témát. Tekintve, hogy a 2022. évi népszámlálás központi feldolgozása még jelenleg folyamatban van, javasolt a témakör későbbi időpontban történő felülvizsgálata, a 2024. évtől hatályba lépni tervezett ITS-el összhangban.

A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendeletben foglaltak alapján azon területek tekinthetők szegregátumoknak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül eléri, illetve meghaladja az adott településtípusra vonatkozó határértéket. Ha a szegregációs mutató 30-34% közötti, akkor szegregáció szempontjából veszélyeztetett területről, ha a mutató 35 %, vagy a feletti akkor kialakult szegregátumokról beszélünk.

A 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet alapján: „szegregátum vagy szegregációval veszélyeztetett terület: szegregációs mutatóval lehatárolt olyan egybefüggő terület, amelyen az alacsony társadalmi státuszú családok koncentráltan élnek együtt vagy a társadalmi státuszcsökkenés jelei tapasztalhatók, ezért a területen közösségi beavatkozás szükséges; szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett terület lehet egy önálló településrész, de részét képezheti egy vagy több településrésznek is”.

Az Anti-szegregációs Program elkészítése során szegregátumnak azokat a település részeket tekintjük, amelyek területileg egybefüggőek, jól körülhatárolhatóak, mely területeken legalább 50 fő lakónépességet alapul véve az aktív korúakon belül az alacsony státuszú lakosok aránya nagyobb egyenlő, mint 35 %. Alacsony státuszúnak azt a személyt tekintjük, akinek az iskolai végzettsége nem magasabb 8 osztállynál, és nem rendelkezik rendszeres (hivatalos) munkajövedelemmel.

Hajdúsámsonban négy szegregátum került lehatárolásra:

- az 1. sz. szegregátum a település északkeleti részén (Árpád út – földút – Hajnal utca),
- a 2. sz. szegregátum a település keleti részén (Veres P. u. – belterületi határ – Nagyszőlőskert út – Viola u. – Csillag u. – Irinyi utcát magában foglaló terület),
- a 3. sz. szegregátum a település délkeleti részén (Szabó P. u. – Tánacsics u. – földút – belterületi határ – Vörösmarty u. által határolt terület), míg
- a 4. sz. szegregátum külterületen (Melegoldal nevű településrész) található.

A fentiekén kívül két szegregációval veszélyeztetett terület található a város területén:

- az egyik a város keleti részén, a Szatmári út – Akácos köz – Akácos u. – Csire u. – Ág u. által határolt részen, míg
- a másik külterületen, a Ligetdűlő nevű külterületi településrészen.

b) a telepen, szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

Hajdúsámson lakónépessége növekvő tendenciát mutat, stabil demográfiai mutatókkal, mely köszönhető a viszonylag közeli megyeszékhely (Debrecen) által biztosított, a népesedést pozitívan befolyásoló körülményeknek. A városban a nyilvántartott álláskereső száma az állandó lakónépesség körében 5.75 %, ezen belül a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya a 2022. évben 58 %, mely az országos átlaghoz képest magas. A legfeljebb általános iskola 8. osztályát végzettek aránya Hajdúsámsonban a regisztrált munkanélkülieken belül 45,76 % (2022. év).

Hajdúsámson szegregátumainak és szegregációval veszélyeztetett területeinek lehatárolása:

Jelen pont kidolgozására a 2017-2024. évi hatályos ITS adatai alapján kerül sor, a 2022. évi népszámlálás és a tervek szerint 2024. évtől hatályos ITS adatai még nem állnak rendelkezésre.

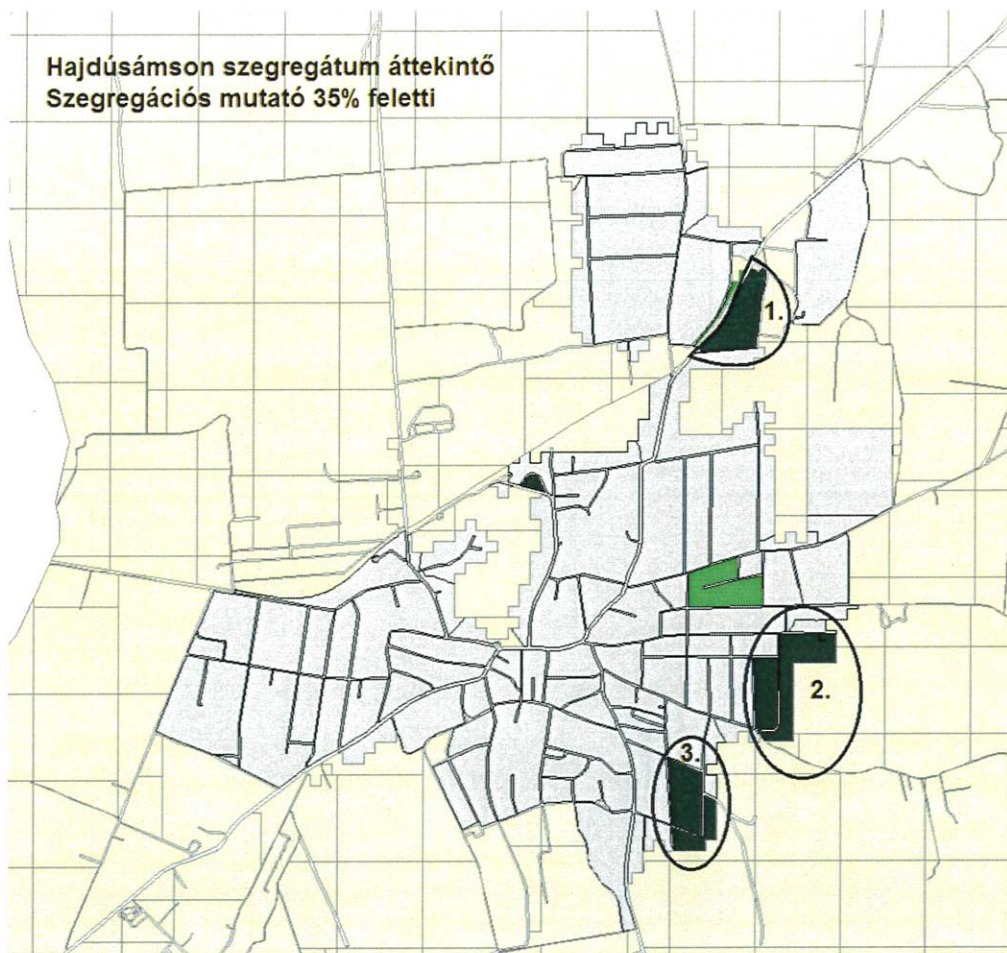
A külterületi Melegoldal szegregátum és a Ligetdűlő szegregációval veszélyeztetett terület a jelen térképen nem szerepel.

A településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII.15.) Korm. rendelet 10. § (6) bekezdése rendelkezik arról, hogy a „A szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területtel rendelkező település az anti-szegregációs programot a Lechner Tudásközpont által fejlesztett és üzemeltetett Országos Szegregátum Térképben (a továbbiakban: OSZT) elérhető adatok alapján készíti el.”

A szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett terület – a 2022. évi népszámlálási adatok alapján a Központi Statisztikai Hivatal által számított szegregációs mutató alapján lehatárolt – olyan egybefüggő terület, amelyen az alacsony társadalmi státuszú családok koncentráltan élnek együtt vagy a társadalmi státuszcsökkenés jelei tapasztalhatók.

A KSH 2022. évi népszámlálási adatai alapján Hajdúsámsonban 2 szegregációval veszélyeztetett terület került lehatárolásra:

- az 1. sz. veszélyeztetett terület (Nagyszőlőskert út-Irinyi u.-Veres Péter u.-belterület határa)
- a 2. sz. veszélyeztetett terület (Ligetdűlő)

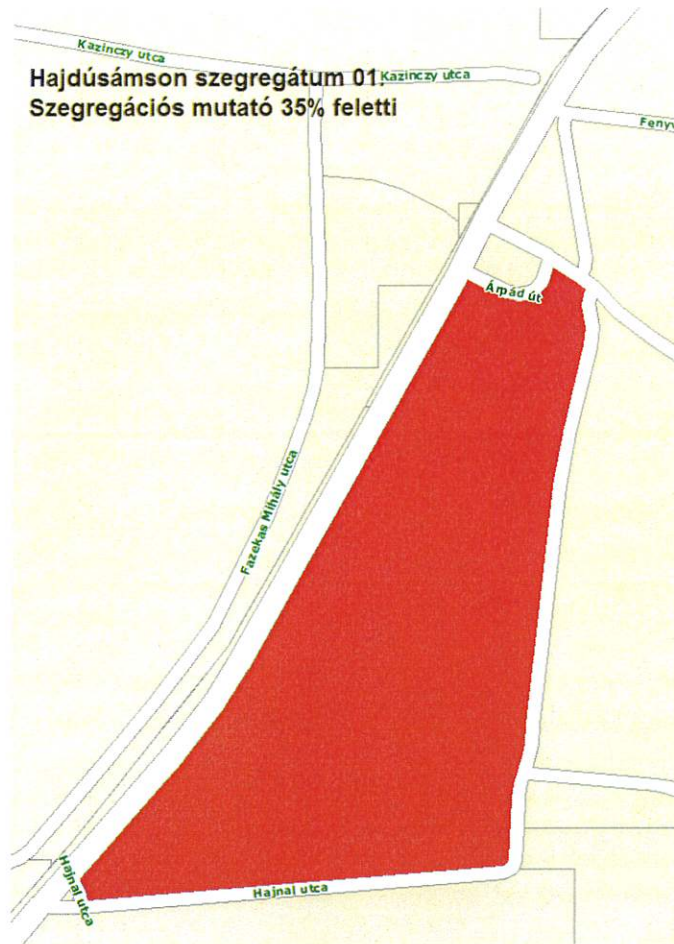

Forrás: KSH

Az **1. szegregátum** adatait a város összesített adataival megállapítható, hogy a terület lényegesen elmaradottabb a városi átlagnál.

- a szegregátum népessége nem kiemelkedően magas, mintegy 130 fő, a legnagyobb arányban az aktív korúak képviseltetik magukat a területen, de a városi átlaghoz képest mintegy több mint 10 százalékponttal magasabb a fiatalkorúak aránya is (32,3 %). Az időskorúak aránya gyakorlatilag megegyezik a városi átlaggal (13,1 % – szegregátum, 13,9 % – város),
- az aktív korúak közel fele, 47,9%-a általános iskolai végzettséggel, vagy azzal sem rendelkezik, felsőfokú végzettsége a 25 éven felüli lakók között senkinek nincs,
- a területen 37 db lakás található, melyeknek közel harmada (29,7 %) alacsony komfort fokozatú, ami mintegy másfélszerese a városi átlagnak, de a többi szegregátumhoz képest nem kirívóan magas adat,
- a lakónépesség 69,2 %-a gazdaságilag nem aktív, az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya közel 70 %,
- a lakónépesség több mint egyharmada (37,5 %-a) munkanélküli, a tartós munkanélküliek aránya 20%, ami a városi átlag kétszerese.

1. térkép: Hajdúsámson 1. számú szegregátuma

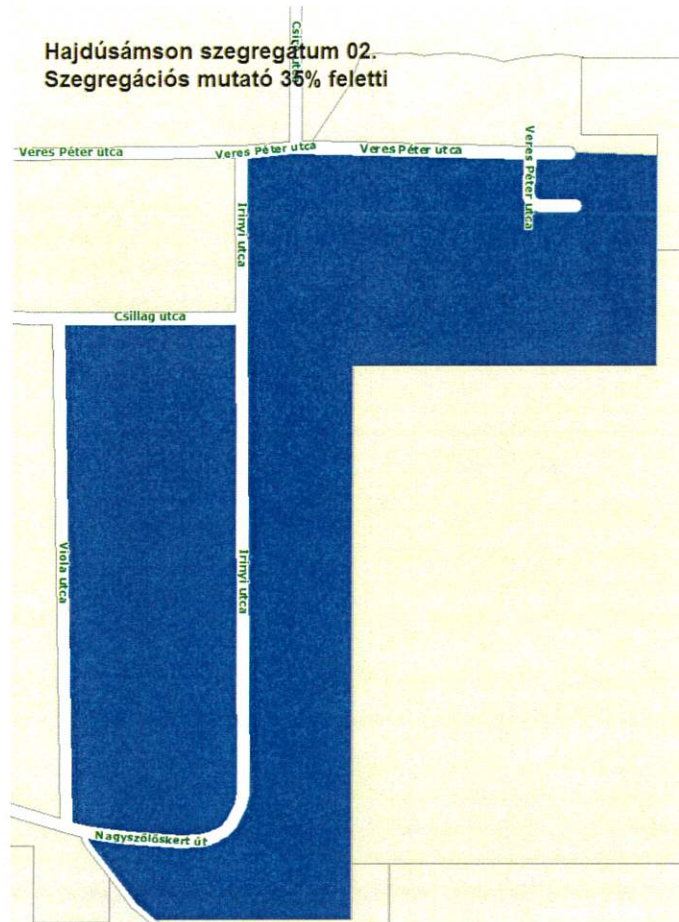

Forrás: KSH

A **2. szegregátum** a legnagyobb lakónépességű az összes szegregátum közül, ugyanakkor néhány mutató vonatkozásában kedvezőbb helyzetben van. A demográfiai mutatókból a következők állapíthatók meg:

- a terület lakónépessége 371 fő, melyből a legmagasabb arányt a 15-59 évesek képezik 55,8%-kal, azonban a fiatalok 41%-os aránya is igen magas, mind a városi átlaghoz, mind a többi szegregátumhoz képest. Ezzel együtt az időskorúak aránya nagyon alacsony, csak 3,2 %,
- az aktív korúak több mint fele (55,6 %) általános iskolai végzettséggel, vagy azzal sem rendelkezik, felsőfokú végzettséget a 25 évnél idősebbek közül csupán 0,7% szerzett, amely a városi átlag tizedét sem éri el,
- a területen 83 db lakás található, amelyek között kifejezetten alacsony, még a városi átlagnál is kevesebb a komfort nélküli lakások aránya, 13,3 % (városi átlag 15,9%). A szegregátum egyszobás lakásainak aránya szintén kedvező, 0 %.
- a lakónépesség gazdasági aktivitását tekintve viszont ez a szegregátum van a legkedvezőtlenebb helyzetben a város egészét tekintve, mivel a lakosok több mint háromnegyede, 76 %-a gazdaságilag nem aktív,
- a munkanélküliségi ráta a szegregátumban 22,5%, a tartós munkanélküliek aránya 11,2%, amely értékek viszont gyakorlatilag megegyeznek a városi átlaggal,
- az aktív korúak 66,7 %-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel.

2. térkép: Hajdúsámson 2. számú szegregátuma

Forrás: KSH

A **3. szegregátum** - a KSH 2011. évi népszámlálási adatai alapján – talán a legkedvezőtlenebb helyzetben van a szegregátumok között. A demográfiai mutatók alapján a következő megállapításokat tehetjük:

- a terület lakónépessége 165 fő, amellyel a második legnépesebb szegregátum. A 15-59 évesek aránya itt a legmagasabb az összes szegregátum között, 58,8 %, ugyanakkor a fiatalkorúak aránya alig magasabb a városi átlagnál (27,9% az összesített 21,7 %-hoz képest). Az idős korosztály aránya is viszonylag magas 13,3 %, ami gyakorlatilag megegyezik a városi átlaggal,
- az aktív korúak több mint 64,9 %-a rendelkezik legfeljebb általános iskolai végzettséggel vagy azzal sem, a felsőfokú végzettségűek aránya 1,1 %,
- a területen 46 db lakás található, melyek között viszonylag magas, 32,6 % az alacsony komfort fokozatú lakások aránya. A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a városi átlag közel háromszorosát is meghaladja, amely figyelmeztetően magas arány. A vizsgált szegregátum egyszobás lakásainak aránya is az egyik legmagasabb a többihez képest és a városi átlagot is kétszeresen meghaladja,
- a lakónépesség közel kétharmada gazdaságilag nem aktív (65,5%) és ebben a szegregátumban a legmagasabb az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya (84,8 %),
- a munkanélküliségi ráta ebben a szegregátumban a legmagasabb 42,3 %, a tartós munkanélküliek aránya 19,3%,
- a háztartások 47,8%-ában nincs foglalkoztatott, az itt élő aktív korúak 66 %-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A foglalkoztatottak aránya 32,7 %.

3. térkép: Hajdúsámson 3. számú szegregátuma

Forrás: KSH

A **4. szegregátum** a legtöbb szempont alapján a legrosszabb lakhatási körülményeket biztosító része a városnak. Ez a szegregátum a külterületen, a Melegoldal elnevezésű részen helyezkedik el. A statisztikai adatok elemzése alapján a következő megállapítások tehetők:

- a terület lakónépessége 53 fő, amellyel a legkisebb lakónépességű szegregátum. A 15-59 évesek aránya itt a legmagasabb az összes szegregátum között, 71,7 %, ugyanakkor a fiatalkorúak aránya alig magasabb a városi átlagnál (26,4-% az összesített 21,7 %-hoz képest). Az idős korosztály viszont alig képviselteti magát a településrészen, arányuk mindösszesen 1,9 %,
- az aktív korúak között nagyon magas, mintegy 81,6%-a rendelkezik legfeljebb általános iskolai végzettséggel vagy azzal sem, ami kimondottan kedvezőtlen adat a többi szegregátumhoz képest is. Ezt ellenpontoszza, hogy a felsőfokú végzettségűek aránya 6,3 %, ami viszont a legmagasabb érték az összes szegregátum között, viszont a gyakorlatban ez 2 fő felsőfokú végzettségű jelenlétét jelenti,
- a területen 15 db lakás található, amelyek között viszonylag kiemelkedően magas, 86,7 % az alacsony komfort fokozatú lakások aránya. A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a városi átlag közel 5,5-szeresét is meghaladja, amely figyelemre méltóan magas arány. A vizsgált szegregátum egyszobás lakásainak aránya is a legmagasabb a többihez képest és a városi átlagot is kétszeresen meghaladja (21,4%),
- a lakónépesség több mint kétharmada gazdaságilag nem aktív (67,9 %), viszont ebben a szegregátumban a legalacsonyabb az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya (40 %),
- a munkanélküliségi ráta ebben a szegregátumban az egyik legmagasabb 41,2 %, és a tartós munkanélküliek aránya itt a legnagyobb az összes szegregátum adatait figyelembe véve, 35,3 %,
- a háztartások 52,6 %-ában nincs foglalkoztatott, az itt élő aktív korúak 73,7 %-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A foglalkoztatottnak itt a legalacsonyabb az aránya, csupán 26,3 %.

A terület a külterületen helyezkedik el, ezért térképi ábrázolása nem megoldható.

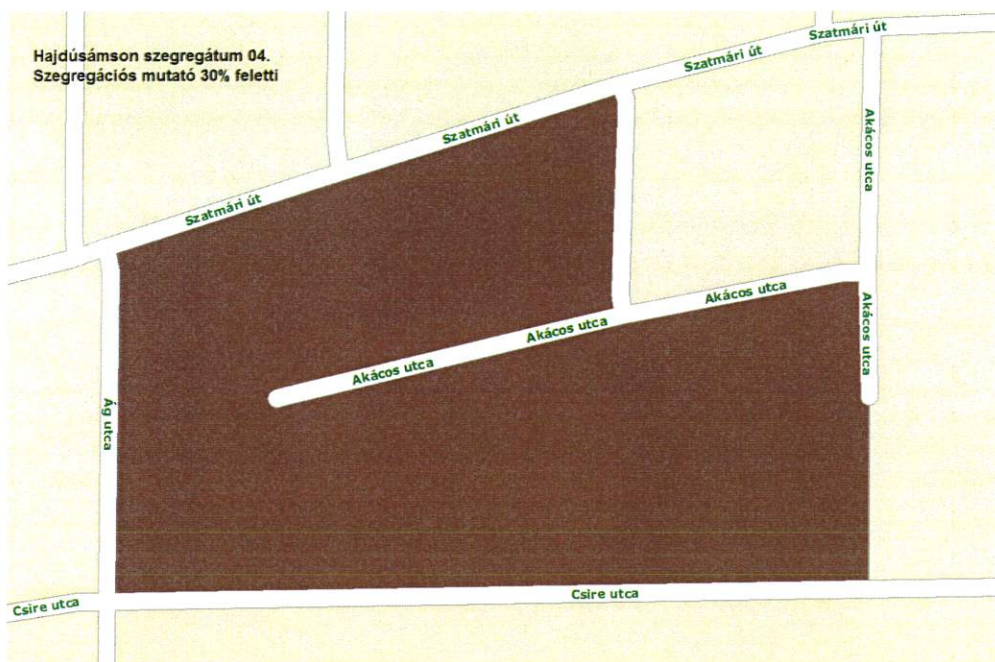
c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

A fenti szegregátumokon kívül, két szegregációval veszélyeztetett területet különített a KSH adatgyűjtése. A szegregációval veszélyeztetett terület meghatározása: a szegregációs mutató (legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül) értéke az érintett területen 30% feletti és a területen élő népesség száma eléri az 50 főt.

1. szegregációval veszélyeztetett terület, a város keleti részén, több másik szegregátum közelében található. A területet a Szatmári út - Akácós köz - Akácós u. - Csire u. - Ág u. határolja. A terület jellemzői a következők:

- a terület lakónépessége 198 fő. A 15-59 évesek aránya itt a 65,7 %, ugyanakkor a fiatalok aránya alacsonyabb a városi átlagnál, csak 18,2 %. (26,4 % az összesített 21,7 %-hoz képest). Az idős korosztály aránya viszonylag magas, mind a szegregátumokhoz, mind a városi átlaghoz képest 16,2 %,
- az aktív korúak között alacsony a legfeljebb általános iskolai végzettséggel, vagy azzal sem rendelkezők aránya, 39,2 %. A felsőfokú végzettségűek aránya itt is viszonylag alacsony, 2 %,
- a területen 62 db lakás található, amelyek között viszonylag alacsony, 21 % az alacsony komfort fokozatú lakások aránya. A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a városi átlagnál alig magasabb. A vizsgált szegregátum egyszobás lakásainak aránya átlagos, 18 %,
- a lakónépesség majdnem kétharmada gazdaságilag nem aktív (63,1 %), az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya átlagos (58 %),
- a munkanélküliségi ráta 27 %, és a tartós munkanélküliek 16,4 %, mindkét adat átlagosnak tekinthető,
- a háztartások 53,8 %-ában nincs foglalkoztatott, az itt élő aktív korúak 59,2 %-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A foglalkoztatottak aránya 37,3 %.

4. térkép: Az 1. szegregációval veszélyeztetett terület térképi ábrázolása

Forrás: KSH

2. szegregációval veszélyeztetett terület a külterületen található, a Ligetdűlő nevű településrészen. A KSH statisztikai adatai alapján a következő megállapításokat tehetjük:

- a terület lakónépessége viszonylag alacsony, 87 fő. A 15-59 évesek aránya itt a 60,9 %, ugyanakkor a fiatalok aránya alacsonyabb a városi átlagnál, csak 17,2 %, az időskorúak aránya viszonylag magas, 21,8 %,
- az aktív korúak között alacsony a legfeljebb általános iskolai végzettséggel, vagy azzal sem rendelkezők aránya, 34 %, felsőfokú végzettséggel rendelkező személy viszont egy sem él ezen a településrészen,
- a területen 30 db lakás található, amelyek között nagyon magas, 66 % az alacsony komfort fokozatú lakások aránya.

- A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a városi átlagnál alig magasabb. A vizsgált szegregátum egyszobás lakásainak aránya is nagyon magas, 33%,
- a lakónépességben a gazdaságilag nem aktív népesség aránya alacsonynak tekinthető az 55,2 %-os értékkel, az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya átlagos (52,6 %),
- a munkanélküliségi ráta az 51,3 %-os értékkel viszont jelentősen meghaladja a szegregátumok adatait, a tartós munkanélüliek aránya 28,2 %, mindkét adat kifejezetten magasnak tekinthető,
- a háztartások 57,1 %-ában nincs foglalkoztatott, az itt élő aktív korúak 66 %-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A foglalkoztatottak aránya csupán 32,1 %.

A terület a külterületen helyezkedik el, ezért térképi ábrázolása nem megoldható.

Összegzésképpen a lakóhelyi szegregációnak két alelete létezik: az úgynevezett spontán szegregáció, valamint a tudatos, különböző intézkedések, jogi szabályozás révén előálló szegregáció.

Spontán szegregáció, amikor egy városban, egy földrajzi egységen belül vegyes társadalmi és etnikai összetételű lakosság él, majd különböző társadalmi, gazdasági okok következtében a jobb társadalmi helyzetű lakosság helyére folyamatosan, tendenciaszerűen rosszabb társadalmi helyzetű, olykor homogén etnikai háttérű lakosság költözik be. Hazánkban a szegregációnak alapvetően ez az alelete jellemző.

Tudatos szegregációnak nevezzük azt a folyamatot, melyben a helyhatósági vagy országos jogszabályi rendelkezések révén a településeken belül olyan lakóövezeteket hoznak létre, melyek az esetek egy részében nem kapcsolódnak szervesen a város szövetéhez, azokban nincsenek vagy csak csökevényes formában vannak jelen minőségi közszolgáltatások, az ott élő lakosság az esetek túlnyomó többségében etnikai és társadalmi összetétel szempontjából homogén egységet képeznek. Hazánkban nem volt arra precedens, hogy ilyen vagy ehhez hasonló, jogszabályi szinten is rögzített formája jöjjön létre a lakóhelyi szegregációnak.

Tekintettel arra, hogy a jelen pont kidolgozására a 2017-2024. évi hatályos ITS adatai alapján kerül sor, a 2022. évi népszámlálás és a tervek szerint 2024. évtől hatályos ITS adatai még nem állnak rendelkezésre, a 2023. december 7. napján megtartott HEP Fórumon elhangzott javaslatnak megfelelően településszintű problémaként megjelölésre kerül a szegregációval érintett és veszélyeztetett területek felülvizsgálata, összhangban az újonnan előkészítendő ITS-el.

A KSH 2022. évi népszámlálási adatai alapján:

1. szegregációval veszélyeztetett terület

A terület a Nagyszőlőskert út – Irinyi u. – Veres Péter u. – belterület határa. A terület jellemzői a következők:

- *a terület lakónépessége 129 fő. A 15-64 évesek aránya itt a 72,9 %, ugyanakkor a fiatalok aránya alacsonyabb a városi átlagnál, csak 23,3 %. Az idős korosztály aránya alacsony, mind a szegregátumokhoz, mind a városi átlaghoz képest 3,9 %,*
- *az aktív korúak között alacsony a legfeljebb általános iskolai végzettséggel, vagy azzal sem rendelkezők aránya, 17,4 %.*
- *a területen 39 db lakás található, az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 10,3 %. A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya 13,2%. A vizsgált szegregátum egyszobás lakásainak aránya átlagos, 10,5%.*
- *a lakónépesség gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességben belül (52,7 %), az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya átlagos (37,5 %),*

1.térkép: Az 1. szegregációval veszélyeztetett terület térképi ábrázolása

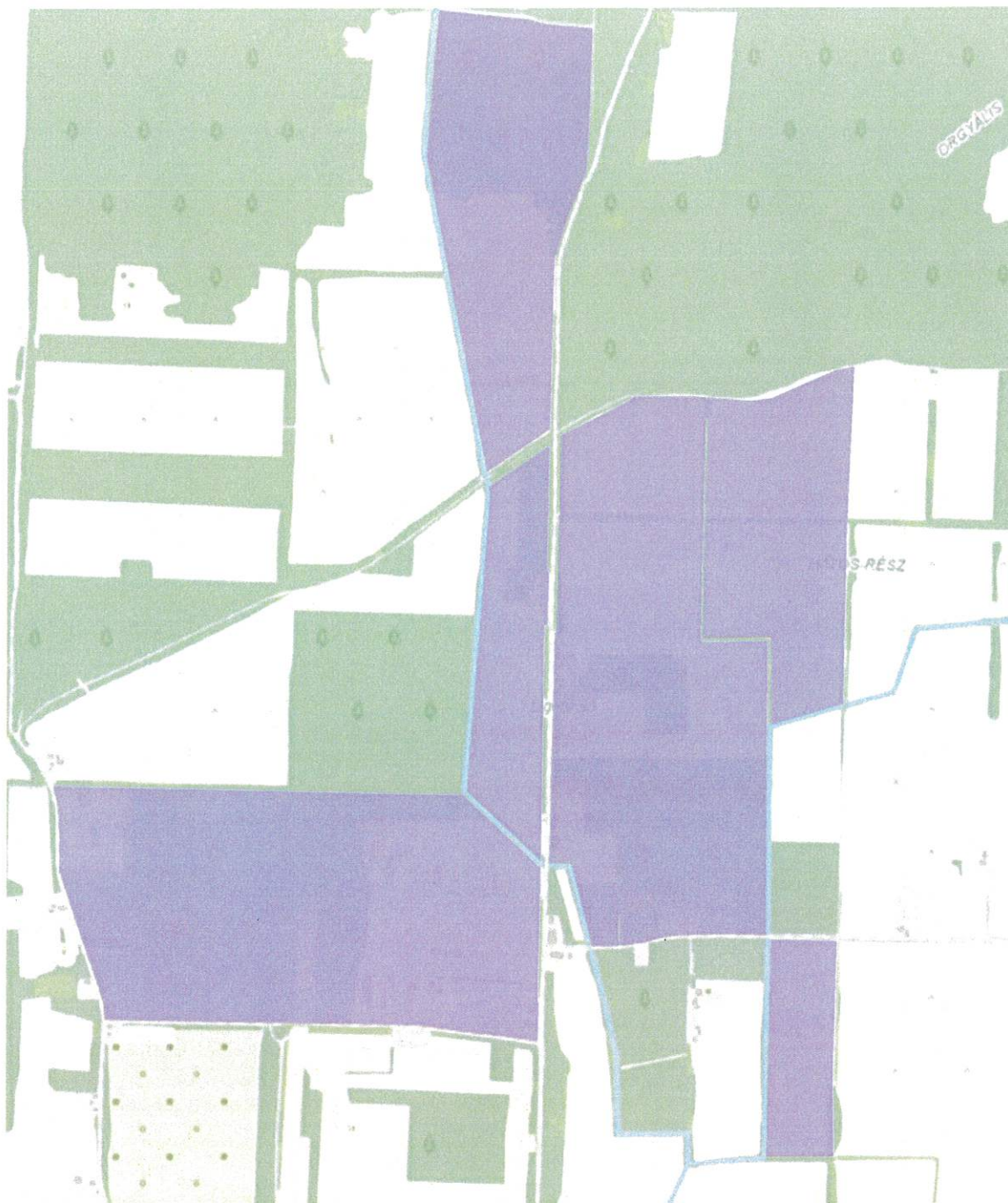

Forrás: 2022. évi népszámlálás

2. szegregációval veszélyeztetett terület a külterületen található, a Ligetdülő nevű településrészen. A terület KSH statisztikai adatai alapján a következő megállapításokat tehetjük:

- a terület lakónépessége viszonylag alacsony, 59 fő. A 15-64 évesek aránya itt a 72,9 %, ugyanakkor a fiatalkorúak aránya alacsonyabb a városi átlagnál, csak 8,5 %, az időskorúak aránya viszonylag magas, 18,6 %.
- az aktív korúak között a legfeljebb általános iskolai végzettséggel, vagy azzal sem rendelkezők aránya, 41,9 %, felsőfokú végzettséggel rendelkező személy viszont egy sem él ezen a településrészen,
- a területen 24 db lakás található 29,2 % az alacsony komfort fokozatú lakások aránya.
- A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül 33,3 %. A vizsgált szegregátum egyszobás lakásainak aránya nagyon magas, 29,2%,
- a lakónépességben a gazdaságilag nem aktív népesség aránya 67,8 %, az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya 33,3 %.
- a foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességben belül 41,9%, a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 50 %, az itt élő aktív korúak 58,1 %-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A foglalkoztatottak aránya 41,9 %.

2.térkép: A 2. szegregációval veszélyeztetett terület térképi ábrázolása

Forrás: 2022. évi népszámlálás

A településszintű probléma kezelése a szegregációval érintett vagy veszélyeztetett területek esetében a KSH tájékoztatása szerint a 2022. évi népszámlálási adatoknak megfelelően került felülvizsgálatra. Hajdúsámsonban a felülvizsgálatot követően megállapítható, hogy 2 szegregációval veszélyeztetett területe van:

- 1. veszélyeztetett terület a Nagyszőlőskert út – Irinyi u. – Veres Péter u. – belterület határa
- 2. veszélyeztetett terület a Ligetdűlő

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A 2008-ban indult és 2010. évben átadott bővített, korszerűsített Egészségügyi Központban az alapellátások mellett szemészeti szakellátás is indult. Az épületben kapott helyet a gyógyászati segédeszköz üzlet. Ez a szolgáltatás 2022. szeptemberétől nem működik, tekintettel arra, hogy a vállalkozónak gazdaságtalanná vált az üzlet működtetése. Korábban sokan vették ezt a szolgáltatást igénybe, azonban szakorvosi vizsgálatra Debrecenbe kellett utazni, így a segédeszközök beszerzésére is Debrecenben került sor. Igény van a lakosság részéről szakellátások helyben történő biztosítására, azonban azok állami finanszírozása nem megoldható, mert ezeket az ellátásokat fél órán belül a vármegyeszékhelyen elérheti a lakosságunk.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	4	2	2	762	139,50
2018	0	4	2	3	519	170,00
2019	0	4	2	3	450	224,88
2020	0	5	2	2	403	75,35
2021	0	5	2	2	378	69,35
2022	0	5	2	2	346	68,20
2023	0	5	2	2	319	29,30
2024	0	5	2	2	312	38,61

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A körzeti orvosi és a gyermekorvosi rendelőkben a jogszabályi előírásoknak megfelelően történik a lakosság, illetve a gyermekek ellátása, amennyiben szükséges, a Debrecenben található megfelelő szakellátásra utalják az érintetteket. Az óvodában és az iskolában a védőnők közreműködésével rendszeresen vizsgálják a gyermekeket, a szükséges és előírt védőoltásokat időben megkapják.

A gyermekorvosok folyamatosan végzik a szűrővizsgálatokat. Ez kiterjed: látás, hallás, testsúly, testmagasság, mozgásszervek, pajzsmirigy, here, szív-tüdő, hasi szervek vizsgálatára a pszichés fejlettség megítélése mellett. Mindezeket a védőnők közreműködésével végzik.

A kötelező védőoltások mellett számos nem kötelező védőoltást is felajánlanak. Nagyon sok szülő kéri a rotavírus, bárányhimlő, meningococcus elleni védőoltást, mellyel súlyos betegségeket előzhetnek meg. Az önkormányzat együttműködése a Debreceni Egyetem Klinikai Központjával, valamint a kormányhivatal népegészségügyi szervével szoros.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz a vár megyeközpontban, a debreceni járóbeteg szakellátókban jutnak hozzá az érintettek.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola Szakképző Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Óvoda tanulói és az Eszterlanc Óvoda, Hajdúsámsoni Önkormányzati Óvoda óvodásainak étkeztetését saját főzőkonyhával, illetve vásárolt szolgáltatás formájában oldják meg. Ez a garanciája annak, hogy jó minőségű alapanyagokból, házas, jó ízű, ugyanakkor egészséges ételeket fogyasztanak a gyermekek.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A településen működő sportegyesület nagyban hozzájárulnak az egészséges életmód feltételeinek megteremtéséhez, a legkedveltebb sportágakat lefedik a szakosztályok. Aki rendszeresen, szervezett formában szeretne sportolni, helyben megtalálja a keresett sportolási lehetőséget. A szabadidős sporttevékenységek feltételei helyben nagyon szűk körűek. Az iskolában igény szerint női tornát, zumbát, jógaoktatást szerveznek a vállalkozó szakemberek.

A sportegyesületeket anyagi lehetőségeinek függvényében minden évben támogatja az önkormányzat. A sportolás tárgyi feltételei hiányoznak alapvetően, hiszen nincs egy városi sportcsarnok, uszoda, különféle sportpályák (futó, tenisz stb.), csupán a futballpálya áll rendelkezésre, melyhez egy 2014. évben felújított, vizesblokkal bővített sportöltöző tartozik. 2017. évben egy új műfüves pálya került átadásra. Fejlesztendő a gyermekek, a felnőttek, az egész lakosság egészséges életmódra, sportolásra való nevelése, ennek érdekében került sor többek között a Radnóti utcai játszótéren 2018. évben egy kondipark létrehozására. Az általános iskola udvarán is létesítettek kondiparkot a tanulók mozgásigényének kielégítésére. Sámsonkertben 2023. évben bringapark került átadásra. Martinka településrészen a kondipark kialakítása is megtörtént.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az önkormányzat társulási formában a Nyíradonyi Szociális és Gyermejkölési Szolgáltató Központ hajdúsámsoni intézményei útján látja el a szociális alapellátási feladatait. A szociális feladatokon belül a család és gyermekjóléti szolgáltatást, személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatásokat, így az étkeztetést, a házi segítségnyújtást, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, a nappali ellátást és a tanyagondnoki szolgáltatást biztosít.

Különösen a külterületi lakott helyeken (Martinka, Sámsonkert, Diósvári dűlő, Melegoldal, Mikótelek dűlő, szórvány tanyák) élő idős embereket, fogyatékkal élőket, rászorulókat fel kell kutatni, hogy az egyes szociális ellátási formákat igénybe tudják venni. Az önkormányzat tevékenyen részt vesz továbbá a Gondos Óra Program megszervezésében, népszerűsítésében.

g) drogprevenációs szolgáltatások

Drogprevenációs foglalkozások kiemelkedően az iskola és a rendőrség szervezésében folynak, kiemelt cél a drogfogyasztás veszélyeinek bemutatása, különösen a legérzékenyebb és legfogékonyabb társadalmi rétegben, a hátrányos körülmények között élő gyermekek körében.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Sem negatív sem pozitív diszkriminációval kapcsolatos visszajelzés az önkormányzathoz nem érkezett.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A központi jogszabályok által adható támogatásokon túl az önkormányzat anyagi lehetőségeihez mérten, helyi rendeletében állapított meg szociális támogatási formákat. Az egészségügyi alapellátási kötelezettségen túl önként vállalta az önkormányzat, hogy szakellátást is biztosít saját költségvetési forrásból. Ez a személyzeti szakellátás.

A népkonyhai étkeztetés bevezetésével évek óta a rászorultak közül naponta több százan meleg ételhez jutnak az önkormányzat által biztosított épületben.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2018	200 000
2019	133 750
2020	135 890
2021	135 890
2022	135 890
2023	140 515
2024	138 471

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai;

A Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Közművelődési és Muzeális Intézmény az Önkormányzattal együttműködve szervezi az év legfontosabb eseményeihez kapcsolódó rendezvényeket, ünnepeket, melyeken minden lakos ingyenesen vehet részt. Mivel nincs külön álló művelődési ház, ezért az iskola auláját, udvarát, vagy az intézményben lévő kiállítótermet használják erre a célra.

Az intézmény keretein belül működő csoportoknak, civil szervezeteknek részben az intézmény, részben az általános iskola ad helyet. Az intézménynek Martinkán működik telephelye, a Martinkai Közösségi Ház, Sámsonkertben a korábbi általános iskola épülete.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
2	igen	9 387	1
3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2022)			
<i>n.a.</i>	<i>igen</i>	<i>8 750</i>	<i>1</i>

Forrás: TelR, KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások

Többségében dolgozó, szorgalmas, egymással kulturáltan együtt élni tudó emberek közössége él a városban. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat tagjainak elmondása alapján problémát jelent, ha más településről, legtöbbször ideiglenesen roma lakosok költöznek be és ők a már bevált helyi normákat nem vagy nehezen tudják betartani.

A közösségi együttélés körében elhanyagolható számban merülnek fel a szomszéd viták.

A közbiztonság helyzetéről a rendőrség évről évre beszámol a képviselő-testületnek. A lakosság elégedett a rendőrség és a polgárőrök munkájával.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai

A helyi közösségeken belül az egyházak vállalnak jelentősebb szerepet az adományozás területén, de az RNÖ is segít az elmúlt években. A Család és Gyermekegészségügyi Szolgálat is folyamatosan végzi a városban a használt ruhaneműk, egyéb textíliák gyűjtését és adományozását.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei

Hajdúsámsonban roma nemzetiségi önkormányzat működik. A roma nemzetiségi önkormányzat szakmai kapcsolata a Polgármesteri Hivatallal szoros, a képviselő-testület minden évben biztosít támogatást a nemzetiségi önkormányzat részére.

A roma nemzetiségi önkormányzat rendezvényszervezéssel, közösségi programokkal, kirándulásokkal biztosítja a hagyományőrzést, a kulturális identitás megőrzését.

e) helyi lakossági önszerveződések

A helyi önkormányzat feladatai ellátása során támogatja a lakosság önszerveződő közösségeit, együttműködik e közösségekkel, biztosítja a helyi ügyekben való széles körű állampolgári részvételt.

Hajdúsámson Város Önkormányzata a helyi önszerveződő közösségek pénzügyi támogatásának rendjéről szóló 8/2016. (III. 31.) önkormányzati rendeletében (Rendelet) meghatározott keretek között támogatja a település önszerveződő közösségeit.

A támogatott közösségek között gyakran megtalálhatóak sport- és szabadidős szervezetek, a polgárőrség egyesülete, egyházak, azaz olyan szervezetek, közösségek, melyek számos esetben hátrányos helyzetű – elsősorban – gyermekeket érnek el tevékenységükkel.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény alapján a helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező feladata az esélyegyenlőséggel, a képviseltek érdekképviseletével kapcsolatos feladatok ellátása. Önként vállalt feladatként közreműködhet a felzárkóztatás, az oktatás a szociális, az ifjúsági, a kulturális igazgatás és a közfoglalkoztatás területén, valamint a településüzemeltetési és a településrendezési feladatok körében. Mindezeknek a helyi önkormányzattal együttműködésben tud eleget tenni (együttműködési megállapodás, munkaterv, határozatok).

Hajdúsámson Város Önkormányzata és a Roma Nemzetiségi Önkormányzat által kötött együttműködési megállapodás keretei között kerülnek biztosításra az RNÖ működéséhez szükséges irodák, telefon, internet, továbbá az éves költségvetésben meghatározott pénzügyi támogatás.

Az RNÖ pályázati tevékenységével, intézményekkel, civil szervezetekkel kötött megállapodások útján nyújt segítséget a településen élő roma és nem roma lakosság részére. Megemlítve ezek között különösen az egyes célcsoportokat, úgy, mint a gyermekeket érintő beiskolázási támogatást, nyári táboroztatást, üdültetést, az felnőtt és idős korosztályt érintő kulturális rendezvényeket.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
1. Magas a munkanélküliek száma, nehéz a munka világába történő integráció	1. A mélyszegénységben élők és a roma lakosság munkanélküliségének csökkentése, a közfoglalkoztatási programokon keresztül re-integráció a munka világába
2. A lakáskörülmények és életminőség romlásához vezet a nem megfelelően megoldott szennyvíz- és ivóvíz infrastruktúra	2. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása
3. A szolgáltatásokhoz való hozzáférést nehezíti, hogy a településen, sok helyen nincs szilárd burkolatú út	3. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása
4. <i>A szolgáltatáshoz való hozzáférés minőségét nehezíti, hogy a városrészek között nincs kiépített kerékpárút</i>	4. <i>Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása</i>
5. <i>A szolgáltatásokhoz való biztonságos hozzáférés minőségét nehezíti, hogy az üzletközpont nem rendelkezik kerékpáros átkelőhellyel és gyalogos átvezetéssel a 4931. számú összekötő út tekintetében</i>	5. <i>Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása</i>

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekek korú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2. számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	7 379	7 175	14554	50,70%	49,30%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			542	3,72%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 446	1 251	2697	9,94%	8,60%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	294	265	559	2,02%	1,82%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az alábbi 4.1 számú táblázat 2022.évi adatokon alapul

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	7 615	7 419	15034	50,65%	49,35%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			638	4,24%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 519	1 327	2846	10,10%	8,83%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	314	257	571	2,09%	1,71%

Forrás: TelR, KSH Tstar

A lakosságszám Hajdúsámsonban folyamatos emelkedést mutat, melyhez kapcsolódóan különösen a köznevelési közszolgáltatásoknak is igazodnia kellett, biztosítva így azok teljeskörű elérését.

A társulási formában működtetett bölcsőde 4 csoporttal, 56 férőhellyel várja a gyermekeket. Az önkormányzat a bölcsőde épületének belső átalakításával, valamint eszközbeszerzéssel a 2022. évben kapacitásbővítést kezdeményezett a Társulással együttműködve, melynek következtében a 42 férőhelyes bölcsődében kialakult a jelenlegi kapacitás és létszámkeret (56 fő).

Hajdúsámsonban mindösszesen 575 óvodai férőhellyel rendelkezik, 500 férőhely az egyházi óvodában, 75 férőhely az önkormányzati óvodában található.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	114	n.a.
2018	76	n.a.
2019	138	296
2020	61	246
2021	69	184
2022	62	211
2023	84	193
2024	58	200

Forrás: TelR, KSH Tstar

A veszélyeztetettség kialakulásához vezethet a gyermekkel kapcsolatos, más személy által tanúsított magatartás, mulasztás vagy körülményekben bekövetkezett kedvezőtlen változás, mely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését veszélyezteti. A köznevelési, a családsegítő és a gyermekjóléti intézmények szoros együttműködésére van szükség, hogy a gyermekek családból kiszakítására minél kevesebb esetben kerüljön sor. Az érintett szervek jelzőrendszeri együttműködése, koordinációja szakmailag megfelelő.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, valamint

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	1 188
2018	1 032
2019	898
2020	795
2021	771
2022	667
2023	584
2024	544

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A települési önkormányzat jegyzője a gyermekvédelmi törvény alapján megállapítja a gyermekek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát. A települési önkormányzat jegyzője annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-én fennáll, annak a tárgyév augusztus hónapjában, illetve akinek a tárgyév november 1-én fennáll, annak a tárgyév november hónapjában pénzübeli támogatást folyósít. Szintén a jegyző feladata a hátrányos helyzet és halmozottan hátrányos helyzet megállapítása. A megjelölt határozatok meghozatala során, az esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elősegítése érdekében a jogszabályi feltételek betartása és betartatása elengedhetetlen.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Az önkormányzata települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint ellenőrzésének szabályairól szóló az 5/2015. (II. 26.) önkormányzati rendeletében gyermek jogán a következő támogatási formákat biztosítja:

- rendszeres települési támogatás:
 - súlyos fogyatékos gyermekek pénzübeli támogatása
- eseti települési támogatás:
 - a város első újszülötte
 - többes szülés esetén nyújtott támogatás

Hatályba lépett 2022. június 1. napján Hajdúsámson Város Önkormányzata Képviselő-testületének a közép fokú és felső fokú nevelési-oktatási intézményekben tanulók támogatásáról szóló 13/2022. (V. 26.) önkormányzati rendelete, mely által új támogatásként bevezetésre került a közép fokú nevelési-oktatási intézményben tanulók támogatása a már meglévő felső fokú oktatási intézményben tanulók támogatásának meghagyásával, egységes szerkezetbe foglalva.

Felső fokú oktatási intézményekben tanulók tanulmányi támogatására 29 esetben került sor, ők félévenként 20 000 Ft-ban részesültek, amennyiben tanulmányi eredményük elérte, vagy meghaladta 3.71-es átlagot. A kifizetett összeg 580 000 Ft volt.

Évente egy alkalommal a tanév befejezését követően Hajdúsámson Város Önkormányzata Képviselő-testülete 20.000.-Ft pénzübeli támogatásban részesíti azt a közép fokú, négy, illetve hat évfolyammal működő gimnáziumi nevelésben-oktatásban részt vevő, nappali tagozaton tanuló tanulót, aki a tanév végén kitűnő tanulmányi eredményt ért el. A támogatási idő legfeljebb 6 tanév. A támogatásban 9 fő részesült, részükre összesen 180 000 Ft összeg került kifizetésre.

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	59	51	110
2018	55	44	99
2019	58	41	99
2020	52	39	91
2021	57	39	96
2022	45	32	77
2023	51	30	81
2024	46	27	73

Forrás: TeIR, KSH Tstar

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet alapján az önkormányzatoknak kötelező feladata a szünidei gyermekétkeztetés azon gyermekek számára, akik rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek, hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűek, és a törvényes képviselő kérelmezi az ellátást. A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott őszi, téli és tavaszi tanítási szünet, valamint az ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatti munkanapokon szervezi meg.

A tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott nyári tanítási szünet időtartama alatt legalább 43 munkanapon, valamint az ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatti munkanapokon szervezi meg.

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	423	490	78	853	n.a.	550
2018	430	430	85	849	n.a.	450
2019	429	367	104	817	n.a.	372
2020	415	328	117	822	n.a.	280
2021	467	340	100	849	n.a.	293
2022	427	299	139	904	n.a.	147
2023	480	302	122	902	n.a.	174
2024	478	263	118	855	n.a.	161

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Ez városunkban nem jellemző.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Ez városunkban nem jellemző.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A szegregátumokra jellemző, ismert életfeltételeket, megélhetési helyzetet és lakhatási körülményeket figyelembe véve az itt élő gyermekek többsége hátrányos helyzetben van a település más részein élőkhöz viszonyítva. Születésüket követően kisebb esélyük van a felemelkedésre, ezért állampolgársági szinten szükséges szociálpolitikai intézkedéseket hozni az esélyegyenlőség biztosítása érdekében, helyben az intézmények, az érdekvédelmi és civil szervezetek tudják ezeknek a gyermekeknek a felzárkóztatását nagyban segíteni (óvoda, iskola, védőnők, szociális és gyermekjóléti szolgálat, RNÖ). A civil szervezetekkel, egyesületekkel, egyházakkal szükséges az együttműködés elmélyítése a szegregátumokban élő gyermekek vonatkozásában, melyre a civil szervezetek támogatása valós lehetőséget szolgáltat.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A területi védőnői és iskolavédőnői feladatokat hat védőnői körzetben és a nevelési-oktatási intézményekben látják el a védőnők. Hajdúsámsonban a védőnők várandós anyák és kisgyermek gondozásával is foglalkoznak.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	0	n.a.	n.a.
2018	7	n.a.	n.a.
2019	7	669	n.a.
2020	7	697	n.a.
2021	7	706	n.a.
2022	6	796	n.a.
2023	7	851	n.a.
2024	7	862	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A születések száma városunkban jelentős emelkedést mutat, az érintett korcsoportban 182 gyermekkel többen vannak a 2019-es számadatokhoz képest.

A 2023. év vonatkozásában, az önkormányzat további kimutatással a **0-7** éves kiskorú gyermekek létszáma tekintetében rendelkezik (gyermeklétszám védőnőnként, önkormányzati adatok):

1. körzet - 230
2. körzet - 195
3. körzet - 234
4. körzet - 181
5. körzet - 211
6. körzet - 153

Az egészségügyi alapellátás esetében a védőnői feladatellátás 2023. július 1. napjától állami feladattá alakult.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A városban két gyermek szakorvos látja el a gyermekeket vállalkozói formában. A feladatellátás teljeskörűen megfelelő és elérhető minden érintett számára.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	4	2	n.a.	n.a.
2018	0	4	2	n.a.	n.a.
2019	0	4	2	n.a.	n.a.
2020	0	5	2	n.a.	n.a.
2021	0	5	2	n.a.	n.a.
2022	0	5	2	n.a.	n.a.
2023	0	5	2	n.a.	n.a.
2024	0	5	2	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A városban nem működik korai fejlesztéssel, rehabilitációval foglalkozó intézmény, ezek legközelebb Debrecenben érhetőek el (Nevelési Tanácsadó, Szakértői Bizottság, közepsúlyos vagy súlyos értelmi fogyatékosok, mozgáskorlátozottak, vakok és gyengén-látók, autisták, stb.).

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A településen biztosított, tevékenységük által eljutnak minden gyermekhez, figyelemmel kísérik a gyermekek szociális helyzetét, esetleges veszélyeztetettségét.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A bölcsődei ellátást a településen a **Nyíradonyi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ 2. sz. Bölcsődéjében**, 4251 Hajdúsámson, Szatmári út 16. sz. alatt vehetik igénybe a 0-3 éves gyermekek. Az új bölcsőde 2014 évben került átadásra. Szép, korszerű épületben, jól felszerelt, tágas csoportszobákkal és egy mozgásfejlesztő szobával várják a hozzájuk érkező családokat. Három csoportban a felvehető gyermeklétszám 42 fő, majd 2022. május 1. napjától újabb 1 csoporttal bővült, így 54 fővel működik a Bölcsőde, önkormányzati fejlesztésnek köszönhetően. A magas gyermeklétszáma tekintettel javasolt pályázati forrásból a bölcsőde további kapacitásbővítése.

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2017	42	38
2018	42	40
2019	42	38
2020	42	38
2021	42	36
2022	54	n.a.
2023	54	48
2024	54	49

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés (május)

2022. januárjában a felvett gyermekek száma 36 fő volt, februárban ez a szám már 37 fő, márciusra pedig 38 fő lett. Májusban 48 gyermek volt, júniusban 50 fő, novemberre 52 főre töltötték fel a gyermeklétszámot.

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	42	38
2018	0	0	0	0	0	0	42	40
2019	0	0	0	0	0	0	42	38
2020	0	0	0	0	0	0	42	38
2021	0	0	0	0	0	0	42	36
2022	0	0	0	0	0	0	54	48
2023	0	0	0	0	0	0	54	50
2024	0	0	0	0	0	0	54	54

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Településünkön munkahelyi- és mini bölcsőde nem működik.

f) gyermekvédelem

Városunkban a feladatellátást a Nyíradonyi Szociális és Gyermekjóléti Társulás keretein belül a Nyíradonyi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálata biztosítja.

Hajdúsámson Debrecen járás Debrecen Megyei Jogi Város Család-és Gyermekjóléti Központja ellátási területéhez tartozik.

A városban a szolgálat részéről 5 fő családsegítő a DMJV Család-és Gyermekjóléti Központja részéről 3 fő esetmenedzser végez esetvezetési feladatokat.

A család-és gyermekjóléti szolgáltatás olyan ingyenes alapszolgáltatás, amely kötelezően ellátandó önkormányzati feladat a település közigazgatási területén tartózkodó önként jelentkező személyre, családra, közösségre, tekintet nélkül annak nemére, származására, vallására, társadalmi státuszára.

Hajdúsámsonban és illetékességi területein (Martinka, S.kert, Ligettanya) az elmúlt év december 31. napján 244 gyermeket tartottak nyilván veszélyeztetett kiskorúként. Együttműködési megállapodást 132 családdal (414 fő) kötöttek.

2024. év december 31. napján 368 gyermeket tartottak nyilván veszélyeztetett kiskorúként. Együttműködési megállapodást 148 családdal (375) fő kötöttek.

Alapellátásban lévő gyermekek veszélyeztetettségének főbb okai:

- szülők, család életvitele,
- gyermeknevelési probléma,
- családi- kapcsolati konfliktusok (enyhe fokú)
- anyagi nehézségek,

Alapellátásban 57 családnak, illetve 108 gyermek számára nyújtottak szociális segítőmunkát. Ebben az ellátási formában kiemelkedő problémát jelentett a tavalyi évben a szülők, illetve a család (27) életvitele - elégtelen lakáskörülmények, nem megfelelő higiénés környezetben való gyermeknevelés.

A családi kapcsolati konfliktusokkal terhelt családok száma kissé csökkent az elmúlt évben. Azokban a családokban, ahol családi-kapcsolati konfliktusok tapasztalhatók, például a szülők megromlott, rossz kapcsolata, válás előtti vagy utáni időszaka alatt vagy után, ott szinte minden esetben veszélyeztetve van a gyermek egészséges érzelmi és erkölcsi fejlődése, amely bizonytalanságot, zavart (például lojalitáskonfliktust, pszichés és szomatikus tüneteket) okoz a gyermek(ek) mindennapi életében. Amennyiben sikertelen a kialakult probléma kezelése a szolgálat családsegítője által, úgy DMJV Család-és gyermekjóléti Központja által biztosított speciális szolgáltatást ajánlanak fel, hogy a hibás működési mechanizmusok minél előbb megsegítésre és megoldásra kerüljenek (családtérápia, mediációs szolgáltatások, pszichológiai tanácsadások).

Az oktatási-nevelési intézményekben a beilleszkedési nehézséggel küzdők száma ismét alacsonyabb az elmúlt évekhez viszonyítva.

A kiskorúak körében leginkább a tinédzser korosztálynál, megnőtt a bűnelkövetők száma. Ebben a korosztályban a bolti lopások, illetve a nagyobb bevásárló üzletekből tulajdonítottak el kisebb-nagyobb értékű tárgyakat az elmúlt évben. Az esettérárasokat követően, egy esetet kivéve, beigazolódott, hogy kihívásként, egymást buzdítva tették ezt a fajta a cselekedet, nem számolva a következményekkel. A cselekmények nem minden esetben vontak maguk után pártfogói felügyelet.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A településen sem anyaotthon, sem családok átmeneti otthona, ill. egyéb, krízishelyzetben lévőket segítő ellátási forma nincs a városban. A rászorultak leginkább rendkívüli települési támogatásban részesülhetnek.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Az egészséges életmódra nevelés minden köznevelési intézményben jelen van, ez elkezdődik már a bölcsődében. Sport tevékenységekre a sportegyesületekben van lehetőség, szabadidős és szünidei programokat a Művelődési Ház, az iskola és az egyházak szerveznek.

Az egészséges életmódra neveléshez és a szabadidő hasznos eltöltéséhez fontos lenne a településen a pihenő és rekreációs zöldterületek kialakítása, növelése. Ez a gyermekek nevelésén túl minden korosztály számára hasznosítható lenne és a város turisztikai vonzerejét is növelné.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei)

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet alapján az önkormányzatoknak kötelező feladata a szünidei gyermekétkeztetés azon gyermekek számára, akik rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek, hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűek, és a törvényes képviselő kérelmezi az ellátást.

A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott őszi, téli és tavaszi tanítási szünet, valamint az ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatti munkanapokon szervezi meg.

A tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott nyári tanítási szünet időtartama alatt legalább 43 munkanapon, valamint az ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatti munkanapokon szervezi meg.

Szünidei étkeztetések létszám adatai a 2022. évben

Megnevezés	HH/fő	HHH/fő	Összesen/fő
Tavaszi szünet	31	96	127
Nyári szünet	33	114	147
Őszi szünet	-	-	-
Téli szünet	10	82	92

Szünidei étkeztetések létszám adatai a 2024. évben

Megnevezés	HH/fő	HHH/fő	Összesen/fő
Tavaszi szünet	21	99	120
Nyári szünet	20	153	173
Őszi szünet	18	99	117
Téli szünet	18	99	117

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok

Erre vonatkozóan nincs információnk.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Erre vonatkozóan nincs információnk.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül

Hátránykompenzáló juttatás a gyermekvédelmi kedvezmény.

A Gyvt. által szabályozott módon a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot a jegyző állapítja meg.

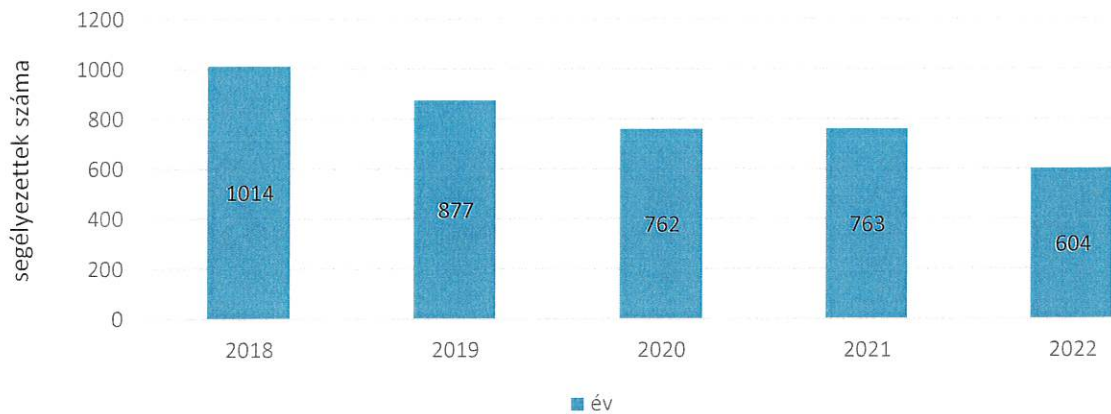
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény a következő kedvezményekre jogosít:

- a bölcsődés, az óvodás és az 1-8. évfolyamon iskolai oktatásban résztvevő gyermek ingyenes étkeztetésére,
- az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára 50%-os étkeztetési kedvezményére,
- a Gyvt. 20/A. § (1) bekezdése szerint annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 01-én fennáll, augusztus hónapban, tárgyév november 01-én fennáll, november hónapban alapösszegű pénzbeli támogatást folyósít, melynek összege 2022. évben 6 000 Ft volt,
- a Gyvt. 20/A. § (2) bekezdése szerint annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 01-én fennáll, augusztus hónapban, tárgyév november 01-én fennáll, november hónapban emelt összegű pénzbeli támogatást folyósít, melynek összege 2022. évben 6 500 Ft volt.

A 2022. évben fennálló jogosultságok alapján alap összegű pénzbeli támogatás folyósítására felhasznált összeg 2 460 000 Ft, emelt összegű pénzbeli támogatás folyósítására felhasznált összeg 6 006 000 Ft volt. Az alábbi diagram jól mutatja az elmúlt évek során bekövetkezett változásokat, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számáról.

A 2024. évben fennálló jogosultságok alapján alap összegű pénzbeli támogatás folyósítására felhasznált összeg 1 716 000 Ft, emelt összegű pénzbeli támogatás folyósítására felhasznált összeg 5 206 500 Ft volt. Az alábbi diagram jól mutatja az elmúlt évek során bekövetkezett változásokat, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számáról.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek számának alakulása 2018-2022 év közötti időszakban (december 31-i adatok alapján)

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 2022. december 31-én 604 gyermek részesült. Az elmúlt évben rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti kérelem nem került elutasításra. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma az elmúlt évekhez hasonlóan továbbra is csökkent, bár emelték ugyan az egy főre jutó havi nettó jövedelem értékhatárát, de ezzel egyidejűleg a családok havi nettó bevétele is nőtt (a minimálbér emelkedésével).

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek közül 82 fő hátrányos helyzetű, 348 pedig a halmozottan hátrányos helyzetű az alábbi táblázat alapján.

2022.12.31. állapot alapján HH, HHH gyermekek adatai

MEGNEVEZÉS		0-2 ÉVES KOR- CSOPORT/fő	3-5 ÉVES KOR- CSOPORT/fő	6-13 ÉVES KOR- CSOPORT/fő	14-17 ÉVES KOR- CSOPORT/fő	18 ÉVESNÉL IDŐSEBB KOR- CSOPORT/fő	ÖSSZESEN/fő
Hátrányos helyzetűek száma		6	14	40	17	5	82
Ebből:	Szülők/családba-fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége miatt	2	9	25	10	2	48
	Szülők/családba-fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága miatt	-	-	-	-	1	1
	Elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmény miatt	4	5	15	7	2	33
Halmozottan hátrányos helyzetűek száma		41	55	165	78	9	348
Ebből:	Szülők/családba-fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége és alacsony foglalkoztatottsága miatt	-	-	2	-	-	2
	Szülők/családba-fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága és elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmény miatt	1	1	2	-	-	4
	Szülők/családba-fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége és elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmény miatt	37	50	148	73	8	316

Szülők/családba-fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, alacsony foglalkoztatottsága és elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmény miatt	3	4	13	5	1	26
---	---	---	----	---	---	----

Hajdúsámsonban a hátrányos helyzet megállapítására a fenti okok közül, a legmagasabb, 58,53%-os arányban a szülők, családba-fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége miatt került sor. Abban az esetben került elbírálásra, amennyiben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor, megállapítható volt, hogy a szülők vagy a családba-fogadó gyám - önkéntes nyilatkozata alapján - legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezett. A halmozottan hátrányos helyzet megállapítására a fenti körülmények közül a szülők, családba-fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége és elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmény miatt került sor, 90.08%-os arányban.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 2024. december 31-én 527 gyermek részesült. Az elmúlt évben rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti kérelem nem került elutasításra. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma az elmúlt évekhez hasonlóan továbbra is csökkent. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek közül 79 fő hátrányos helyzetű, 316 fő pedig a halmozottan hátrányos helyzetű az alábbi táblázat alapján.

2024.12.31. állapot alapján HH, HHH gyermekek adatai

MEGNEVEZÉS		0-2 ÉVES KOR- CSOPORT/fő	3-5 ÉVES KOR- CSOPORT/fő	6-13 ÉVES KOR- CSOPORT/fő	14-17 ÉVES KOR- CSOPORT/fő	18 ÉVESNÉL IDŐSEBB KOR- CSOPORT/fő	ÖSSZESEN/fő
Hátrányos helyzetűek száma		9	14	35	14	7	79
Ebből:	Szülők/családba-fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége miatt	4	7	18	7	1	37
	Szülők/családba-fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága miatt	-	-	-	-	-	-
	Elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmény miatt	5	7	17	7	6	42
Halmozottan hátrányos helyzetűek száma		34	49	151	71	11	316
Ebből:	Szülők/családba-fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége és alacsony foglalkoztatottsága miatt	-	1	2	-	-	3
	Szülők/családba-fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága és elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmény miatt	-	1	1	-	-	2
	Szülők/családba-fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége és elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmény miatt	34	46	132	61	10	283
	Szülők/családba-fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, alacsony foglalkoztatottsága és elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmény miatt	-	1	16	10	1	28

Hajdúsámsonban a hátrányos helyzet megállapítására a fenti okok közül, a legmagasabb, 53,16 %-os arányban az elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmény miatt kerül sor. A halmozottan hátrányos helyzet megállapításár a fenti körülmények közül a szülők, családba-fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége és elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmény miatt került sor 89,55%-os arányban.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

A településen élő hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók száma **2023. október 1-jén:**

• 0-3 éves, illetve intézménnyel jogviszonyban nem álló HH gyerekek száma:	8 fő
• 0-3 éves, illetve intézménnyel jogviszonyban nem álló HHH gyerekek száma:	38 fő
• óvodával jogviszonyban álló HH gyerekek száma:	11 fő
• óvodával jogviszonyban álló HHH gyerekek száma:	74 fő
• alapfokú iskolával tanulói jogviszonyban álló HH gyerekek száma:	44 fő
• alapfokú iskolával tanulói jogviszonyban álló HHH gyerekek száma:	168 fő
• középfokú iskolával tanulói jogviszonyban álló HH gyerekek száma:	16 fő
• középfokú iskolával tanulói jogviszonyban álló HHH gyerekek száma:	53 fő
• felsőfokú oktatási intézménnyel jogviszonyban álló HH gyerekek száma:	0 fő
• felsőfokú oktatási intézménnyel jogviszonyban álló HHH gyerekek száma:	2 fő
• településen élő összes HH gyerekek száma:	79 fő
• településen élő összes HHH gyerekek száma:	335 fő

A településen élő hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók száma **2025. október 1-jén:**

• <i>óvodai jogviszonnyal rendelkező HH gyerekek száma:</i>	<i>15 fő</i>
• <i>óvodai jogviszonnyal rendelkező HHH gyerekek száma:</i>	<i>72 fő</i>
• <i>alapfokú iskolával jogviszonnyal rendelkező HH gyerekek száma:</i>	<i>34 fő</i>
• <i>alapfokú iskolával jogviszonnyal rendelkező HHH gyerekek száma:</i>	<i>159 fő</i>
• <i>középfokú iskolával jogviszonnyal rendelkező HH gyerekek száma:</i>	<i>15 fő</i>
• <i>középfokú iskolával jogviszonnyal rendelkező HHH gyerekek száma:</i>	<i>34 fő</i>
• <i>egyéb intézményben (bölcsőde, felsőoktatási intézmény) jogviszonnyal rendelkező HH gyerekek száma:</i>	<i>1 fő</i>
• <i>egyéb intézményben (bölcsőde, felsőoktatási intézmény) jogviszonnyal rendelkező HHH gyerekek száma:</i>	<i>0 fő</i>
• <i>jogviszonnyal nem rendelkező HH gyerekek száma:</i>	<i>9 fő</i>
• <i>jogviszonnyal nem rendelkező HHH gyerekek száma:</i>	<i>34 fő</i>
• településen élő összes HH gyerekek száma:	74 fő
• településen élő összes HHH gyerekek száma:	299 fő

A Hajdúsámsoni Önkormányzati Óvodába beíratott gyermekek közül 2023. májusi adatok alapján 3 fő hátrányos helyzetű, míg 5 fő a halmozottan hátrányos helyzetű. Az önkormányzati óvodában 0 fő sajátos nevelési igényű gyermek neveléséről gondoskodtak.

4.4. a) 1. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	422	117	27,73
2018	453	125	27,59
2019	457	20	4,38
2020	443	20	4,51
2021	442	20	4,52
2022	450	14	3,11
2023	486	13	2,67
2024	497	14	2,82

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	n.a.	368	39,23
2018	n.a.	328	35,50
2019	n.a.	82	9,32
2020	n.a.	64	7,80
2021	n.a.	54	6,98
2022	n.a.	35	4,45
2023	n.a.	39	5,23
2024	n.a.	36	5,13

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

A szám adatok csökkenésének indoka vélhetően a szülők munkaerőpiacon történő elhelyezkedése.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakközépiskolai tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	2	13	0	n.a.	0	n.a.

2020	1	5	0	n.a.	n.a.	n.a.
2021	4	9	0	n.a.	n.a.	n.a.
2022	3	5	0	n.a.	n.a.	n.a.
2023	2	3	0	n.a.	n.a.	n.a.
2024	3	4	0	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	174	621
2018	139	561
2019	130	492
2020	118	409
2021	121	391
2022	82	348
2023	76	343
2024	79	316

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A Hajdúsámsoni Önkormányzati Óvodában az óvodapedagógus és a dajka létszám biztosított, 1 fő logopédus és 1 fő fejlesztő gyógypedagógus kerül továbbá az intézményben alkalmazásra. Óvodai gyógypedagógiai csoportok a település intézményeiben nincsenek.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	669	20	575	1	422	0	0	21
2018	690	20	575	1	453	0	0	23
2019	728	20	575	1	457	0	0	23
2020	703	20	575	1	443	0	0	22
2021	718	21	525	2	442	0	0	21
2022	756	19	575	2	450	0	0	24
2023	762	21	575	2	486	0	0	23
2024	789	21	575	2	497	0	0	24

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanuló száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	0	46.	3	20,39	3,41
2018	0	46	3	20,09	3,35
2019	0	45	3	19,56	3,18
2020	0	39	2	21,03	4,15
2021	0	36	2	21,50	5,56
2022	0	37	2	21,24	5,22
2023	0	34	1	21,94	6,17
2024	0	33	1	21,27	9,54

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017	122
2018	97
2019	108
2020	107
2021	117
2022	89
2023	76
2024	90

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Az intézményekben sem hátrányos megkülönböztetésről, sem jogellenes elkülönítésről nincs információnk. Az intézmények célja a gyermekek/tanulók esélyegyenlőség biztosítása.

- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutató eltérések;

A településen jelenleg a HIT Gyülekezete Oktatási Főigazgatósága fenntartásában működő II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola, Gimnázium, Szakképző Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola és Óvoda működik, a Csapókerti Általános Iskola Hajdúsámsoni Tagintézménye tevékenységét szünetelteti.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Hátránykompenzációs juttatások és szolgáltatások különösen a 4.3. fejezetben, annak l) pontjában bemutatásra kerültek.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekház rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	571
2018	n.a.	n.a.	n.a.	478
2019	n.a.	n.a.	n.a.	420
2020	n.a.	n.a.	n.a.	327
2021	n.a.	n.a.	n.a.	335
2022	n.a.	n.a.	n.a.	219
2023	n.a.	n.a.	n.a.	221
2024	n.a.	n.a.	n.a.	216

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
1. Magas a nehéz körülmények között élő, hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	1. A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szociális támogatása
2. A gyermekek szabadidejének hasznos eltöltéséhez nem áll rendelkezésre elég sportterület, pihenő és rekreációs zöldterület	2. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Magyarország Alaptörvényének XV. cikke alapján

(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

(3) A nők és a férfiak egyenjogúak.

(4) Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.

(5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. E követelmény megsértésének orvoslása nem járhat más munkavállaló jogának megsértésével vagy csorbításával.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, mely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terheséget is.

A nők és a férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenség a legmélyebben gyökerező, legnehezebben elemezhető. Esélyegyenlőségi problémák, melyekkel a nők találkozhatnak:

- az egyenlőtlen családi feladatmegosztás,
- a 45 év felettiiek esetében a változó képzettségi követelményeknek való megfelelés,
- a pályakezdők szakmai tapasztalatának hiánya,
- a munkahelyről történő hosszabb idejű távolmaradás (gyermekvállalás),
- a jövedelmek, a munkahelyi előmenetel lehetőségének egyenlőtlensége.

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. A férfiak és nők adott településen való foglalkoztatottságának mutatói arról nyújthatnak tájékoztatást, hogy milyen arányban érinti a nemeket a munkanélküliség, így a munkanélküliségi adatok alapján megállapítható, hogy a munkavállalási korú nőkhöz képest a munkanélküli nők száma jelenleg fokozatosan csökkent, arányaiban hasonló a munkanélküli férfiakéhoz. A foglalkoztatottak létszámáról nincs adat.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	7,12	8,05	7,59%
2018	7,59	9,39	8,49%
2019	6,34	7,45	6,90%
2020	7,46	8,37	7,92%
2021	5,77	6,36	6,07%
2022	5,47	6,02	5,75%
2023	4,46	5,52	4,99%
2024	4,49	4,72	4,61%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	45,99	54,86
2018	46,09	55,44
2019	44,37	59,49
2020	52,66	55,87
2021	46,15	53,13
2022	58,07	51,58
2023	53,71	57,09
2024	52,36	50,98

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2017	761	96
2018	857	86
2019	701	65
2020	809	76
2021	624	57
2022	601	51
2023	525	27
2024	487	19

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Az elmúlt években megvalósult képzések a nyilvántartott állás keresők munkába való visszatérését segítették több-kevesebb sikerrel. Ezt természetesen meghatározta a képzések jellege is, voltak tipikusan férfiak és tipikusan nők számára szervezett képzések.

Az önkormányzat, a Polgármesteri Hivatal, valamint a Családsegítő Szolgálat folyamatos tájékoztatást ad az érdeklődőknek a foglalkoztatást segítő programokról, képzésekről.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A nemek szerinti iskolai végzettségre vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésünkre. Annyi azonban bizonyos, hogy az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési esélyei sokkal nehezebbek, mint a magasabb iskolai végzettséggel és szakképzettséggel rendelkezőké.

A roma nők hátrányainak nagy része legfőképp az alacsony iskolai végzettségre vezethető vissza, így a stratégia egyik fő prioritása a roma nők iskolai és munkaerő-piaci hátrányainak csökkentése, melyre Városunkban a közfoglalkoztatásba történő bevonás az egyik kiindulási lehetőség.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők hátrányos megkülönböztetésére a foglalkoztatás területén nem jutott tudomásunkra, az önkormányzat nem rendelkezik adattal, információval.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások, stb.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	0	n.a.	n.a.
2018	7	n.a.	n.a.
2019	7	669	n.a.
2020	7	697	n.a.
2021	7	706	n.a.
2022	6	796	n.a.
2023	n.a.	n.a.	-
2024	7	n.a.	-

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A 2023. év vonatkozásában, az önkormányzat további kimutatással a **0-7** éves kiskorú gyermekek létszáma tekintetében rendelkezik (gyermeklétszám védőnőnként):

1. körzet - 230
2. körzet - 195
3. körzet - 234
4. körzet - 181
5. körzet - 211
6. körzet - 153

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	42	38
2018	42	40
2019	42	38
2020	42	38
2021	42	36
2022	54	n.a.
2023	54	48
2024	54	49

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyerekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	42	38
2018	0	0	0	0	0	0	42	40
2019	0	0	0	0	0	0	42	38
2021	0	0	0	0	0	0	42	36
2022	0	0	0	0	0	0	54	48
2023	0	0	0	0	0	0	54	50
2024	0	0	0	0	0	0	54	54

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A gyermekjóléti alapellátások körébe tartozó napközbeni bölcsődei ellátásoknak nélkülözhetetlen szerepük van a szülők munkába állásában, továbbá ugyanilyen fontos a hátrányos helyzetű gyermekek korai szocializációjában betöltött szerepük.

A gyermekvállalás, a kisgyermeknevelés nagymértékben befolyásolja a nők munkaerő-piaci esélyeit. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma, melyre tekintettel a három csoportban a felvehető gyermeklétszám 42 fő volt, majd 2022. május 1. napjától újabb 1 csoporttal bővült, így 54 fővel működik a hajdúsámsoni bölcsőde.

Továbbá a roma nők számára elérhetetlen a munkaerő-piaci integráció a korai gyermekvállalás miatt. A családalapítás és a munkaerő-piaci esélyek konfliktusával fiatalabb korban (kevesebb tapasztalat birtokában) szembesülnek.

Munkahelyi, családi- és mini bölcsőde településünkön nem működik.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A család- és nővédelmi gondozást az Eütv. 41. §-a rögzíti, melynek célja:

a) a gyermekvállalás optimális biológiai és pszichés körülményeinek elősegítése a fogamzás előtti gondozás és genetikai tanácsadás, valamint a termékenységi ciklus alatti gondozás (a várandós anya gondozása, a magzat születés előtti gondozása, a gyermekágyas és szoptató anya gondozása) eszközeivel,

b) megismertetni az egyénekekkel azokat a családtervezési ismereteket – ideértve a terhesség megszakítással járó veszélyeket is – és fogamzásgátló módszereket, melyekkel megtervezhetik és elősegíthetik utódaik fogantatását a kívánt számban és időben, hogy a gyermekek minél jobb egészségi állapotban születhessenek meg,

c) a nők biológiai sajátosságaihoz igazodó, fokozott védelmükhöz szükséges összetett megelőzési tevékenység, ideértve a fogamzó-képesség előtti, a termékenységi ciklusok közötti, valamint a fogamzó-képes kor utáni egészségvédelmet.

Városunkban a családsegítő és gyermekjóléti feladatok társulásban történő ellátása helyben történik.

A védőnői hálózat feladata a családtervezés, anya- és gyermekgondozás. Immár állami feladat-ellátásban hét védőnő segíti – két fő házi gyermekorvossal együttműködve – az anyákat a gyermek tervezésében, gyermekváraskor, csecsemő ellátásában, a kisgyermek nevelésében, egészséges életmódjuk kialakításában. A védőnők a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A Debreceni Rendőrkapitányság az áldozatvédelmi és áldozatsegítő tevékenysége során szorosan együttműködik a Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatallal, felvilágosítást adnak, konzultációs lehetőséget biztosítanak. A rendőrkapitányságon a családon belüli erőszak kezelése és visszaszorítása érdekében kiemelten kezelik az ilyen jellegű bűncselekményeket. Abban az esetben, ha tudomást szereznek arról, hogy a családon belüli erőszakos bűncselekményekben gyermek vagy fiatalkorú személy is érintett, a szükséges eljárási cselekmények között, a gyermekvédelem arra illetékes szerve felé jelzéssel élnek.

Az Igazságügyi Minisztérium Debreceni Áldozatsegítő Központja továbbá rendszeresen jelzéssel él az önkormányzat felé, amennyiben hozzátartozók közötti erőszak veszélyét észleli.

A bűncselekmények áldozatainak segítségéről és az állami kárenyhítésről szóló 2005. évi CXXXV. törvény (Ást.) 43. § (2) bekezdése szerint és a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távollattartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény (távollattartási törvény) 2. § (2) bekezdése alapján – figyelemmel a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 1/A. §-ára – az áldozatsegítő szolgálat köteles jelzést tenni a családvédelmi koordinációért felelős szervnek, amennyiben hozzátartozók közötti erőszak veszélyét észleli. A megjelölt eljárások során az önkormányzat szorosan együttműködik a Központtal és a társulási formában működő család- és gyermekjóléti szolgálattal, annak érdekében, hogy a veszélyeztetettek támogatása teljeskörűen megvalósulhasson.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A városban anyaothton, családok átmeneti otthona nem működik, nincs konkrét adat, információ, hogy mekkora lenne rá az igény. Főként az egyházaknak, szeretetszolgálatoknak lehetne ebben szerepet vállalni.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A 12 fős képviselő-testület munkájában nyolc nő vesz részt. Az alpolgármesteri tisztséget is 2 nő tölti be. A polgármesteri hivatal vezetője férfi, de a középvezetői feladatokat nők látják el. Az önkormányzati intézmények vezetői (óvoda, közművelődési intézmény) is nők. A Szociális Szolgáltató Központ és a bölcsőde vezetői feladatait szintén nők látják el. Javasolt továbbá közösségi tér kialakítása.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A munkanélküliség a férfiakat és a nőket egyaránt érinti, helyi szinten nem láthatóak jellemzően magasabb adatok a nőkre vonatkozóan. Valószínűleg többen tudnának munkát vállalni, ha megfelelő iskolai végzettséggel, szakképzettséggel, kompetenciákkal rendelkeznének és össze tudnák hangolni – különösen

sok gyermekes anyák – a családdal kapcsolatos feladataikat és a munkahelyet. A nők munkanélküliségének felszámolására irányult az új bölcsődei csoport létrehozása.

Az önkormányzat a Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Kiállítóhely útján – a Sámsonkerti Lakosokért Egyesület konzorciumi partnerségével – EFOP-1.2.9-17 - Nők a családban és a munkahelyen Esély a Nőknek! Komplex szakmai program Hajdúsámson térségében elnevezésű projektet valósított meg, mellyel hozzá kívánt járulni a nők atipikus foglalkoztathatóságának javításához, az atipikus foglalkoztatási formák népszerűsítéséhez és elterjesztéséhez, a munkáltatók és a munkavállalók együttműködésének növeléséhez a család és a munka összeegyeztethetőségének érdekében, a magánélet és a munka összehangolását segítő támogató szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatók és a velük együttműködő közösségek működési feltételeinek megteremtéséhez.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
1. A gyermeket nevelő anyák nehezebben tudnak visszailleszkedni a munka világába	1. Infrastrukturális bölcsődefejlesztés megvalósítása
2. A gyermeket nevelő anyáknak kevés közösségi tér áll rendelkezésre különböző programok megvalósítására	2. Infrastrukturális fejlesztés megvalósítása

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az időskori demográfiai folyamat jellemzői:

- növekszik az idősek aránya országosan és a fővárosban is,
- az átlagéletkor várhatóan nő,
- nők élettartama lényegesen hosszabb.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	1 469	2 677	54,87%
2018	1 502	2 688	55,88%
2019	1 549	2 705	57,26%
2020	1 620	2 697	60,07%
2021	1 691	2 781	60,81%
2022	1 706	2 846	59,94%
2023	1758	2875	61,15%
2024	1810	2881	62,83%

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	954	1 368	2322
2018	928	1 355	2283
2019	922	1 343	2265
2020	899	1 345	2244
2021	897	1 347	2244
2022	856	1334	2190
2023	881	1332	2213
2024	903	1361	2264

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A város időskorú lakosainak száma enyhe emelkedést, az öregedési index pedig stagnálást mutat. Ebből is következik, hogy az idős egyedülállóvá, gondozásra, ellátásra szoruló idősekről gondoskodni kell.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	36	1	634	943	6	127	21
2018	39	1	638	972	7	119	25
2019	33	1	642	991	8	99	29
2020	32	1	635	996	6	96	14
2021	31	0	638	1 029	6	92	15
2022	30	0	633	1 036	6	84	12
2023	32	0	647	1 060	7	73	13
2024	29	0	671	1 090	7	66	14

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A nyugdíjasok foglalkoztatására vonatkozóan nincs adatunk. Az önkormányzat kiemelt figyelmet fordított arra az elmúlt években is, hogy az 55 év feletti tartós munkanélkülieket bevonja a közfoglalkoztatásba a nyugdíjra való jogosultsági idő megszerzése érdekében.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)									
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
		Fő összesen	761	857	701	809	624	601	525
41-45 év (TS 042)	Fő	85	117	81	79	61	44	58	42
	%	11,17%	13,65%	11,55%	9,77%	9,78%	7,32%	11,05%	8,62%
46-50 év (TS 043)	Fő	88	97	74	75	65	72	64	52
	%	11,56%	11,32%	10,56%	9,27%	10,42%	11,98%	12,19%	10,68%
51-55 év (TS 044)	Fő	72	87	77	94	53	52	52	44
	%	9,46%	10,15%	10,98%	11,62%	8,49%	8,65%	9,90%	9,03%
56-60 év (TS 045)	Fő	66	93	69	80	48	54	53	48
	%	8,67%	10,85%	9,84%	9,89%	7,69%	8,99%	10,10%	9,86%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	63	75	85	114	135	129	111	113
	%	8,28%	8,75%	12,13%	14,09%	21,63%	21,46%	21,14%	23,20%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen

A tevékeny idősödés egy, elsősorban az EU által támogatott szakpolitika, bár más nemzetközi szervezetek is – mint pl. az Egészségügyi Világszervezet (WHO), Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO), Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) – meglehetősen intenzíven foglalkoznak a témával.

Az aktív időskor definíciója: az OECD 1998-as definíciója szerint „az aktív időskor az idős emberek képessé tétele arra, hogy minél tovább aktívak maradjanak a társadalomban és a gazdaságban. Ez azt jelenti, hogy meg kell kapniuk a lehetőséget arra, hogy szabadon döntsenek arról, mivel töltik az idejüket: tanulással, munkával, pihenéssel vagy ápolás-gondozás igénybevételével” (OECD, 1998:84).

Az élethosszig tartó tanulásban nyújt segítséget az időseknek a Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Kiállítóhely, mely felkarolja a tevékeny idősök helyben történő kulturált szórakoztatását pl. színházi előadások, kiállítások egyéb kulturális programok szervezésével. Az intézmény keretein belül működik a Muskáti Népdalkör és az Öltögetők Klubja, melynek tagjai szintén az idősek korosztályához tartoznak.

Az intézményben működő e-Magyarország Pontot mind az informatikai képzésen részt vett és részt nem vett, digitális jártassággal rendelkező idősök igénybe vehetik akár ügyintézéseikhez, akár külföldön élő ismerőseikkel, hozzátartozóikkal való kapcsolattartáshoz.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Nincsenek adataink arra vonatkozóan, hogy városunkban az időskorú foglalkoztatottakat bármilyen hátrányos megkülönböztetés érne.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az időseknek, mint a lakosság többi rétegének, lehetősége van az egészségügyi és szociális szolgáltatások helyben történői igénybevételére.

Az önkormányzati társulás által biztosított ellátások

- Szociális étkeztetés
- Házi segítségnyújtás
- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- Nappali ellátás – Idősök klubja
- Tanyagondnoki szolgáltatás
- Támogató szolgáltatás

Az intézmény akadálymentesített, az új önkormányzati épület komfortosabbá tette az együttműködést mind az ott dolgozók, mind a szolgáltatásokat igénybe vevők számára.

A város időskorú lakosságának van lehetősége többféle szolgáltatás közül választani, hiszen az önkormányzati mellett egyházi és civil fenntartású szociális ellátók is állnak rendelkezésre.

A nappali ellátásban részesülő 65 évesnél idősebbek száma kiegyensúlyozottságot mutat. Lehetőségük van étkeztetés, jelzőrendszeres segítség, nappali intézményi ellátás igénybevételére. Az önkormányzati intézményen kívül egyházi szervezetek is foglalkoznak az idősek szociális ellátásával.

Az önkormányzat tevékenyen részt vesz továbbá a kormányzati kezdeményezésre induló Okos Óra programban is.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	1445	58	335	220
2017	1469	55	317	195
2018	1502	57	276	224
2019	1 549	63	272	219
2020	1 620	63	276	208
2021	1 691	67	252	215
2022	1 706	74	258	177
2023	1 758	72	268	188
2024	1 810	81	296	175

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az Egészségügyi Központ fejlesztése, bővítése, akadálymentesítése is a lakosság – különösen az idősek – orvosi és szemészeti ellátáshoz való minél jobb hozzáférést szolgálta. Ugyancsak ezt szolgálja a Sámsonkertben élő idősek alapellátáshoz való jobb hozzáférést a megvalósult házi orvosi rendelő is.

Az önkormányzat a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló 5/2015. (II. 26.) önkormányzati rendelete alapján továbbá a következő, kifejezetten az időskorú lakosság részére biztosított támogatásokban részesíti az időskorú lakosságot:

- 65. éven felüliek támogatása,
- tüzelő támogatás.

Az önkormányzat szerződéssel részt vesz továbbá a vérszállításban, mely jelentős segítséget nyújthat a beteg, idős emberek számára.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az időskorúak a kulturális szolgáltatások iránt aktívan érdeklődnek, a Művelődési Ház által szervezett programokon vesznek részt többnyire, a rendezvényeket már egy kialakult közösség látogatja leggyakrabban.

c) idősek informatikai jártassága

A számítógépet használni tudók száma fokozatosan nő, köszönhetően a Városi Könyvtárban idősek számára rendszeresen szervezett informatikai alapismereteket nyújtó tanfolyamoknak is. Az internet segítségével kapcsolatot tudnak tartani a távol élő családtagokkal, barátokkal, informálódnak az őket érdeklő témákról.

d) a generációk közötti programok

A generációk közötti programokra lehetőséget adnak nyáron a városnap, ősszel a szürethez kapcsolódó, valamint télen a karácsonyi rendezvények. A rendezvényeken a legkisebbektől kezdve a legnagyobbakig képviseltetik magukat településünk lakói. Az óvodások, az iskolások, a táncsoportok tagjai, a nyugdíjasok műsoraikkal színesítik a rendezvényeket.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az időseknek az önkormányzati szociális intézményrendszeren belül lehetőségük van napközben szervezett programokon részt venni. Nagyon aktív, tartalmas programokat nyújt részükre a szociális szolgáltató központ. A Muskátlí népdalkör, melynek többnyire idősebb, nyugdíjas tagjai vannak, akik rendszeresen fellépnek a városi rendezvényeken. Az Öltögetők klubjában is leginkább az idősebbek hímeznek, varrnak.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
1. Az időskorúak egészségi állapota folyamatosan romlik fizikai és mentális szinten egyaránt	1. Az idősek egészségi állapotának javítása a természeti környezet segítségével, a szolgáltatásokhoz való hozzáférés fejlesztése
2. Az idősek elmagányosodása, megbecsülésük csökkenésének növekedése	2. Idősek Napja programok szervezése, az időskorúak szociális támogatása

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás

Fogyatékos személy, aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	192	226	418
2018	159	198	357
2019	152	191	343
2020	146	193	339
2021	138	170	308
2022	113	167	280
2023	115	156	271
2024	121	165	286

Forrás: TelR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	0
2024	10

Forrás: TelR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló Egyezmény alapján a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását.

Hajdúsámsonban a fogyatékkal élő személyekre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre statisztikai adatok, melyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

Hajdúsámson Város Önkormányzata tagja a Nyíradonyi Szociális és Gyermekejóléti Társulásnak, ezért az Szt. 91. § (1) bekezdés b) pontja alapján szolgáltatót, intézményt működtető önkormányzati társulásban történő részvétellel biztosítja a szociális alapszolgáltatások ellátásai közül a fogyatékos személyek nappali ellátását (4251 Hajdúsámson, Árpád utca 22.). A szolgáltatás engedélyeztetése jelenleg folyamatban van. Az ellátásban részesülni jogosult személyek száma városunkban 25 főre tehető.

b) munkavállalást segítő lehetőségek

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát - lehetőség szerint - biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Hajdúsámson Város Önkormányzatának Képviselő-testülete – a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 42. § 1. pontjában, valamint az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 34. §-ában foglalt feladatkörében eljárva – minden évben elhatározza továbbá, hogy a Rehabilitációs Hozzájárulás terhére a Hajdúsámson Város Önkormányzata és Intézményei határozott időre alkalmazhatnak megváltozott munkaképességű dolgozókat.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az önkormányzat adattal nem rendelkezik.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A családsegítő szolgálat támogató szolgáltatás keretében nyújtott szolgáltatások:

Személyi segítség

Szolgáltatásunk által lehetősége nyílik ügyfelünknek az önállóbb életre, nagyobb életviteli szabadságra, szakszerű, személyre szabott ellátásra, a családtagok terheinek csökkentésére.

Személyszállítás

Szállító szolgálat az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása érdekében működik, vagyis gyógykezelésre, terápiára, orvoshoz, szakorvoshoz szállítjuk az igényelőket, valamint a mindennapi életet segítő szolgáltatások helyszínére, ügyintézésre, hivatalokba.

A speciálisan átalakított autó alkalmas a kerekesszékekkel közlekedők biztonságos szállítására is.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Kizárólag fogyatékkal élőkre vonatkozóan nincs nyilvántartás a Hajdúsámsoni Polgármesteri Hivatalban.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése

Településünkön öt háziorvosi körzet, két fogorvos, két gyógyszertár és hét védőnővel ellátott védőnői körzet látja el az egészségügyi alapszolgáltatásokat.

A szakorvosi járóbeteg és a fekvőbeteg ellátás Debrecenben biztosított.

Hajdúsámson Város Önkormányzata Képviselő-testülete – a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 6. §-a, 10. §-a és 107. §-a alapján – elhatározta, hogy határozatlan idejű szolgáltatási szerződést köt a HQ-Lab Egészségügyi Közreműködő Korlátolt Felelősségű Társasággal, mint közfinanszírozott Szolgáltatóval, vérszállításban történő közreműködés tárgyában, a 2023. évben. A képviselő-testület kiemelt célja, hogy a mindennapi tevékenységében súlyosan korlátozott betegeket ezzel a szolgáltatással támogassa, az esélyegyenlőséget, az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférést fokozottan biztosítsa.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A 2014. évtől a Polgármesteri Hivatal akadálymentessé vált. Lift, mozgáskorlátozott mosdó áll a fogyatékkal élők rendelkezésére.

A Hársfa utcai Egészségházat, a Petőfi utcai épületet, a Sportöltözőt, továbbá minden pályázati forrással érintett ingatlant, a jogszabályi előírásoknak eleget téve, akadálymentessé tettük, akadálymentes formában kiviteleztünk.

Javasolt továbbá az önkormányzati épületek lehetőség szerinti további akadálymentesítése.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A városban a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést nem csupán az intézmények, középületek akadálymentesítettségével azonosítjuk, hanem az oda való eljutást is nagyon fontosnak tartjuk. Azt, hogy a közlekedéshez megfelelő minőségű utak és járdák álljanak rendelkezésre.

A város több utcájában és a külterületi lakott helyeken is szükség van szilárd burkolatú utak és járdák építésére. Ezek hiánya érinti az élöket, de különösen a fogyatékkal élöket, ezen belül is a mozgásukban korlátozott személyeket.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége

Ezzel kapcsolatban nem áll rendelkezésünkre információ.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Az autóbuszokon alacsony fellépők vannak, belül mozgáskorlátozottaknak külön hely került kialakításra. A járdák, parkok akadálymentesítése nem teljeskörűen megoldott.

Igényként jelent meg a közintézményeknél mozgáskorlátozottak részére kijelölt parkolót létesíteni.

Minden, pályázati forrással érintett ingatlant, a jogszabályi előírásoknak eleget téve, akadálymentessé tettük, akadálymentes formában kiviteleztünk.

Javasolt továbbá a gyalogátkelőhelyek felülvizsgálata, lehetőség szerinti akadálymentesítése.

f) fogyatékkal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékkal élő személyek nappali intézménye, stb.)

Helyben speciális közlekedési megoldások nincsenek, az autóbusz leállók magasítottak, a közösségi közlekedésre kialakított buszvárók akadálymentesek. Ápolást, gondozást nyújtó intézmény, rehabilitációs intézmény, lakóotthon, átmeneti ellátást nyújtó fogyatékosok gondozóháza nem működik.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Ezzel kapcsolatban nem áll rendelkezésünkre információ.

7.4. Fogyatékkal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Az önkormányzati programok olyan helyen kerülnek megszervezésre és megrendezésre, melyek akadálymentesek, mindenki számára hozzáférhetőek (hivatal, iskola, óvoda, családsegítő, Egreskert utcai rendezvénytér), elősegítve így a fogyatékkal élő személyek hozzáférését a közösségi terekhez és programokhoz.

7.5 A fogyatékkal élöket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felfszámolásukra irányuló kezdeményezések

Ezzel kapcsolatban nem áll rendelkezésünkre információ.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
1. A fogyatékkal élők számára a középületek, intézmények nem teljeskörűen akadálymentesítettek	1. A fogyatékkal élők számára a város középületeiben, intézményeiben a még hiányzó fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés megoldása, közlekedésfejlesztés
2. A fogyatékkal élők nappali ellátásának hiánya <i>A fogyatékkal élők nappali ellátásának hiánya nem áll fent.</i>	2. Önkormányzati épület egy részének átalakítása a fogyatékos személyek nappali ellátása érdekében <i>Önkormányzati épület egy részének átalakítása a fogyatékos személyek nappali ellátása érdekében megvalósult.</i>

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
1. Nem megfelelő úthálózat a településen.	1. Pályázati források nyomon követése, pályázatok beadása.
2. Nem teljeskörűen megfelelő közszolgáltatási infrastruktúra a településen.	2. Pályázati források nyomon követése, pályázatok beadása.
3. A szegregációval érintett és veszélyeztetett területek beazonosítására vonatkozó adatok elavultsága. <i>A KSH 2022. évi népszámlálási adatok alapján felülvizsgálva.</i>	3. Az érintett területek felülvizsgálata, annak érdekében, hogy a célcsoportok hatékonyabban azonosíthatóak legyenek. <i>A KSH 2022. évi népszámlálási adatok alapján felülvizsgálva.</i>

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma)**

A városban jelenlévő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések egy része ismert csupán előttünk.

Célunk, hogy lehetőleg minden a témában érintett szervezettel felveszük a kapcsolatot, megismerjük tevékenységüket, és partneri együttműködést alakítsunk ki velük. Az önkormányzatnak e területeken koordinátori szerepkört szükséges felvállalnia.

A jelenleg ismert kört és esélyegyenlőséget érintő, szolgáló tevékenységüket az alábbi d) és e) pontokban mutatjuk be.

A partnereinket a fejezet g) pontjában mutatjuk be.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása**

A Helyi Esélyegyenlőségi Program helyzetelemzéséhez és az Intézkedési Terv összeállításához partnereket kerestünk a településen. Az önkormányzati intézményeken kívül felkértük a HEP Fórumban való közreműködésre a civil szervezeteket, egyházakat.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;**

Hajdúsámson Város Önkormányzata elsősorban a szociális ellátás tekintetében működik együtt a szomszéd város, Nyíradony önkormányzatával, akivel, mint fentebb jeleztük, a szociális intézményeit működtetjük társulás keretében.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Hajdúsámson Városban egy nemzetiségi önkormányzat működik, ez a Roma Nemzetiségi Önkormányzat.

Az önkormányzat feladata a cigány kisebbséghez tartozók érdekeinek képviselése, mely a HEP-ben szereplő valamennyi célcsoportot érint.

Ennek keretében az RNÖ lassan két évtizede fejti ki tevékenységét. Kiemelkedő a halmozottan hátrányos és hátrányos helyzetű cigány gyermekek esélyegyenlőségéért végzett munkája. Pályázati támogatással, települési önkormányzati támogatással és saját forrásból biztosított pénzeszközök felhasználásával évente nyári tábort szerveznek a gyerekeknek. A beiskolázásban is segítik évente a rászoruló cigány családokat taneszközök biztosításával.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

- A Nyíradonyi Szociális és Gyermejkölési Társulás által létrehozott Nyíradonyi Szociális és Gyermejkölési Szolgáltatási Központ: valamennyi célcsoport esélyegyenlősége
- Roma Nemzetiségi Önkormányzat: romák, mélyszegénységben élők esélyegyenlősége
- Egyházak: Idősek, gyermekek esélyegyenlősége
- Mozgáskorlátozottak Hajdú-Bihar megyei egyesülete: fogyatékkal élők

A civileken kívül: bölcsőde, óvoda, iskola, orvosok, védőnők: gyermekek esélyegyenlősége

Valamennyien részt vesznek a célcsoportokat érintő adatgyűjtésben, a problémák feltérképezésében, megoldási javaslatokat dolgoznak ki, szükség szerint együttműködnek más célcsoportokkal, illetve további szervezeteket vonnak be (pl. rendőrség), amennyiben az adott probléma megköveteli.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában

A for-profit szereplőket is szükséges bevonni a HEP IT végrehajtásába, illetőleg egy-egy projektbe akár foglalkoztatóként, akár támogatóként.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába

A Roma Nemzetiségi Önkormányzatot és az érintett civil szervezeteket még a HEP Fórum megalakítása előtt adatszolgáltatásra kértük fel, tájékoztatva őket annak céljáról.

A HEP Fórum megalakítására 2013. május 6. napján került sor. A munkacsoportok is megalakultak a HEP célcsoportjaira fókuszálva. A Fórum megalakítását jegyzőkönyv felvételével, melynek melléklete e jelenléti ív és a jelenlévőkről készült fotókkal dokumentáltuk.

A HEP Fórum megalakulása óta működik. A HEP kétévenkénti felülvizsgálata (kivéve a COVID időszaka) alkalmával összeült és megtárgyalta a megvalósított intézkedéseket és meghatározta a további feladatokat.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A munkacsoportok esetleges észrevételeit, javaslatait a HEP készítésekor és kétévenkénti felülvizsgálatakor beépítjük a HEP-be. A Fórum működtetésével a résztvevők rendszeresen informálják egymást a különböző célcsoportok problémáiról, intézkedésekről, elért eredményekről. A HEP felkerül a település honlapjára, ahol mindenki számára elérhető, megismerhető.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a

TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

- d) *A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP felülvizsgált dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.*

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<p>1. Magas a munkanélküliek száma, nehéz a munka világába történő integráció</p> <p>2. A lakáskörülmények és életminőség romlásához vezet a nem megfelelően megoldott szennyvíz- és ivóvíz infrastruktúra</p> <p>3. A szolgáltatásokhoz való hozzáférést nehezíti, hogy a településen, sok helyen nincs szilárd burkolatú út</p> <p>4. <i>A szolgáltatáshoz való hozzáférés minőségét nehezíti, hogy a városrészek között nincs kiépített kerékpárút</i></p> <p>5. <i>A szolgáltatásokhoz való biztonságos hozzáférés minőségét nehezíti, hogy az üzletközpont nem rendelkezik kerékpáros átkelőhellyel és gyalogos átvezetéssel a 4931. számú összekötő út tekintetében</i></p>	<p>1. A mélyszegénységben élők és a roma lakosság munkanélküliségének csökkentése, a közfoglalkoztatási programokon keresztül re-integráció a munka világába</p> <p>2. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása</p> <p>3. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása</p> <p>4. <i>Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása</i></p> <p>5. <i>Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása</i></p>
Gyermekek	<p>1. Magas a nehéz körülmények között élő, hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma</p> <p>2. A gyermekek szabadidejének hasznos eltöltéséhez nem áll rendelkezésre elég sportterület, pihenő és rekreációs zöldterület</p>	<p>1. A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szociális támogatása</p> <p>2. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása</p>
Nők	<p>1. A gyermeket nevelő anyák nehezebben tudnak visszailleszkedni a munka világába</p> <p>2. A gyermeket nevelő anyáknak kevés közösségi tér áll rendelkezésre különböző programok megvalósítására</p>	<p>1. Infrastrukturális bölcsődefejlesztés megvalósítása</p> <p>2. Infrastrukturális fejlesztés megvalósítása</p>
Idősek	<p>1. Az időskorúak egészségi állapota folyamatosan romlik fizikai és mentális szinten egyaránt</p> <p>2. Az idősek elmagányosodása, megbecsülésük csökkenésének növekedése</p>	<p>1. Az idősek egészségi állapotának javítása a természeti környezet segítségével, a szolgáltatásokhoz való hozzáférés fejlesztése</p> <p>2. Idősek Napja programok szervezése, az időskorúak szociális támogatása</p>
Fogyatékkal élők	<p>1. A fogyatékkal élők számára a középületek, intézmények nem teljesen akadálymentesítettek</p> <p>2. <i>A fogyatékkal élők nappali ellátásának hiánya nem áll fent.</i></p>	<p>1. A fogyatékkal élők számára a város középületeiben, intézményeiben a még hiányzó fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés megoldása, közlekedésfejlesztés</p> <p>2. <i>Önkormányzati épület egy részének átalakítása a fogyatékos személyek nappali ellátása érdekében megvalósult.</i></p>
Több célcsoportot érintő,	Nem megfelelő úthálózat a településen, és nem teljeskörűen megfelelő	Pályázati források nyomon követése, pályázatok beadása.

<i>településszintű megállapítás</i>	közszolgáltatási infrastruktúra a településen.	
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	A szegregációval érintett és veszélyeztetett területek beazonosítására vonatkozó adatok elavultsága. <i>A KSH 2022. évi népszámlálási adatok alapján felülvizsgálva.</i>	Az érintett területek felülvizsgálata, annak érdekében, hogy a célcsoportok hatékonyabban azonosíthatóak legyenek. <i>A KSH 2022. évi népszámlálási adatok alapján felülvizsgálva.</i>

Jövőképünk:

- Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák, mélyszegénységben élők, társadalmi, egészségügyi, szociális téren is a helyi közösségi életbe beilleszkedve tudnak élni, egyenlő infrastruktúra mellett tudják elérni a közszolgáltatásokat.
- Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők életkörülményei javuljanak.
- Kiemelt területnek tartjuk a gyermekek egészségét, nevelését, sportolását, zöld lakókörnyezet biztosítását.
- Folyamatosan odafigyelünk az idősek egészségi állapotára, szociális ellátására, támogatási lehetőségek biztosítására.
- Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a megbecsülést, bölcsődei férőhelyek biztosításával a munkába állás elősegítését.
- Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők életére, a programokon történő akadálymentesség elősegítésére, egészségi állapotukra, ellátásukra.

Az intézkedési területek részletes kifejtése
(intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

0. Településszintű probléma

A	Intézkedés címe:	1. Településszintű probléma kezelése – infrastruktúra fejlesztések
B	Feltárt probléma megnevezése	Nem megfelelő úthálózat a településen, és nem teljeskörűen megfelelő közszolgáltatási infrastruktúra a településen.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Infrastruktúra fejlesztése érdekében pályázati források nyomon követése, pályázatok beadása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A 2024. évben elfogadandó ITS A 2025. évben felülvizsgált ITS
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Pályázatkezeléssel megvalósítás
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester, Polgármesteri Hivatal illetékes osztályai
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 15.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Nem releváns
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán erőforrás, pályázati forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Fedezet biztosításával
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

0. Településszintű probléma

A	Intézkedés címe:	2. Településszintű probléma kezelése – szegregációval érintett vagy veszélyeztetett területek felülvizsgálata
B	Feltárt probléma megnevezése	A szegregációval érintett és veszélyeztetett területek beazonosítására vonatkozó adatok elavultak, nem aktuálisak
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az érintett területek felülvizsgálata, annak érdekében, hogy a célcsoportok hatékonyabban azonosíthatóak legyenek.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A 2024. évben elfogadandó ITS
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés jogi előkészítése, döntések meghozatala 2. Adatgyűjtés technikai előkészítése 3. Adatgyűjtés lefolytatása
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester, Jegyző, Polgármesteri Hivatal illetékes osztályai
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2024. december 31. <i>Az intézkedés sikeresen végrehajtva.</i>
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Nem releváns
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán erőforrás, technikai eszközök rendelkezésre állása
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Fedezet, humánerőforrás egyszeri biztosítása, nem releváns
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

1/a. Mélyszegénységben élők és romák esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	1. A mélyszegénységben élők és a roma lakosság munkanélküliségének csökkentése, közfoglalkoztatásban való részvételük ösztönzése
B	Feltárt probléma megnevezése	Magas a munkanélküliek száma, nehéz a munka világába történő integráció
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A mélyszegénységben élők és a roma lakosság munkanélküliségének csökkentése, a közfoglalkoztatási programokon keresztül re-integráció a munka világába
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	nem releváns
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Helyi sajátosságok felmérése 2. Közfoglalkoztatási kérelmek szakszerű előkészítése, beadása 3. Kapcsolattartás munkáltatókkal, képző szervezetekkel
G	Az intézkedés felelőse	Munkáltatók, képző szervezetek, Polgármesteri Hivatal illetékes osztályai
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 15.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A 2022. évi álláskeresői szám (5,57%) csökkenése: 1-2 éven belül 20 %-kal 3-5 éven belül 30-40 %-kal, a program végére legalább 50 %-kal csökkenjen
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán erőforrás, pályázati forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Munkaerő piacról kiszorult vagy álláskereső mélyszegénységben élők munkavállalási esélyei nagyobbak lesznek, cél, hogy a munkanélküli lakosság száma 1-2 éven belül 20 %-kal 3-5 éven belül 30-40 %-kal, a program végére legalább 50 %-kal csökkenjen Munkaerő-piaci kereslet és kínálat hatékonyabb összekapcsolása
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

1/b. Mélyszegénységben élők és romák esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	2. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása – ivóvíz- és szennyvízvezeték rendszer korszerűsítése
B	Feltárt probléma megnevezése	A lakáskörülmények és életminőség romlásához vezet a nem megfelelően megoldott szennyvíz- és ivóvíz infrastruktúra, <i>a meglévő vezetékben nyomásingadozás tapasztalható</i>
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása ivóvíz- és szennyvízvezeték rendszer korszerűsítése, kapacitásbővítése, fejlesztése. <i>Új ivóvíz gerincvezeték kiépítése</i>
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	<i>A 2024. évben elfogadandó ITS A 2025. évben felülvizsgált ITS</i>
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Fejlesztési koncepció előkészítése, tervezése <i>Sámsonkert és Martinka településrészek esetén a terv és engedély részben rendelkezésre áll. A Vízműtelep bővítése és korszerűsítése szükséges</i> 2. Pályázati forráskeresése, saját forrás biztosítása <i>Források már részben rendelkezésre állnak pályázati forrásból</i> 3. Pályázatkezelés, engedélyeztetés 4. Kivitelezés és fenntartás
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester, jegyző, Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 15.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Ivóvíz- és szennyvízvezeték rendszer mérete, elért és kiszolgált háztartások, ingatlanok száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humánerőforrás, pályázati forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Víziközmű rendszer tulajdonosi jogainak gyakorlása, költségvetési forrásbiztosítás
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

1/c. Mélyszegénységben élők és romák esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	3. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása – külterületi utak fejlesztése
B	Feltárt probléma megnevezése	A szolgáltatásokhoz való hozzáférést nehezíti, hogy a településen, sok helyen nincs szilárd burkolatú út
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása, úthálózat bővítése a külterületeken, Sámsonkertben és Martinkán, mint teljesen benépesült külterületi településrészek
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A 2024. évben elfogadandó ITS A 2025. évben felülvizsgált ITS
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Szükséges előkészítő eljárások lefolytatása, kisajátítási eljárás 2. Terveknek megfelelő közbeszerzés, versenyeztetés 3. Kivitelezés és fenntartás
G	Az intézkedés felelőse	Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2024. december 31. 2028. december 15.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Forgalomszámlálási adatok, nem releváns
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humánerőforrás, pályázati forrás, fenntartáshoz önerő
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Humánerőforrás, költségvetési forrás a fenntartáshoz
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

1/d. Mélyszegénységben élők és romák esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	4. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása – szilárd burkolatú belterületi utak építése
B	Feltárt probléma megnevezése	A szolgáltatásokhoz való hozzáférést nehezíti, hogy a településen, sok helyen nincs szilárd burkolatú út
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása, úthálózat bővítése a belterületeken az érintett célcsoport közszolgáltatásokhoz törté hozzáférése könnyítése érdekében
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A 2024. évben elfogadandó ITS A 2025. évben felülvizsgált ITS
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhöz	Nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Szükséges előkészítő eljárások lefolytatása, kisajátítási eljárás 2. Terveknek megfelelő közbeszerzés, versenyeztetés 3. Kivitelezés és fenntartás
G	Az intézkedés felelőse	Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2024. december 31. 2028. december 15.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Forgalomszámlálási adatok, nem releváns
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humánerőforrás, pályázati forrás, fenntartáshoz önerő
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Humánerőforrás, költségvetési forrás a fenntartáshoz
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

1/e. Mélyszegénységben élők és romák esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	5. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása – középületek energetikai korszerűsítése
B	Feltárt probléma megnevezése	A szolgáltatásokhoz való hozzáférés minőségét nehezíti, hogy a középületek nem megfelelő energetikai jellemzőkkel rendelkeznek
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása, a középületek energetikai korszerűsítésével a költségvetési források megóvása, a célcsoport komfortérzetének fokozása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A 2024. évben elfogadandó ITS A 2025. évben felülvizsgált ITS
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Szükséges előkészítő eljárások lefolytatása 2. Terveknek megfelelő közbeszerzés, versenyeztetés 3. Kivitelezés és fenntartás
G	Az intézkedés felelőse	Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2024. december 31. 2028. december 15.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Nem releváns
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Költségvetési forrás biztosítása
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Költségvetési forrás biztosításával fenntartató, humánerőforrás
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

1/f. Mélyszegénységben élők és romák esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	6. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása – Hajdúsámson és Martinka városrész illetve Martinka és Sámsonkerti városrészeket összekötő kerékpárutak kiépítése
B	Feltárt probléma megnevezése	A szolgáltatásokhoz való hozzáférés minőségét nehezíti, hogy a városrészek között nincs kiépített kerékpárút
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása, városrészek közötti kerékpárút kiépítése biztonságosabb közlekedést jelent, a célcsoport komfortérzetének fokozása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A 2025. évben felülvizsgált ITS
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Szükséges előkészítő eljárások lefolytatása 2. Terveknek megfelelő közbeszerzés, versenyeztetés 3. Kivitelezés és fenntartás
G	Az intézkedés felelőse	Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 15.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Nem releváns
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Költségvetési forrás biztosítása
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Költségvetési forrás biztosításával fenntartató, humánerőforrás
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

1/g. Mélyszegénységben élők és romák esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	7. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása – Kerékpáros átkelőhely és gyalogos átvezetés kiépítése az üzletközpontok megközelítéséhez
B	Feltárt probléma megnevezése	A szolgáltatásokhoz való biztonságos hozzáférés minőségét nehezíti, hogy az üzletközpont nem rendelkezik kerékpáros átkelőhellyel és gyalogos átvezetéssel a 4931. számú összekötő út tekintetében
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása, az üzletközpontok megközelítéséhez kerékpáros átkelőhely és gyalogos átvezetés kiépítése biztonságosabb közlekedést jelent, a célcsoport komfortérzetének fokozása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A 2025. évben felülvizsgált ITS
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Szükséges előkészítő eljárások lefolytatása 2. Terveknek megfelelő közbeszerzés, versenyeztetés 3. Kivitelezés és fenntartás
G	Az intézkedés felelőse	Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 15.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Nem releváns
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Költségvetési forrás biztosítása
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Költségvetési forrás biztosításával fenntartató, humánerőforrás
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

2/a. A gyermekek esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	8. 6. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása – Sámsonkertben zöldfelület rekonstrukció, parkosítás, Jókai-Damjanich utcai parkban zöldfelület rekonstrukció - Sámsonkertben fitnesspark, Martinkán tematikus játszótér
B	Feltárt probléma megnevezése	A gyermekek szabadidejének hasznos eltöltéséhez nem áll rendelkezésre elég pihenő és rekreációs zöldterület
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása Sámsonkertben zöldfelület rekonstrukció, parkosítás, Jókai-Damjanich utcai parkban zöldfelület rekonstrukció, <i>Sámsonkertben fitnesspark, Martinkán tematikus játszótér</i>
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A 2024. évben elfogadandó ITS A 2025. évben felülvizsgált ITS
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Pályázat benyújtását követően tervezés, szükséges fedezet biztosítása <i>Sámsonkertben fitnesspark, Martinkán tematikus játszótér tekintetében a pályázat benyújtása megtörtént és a tervek rendelkezésre állnak, a szükséges fedezet biztosítása megtörtént</i> 2. Tervezés, közbeszerzés, versenyeztetés, engedélyek beszerzése 3. Kivitelezés és fenntartás
G	Az intézkedés felelőse	Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 15.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Nem releváns
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humánerőforrás, pályázati forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Költségvetési forrás és humán erőforrás biztosításával folyamatosan fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

2/b. A gyermekek esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	9. 7. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása – tornacsarnok kialakítása
B	Feltárt probléma megnevezése	A gyermekek szabadidejének hasznos eltöltéséhez nem áll rendelkezésre elég sportterület
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása, pályázat keretében Tornacsarnok építését tervezzük a Kossuth utca 14. sz. alatt
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A 2024. évben elfogadandó ITS A 2025. évben felülvizsgált ITS
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Pályázat benyújtását követően tervezés, szükséges fedezet biztosítása 2. Tervezés, közbeszerzés, versenyeztetés, engedélyeztetés 3. Kivitelezés és fenntartás
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester, jegyző, Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 15.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Nem releváns
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humánerőforrás, pályázati forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Humánerőforrás és költségvetési forrás biztosításával fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

2/c. A gyermekek esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	10. 8. A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek támogatása
B	Feltárt probléma megnevezése	Magas a nehéz körülmények között élő, hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szociális támogatása az önkormányzat szociális támogatásokról rendeletében, a gyermekvédelmi támogatásra jogosult gyermekek folyamatos támogatása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Nem releváns
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. A támogatáshoz szükséges pénzügyi és jogi feltételek folyamatos biztosítása 2. Szükség esetén képviselő-testületi döntés
G	Az intézkedés felelőse	Képviselő-testület, Polgármester, jegyző, Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 15.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Érintett gyermekek létszáma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humánerőforrás és költségvetési forrás biztosítása
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Költségvetési forrás folyamatos biztosítása
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

3/a. A nők esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	11. 9. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása – bölcsődei nevelés fejlesztése
B	Feltárt probléma megnevezése	A gyermeket nevelő anyák nehezebben tudnak visszailleszkedni a munka világába
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Infrastrukturális bölcsődefejlesztés megvalósítása, a Nyíradonyi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ 2. sz. Bölcsőde (4251 Hajdúsámson, Szatmári út 16.; hrsz: 1397) épületének két csoportszobával történő fejlesztését tervezzük, melyhez ingatlanvásárlás is szükséges. A csoportszobákhoz vizes blokk kialakítását és a főzőkonyha diétás konyhává történő átalakítását is tervezzük. <i>Hajdúsámsonban és Sámsonkertben bölcsőde épület kialakítása</i>
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A 2024. évben elfogadandó ITS A 2025. évben felülvizsgált ITS
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Pályázat benyújtását követően tervezés, szükséges fedezet biztosítása 2. Tervezés, közbeszerzés, versenyeztetés, engedélyek 3. Kivitelezés, szakmai engedélyeztetés és fenntartás
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester, jegyző, Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 15.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Bölcsődébe felvehető gyermekek létszáma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humánerőforrás, pályázati forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Humánerőforrás és költségvetési forrás biztosításával fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

3/b. A nők esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	12. 10. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása – önkormányzati épületrész felújítása, nonprofit szolgáltatóház kialakítása
B	Feltárt probléma megnevezése	A gyermeket nevelő anyáknak kevés közösségi tér áll rendelkezésre különböző programok megvalósítására
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Infrastrukturális fejlesztés megvalósítása, a Polgármesteri Hivatal épületrészeinek felújítását, Nonprofit szolgáltatóház kialakítását tervezzük pályázat keretében
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A 2024. évben elfogadandó ITS A 2025. évben felülvizsgált ITS
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Pályázat benyújtását követően tervezés, szükséges fedezet biztosítása 2. Tervezés, közbeszerzés, versenyeztetés, engedélyek 3. Kivitelezés, szakmai engedélyeztetés és fenntartás
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester, jegyző, Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 15.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Nem releváns
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humánerőforrás, pályázati forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Humánerőforrás és költségvetési forrás biztosításával fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

4/a. Az idősök esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	13. 11. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása – határon átnyúló természetvédelmi tevékenység egy zöldebb környezetért
B	Feltárt probléma megnevezése	Az időskorúak egészségi állapota folyamatosan romlik fizikai és mentális szinten egyaránt
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az idősök egészségi állapotának javítása a természeti környezet segítségével, pályázat keretében a Martinka településrész mellett található legelő-területen és a Csikós-erdőben tanösvény és pihenő övezet kialakítását tervezzük, emellett 4251 Hajdúsámson-Martinka, Iskola utca 15. (5985 hrsz) alatt található korábbi iskola épületének átalakításával egy, a helyi védett növények és állatok megismerésére szolgáló jól felszerelt bemutatótér is létesülne. Az udvaron kapna helyet a helyi védett növények kertje.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A-2024. évben elfogadandó-ITS A 2025. évben felülvizsgált ITS
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Pályázat előkészítése, tervezése 2. Szükséges további fedezet biztosítása 3. Közbeszerzés, versenyeztetés, engedélyeztetés 4. Kivitelezés, fenntartás
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester, jegyző, Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 15.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Nem releváns, illetve pályázati indikátorok
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humánerőforrás, pályázati forrás, költségvetési forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Infrastruktúra üzemeltetéséhez szükséges humánerőforrás és önerő
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

4/b. Az idők esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	14. 12. Idők Napja programok szervezése
B	Feltárt probléma megnevezése	Az idők elmagányosodása, megbecsülésük csökkenésének növekedése
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Idők Napja programok folyamatos szervezése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Nem releváns
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Éves önkormányzati programterv elkészítése 2. Idők napi program előkészítése, szervezése 3. Program megszervezése
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester, Alpolgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 15.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Nem releváns
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humánerőforrás, költségvetési forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Megszervezése esetén folyamatosan fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

4/c. Az idősök esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	15. 13. Az időskorú lakosság szociális támogatása
B	Feltárt probléma megnevezése	Az idősök elmagányosodása, megbecsülésük csökkenésének növekedése
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az időskorúak szociális támogatása, 65. éven felüliek karácsonyi megajándékozása, szociális tüzelő támogatás biztosítása az önkormányzat szociális tárgyú támogatási rendeletében
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Nem releváns
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Költségvetési forrás folyamatos biztosítása 2. Szükséges önkormányzati döntések meghozatala 3. Adminisztrációs feladatok 4. Támogatások folyósítása, kiosztása
G	Az intézkedés felelőse	Képviselő-testület, a Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 15.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Időskorú lakosság lakosság száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán erőforrás, költségvetési forrás, jogi háttér biztosítása
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A költségvetési forrás és jogszabályi háttér folyamatos biztosításával fenntartható, fejleszthető
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

4/d. Az idősek esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	16. 14. Idősek egészségügyi ellátáshoz való hozzáféréseinek biztosítása
B	Feltárt probléma megnevezése	Az időskorúak egészségi állapota folyamatosan romlik fizikai és mentális szinten egyaránt
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az idősek egészségi állapotának javítása a szolgáltatásokhoz való hozzáférés fejlesztése, vészállítás megszervezése megállapodás alapján a közszolgáltatóval (a korábbi HEP hatálya végétől áthúzódó, határozatlan idejű, folyamatos feladatellátás)
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Nem releváns
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Folyamatos, havi elszámolásban történő feladatellátás, humánerőforrás és gépjármű biztosítása
G	Az intézkedés felelőse	Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2024. december 31. 2028. december 15.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Heti szállítható vérminta mennyiségének tartása
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humánerőforrás, költségvetési saját erő, gépjármű
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Költségvetési forrás biztosítása
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

5/a. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	15. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása – önkormányzati épület egy részének átalakítása a fogyatékos személyek nappali ellátása érdekében
B	Feltárt probléma megnevezése	A fogyatékkal élők nappali ellátásának hiánya
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Önkormányzati épület egy részének átalakítása a fogyatékos személyek nappali ellátása érdekében
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Nem releváns
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Épületrész felújítása, átalakítása 2. Engedélyeztetési feladatok elvégzése a Nyíradonyi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központtal 3. Üzemeltetési feladatok ellátása
G	Az intézkedés felelőse	Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2024. december 31. <i>Az intézkedés sikeresen végrehajtva.</i>
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Nem releváns
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humánerőforrás, költségvetési saját erő
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az intézmény működtetéséhez költségvetési forrás folyamatos biztosítása.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

5/b. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	17. 16. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása – gyalogos átkelőhelyek létesítése
B	Feltárt probléma megnevezése	A fogyatékkal élők számára a közlekedés feltételeinek fejlesztése
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A fogyatékkal élők számára a város középületeiben, intézményeiben a még hiányzó fizikai akadálymentesítés megoldása, közlekedésfejlesztés
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Nem releváns
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Forrásbiztosítás 2. Tervezési feladat, engedélyeztetés 3. Versenyeztetés 4. Kivitelezés
G	Az intézkedés felelőse	Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2024. december 31. <i>2028. december 15.</i>
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Nem releváns
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humánerőforrás, költségvetési saját erő
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Költségvetési forrás biztosítása az üzemeltetéshez
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

5/c. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	17. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása – önkormányzati épület akadálymentesítése (Kiss utca)
B	Feltárt probléma megnevezése	A fogyatékkal élők számára a középületek, intézmények nem teljeskörűen akadálymentesítettek
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A fogyatékkal élők számára a város középületeiben, intézményeiben a még hiányzó fizikai akadálymentesítés megoldása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A 2024. évben elfogadandó ITS
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Pályázat nyertességét követően tervezési feladat 2. Közbeszerzés, versenyeztetés a műszaki tartalomnak megfelelően 3. Kivitelezés, fenntartás
G	Az intézkedés felelőse	Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2025. december 31. <i>Az intézkedés sikeresen végrehajtva.</i>
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Nem releváns
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati forrás, humánerőforrás, költségvetési forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az érintett, Közfoglalkoztatási Csoport, Adócsoporthoz és Szociális és Gyámügyi Osztály feladatellátási helyeinek üzemeltetése, melyek közvetlenül kapcsolódnak a célcsoportok esélyegyenlősége biztosításához
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0.	Település szintű probléma											
1.	1. Településszintű probléma kezelése – infrastruktúra fejlesztések	Nem megfelelő úthálózat a településen, és nem teljeskörűen megfelelő közszolgáltatási infrastruktúra a településen.	Infrastruktúra fejlesztése érdekében pályázati források nyomon követése, pályázatok beadása.	Nem releváns	Nem releváns	1. Pályázatkezelési megvalósítási	Polgármester, Polgármesteri Hivatal illetékes osztályai	2028. 12. 15. (péntek)	Nem releváns	Humán erőforrás, pályázati forrás	Fedezet biztosításával	Nem releváns
2.	2. Településszintű probléma kezelése – érintett és szegregációval érintett vagy veszélyeztetett területek felülvizsgálata	A szegregációval veszélyeztetett területek beazonosítására vonatkozó adatok elavultak, nem aktuálisak	Az érintett területek felülvizsgálata, annak érdekében, hogy a célcsoportok hatékonyabban azonosíthatóak legyenek.	A 2024. évben elfogadandó ITS	Nem releváns	1. Adatgyűjtés jogi előkészítése, döntések meghozatala 2. Adatgyűjtés technikai előkészítése 3. Adatgyűjtés lefolytatása	Polgármester, Jegyző, Polgármesteri Hivatal illetékes osztályai	2024. 12. 31. (kedd)	Nem releváns	Humán erőforrás, technikai eszközök rendelkezésre állása	Fedezet, humánerőforrás egyszerű biztosítása, nem releváns	Nem releváns
I.	A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége											
1.	1. A mélyszegénységben élők és a roma lakosság munkanélküliségének csökkentése, közfoglalkoztatásban való részvételük ösztönzése	Magas a munkanélküliek száma, nehéz a munka világába történő integráció	A mélyszegénységben élők és a roma lakosság munkanélküliségének csökkentése, a közfoglalkoztatási programokon keresztül re-	Nem releváns	Nem releváns	1. Helyi sajátosságok felmérése 2. Közfoglalkoztatási kérelmek szakemberrel előkészítése, beadása 3. Kapcsolattartás	Munkáltatók, képző szervek, Polgármesteri Hivatal illetékes osztályai	2028. 12. 15. (péntek)	A 2022. évi álláskeresői szám (5,57%) csökkenése: 1-2 éven belül 20%-kal 3-5 éven belül 30-40 %-kal, a program végére legalább 50 %-kal csökkenjen	Humán erőforrás, pályázati forrás	Munkaerő piacról kisorsolt vagy álláskereső mélyszegénységben élők munkavállalási esélyei nagyobbak lesznek, cél, hogy a munkanélküli lakosság száma 1-2 éven belül 20 %-	Nem releváns

2	2. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása – ivóvíz- és szennyvízvezeték rendszer korszerűsítése	A lakáskörülmények és életminőség romlásához vezet a nem megfelelően megoldott szennyvíz- és ivóvíz infrastruktúra	Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása ivóvíz- és szennyvízvezeték rendszer korszerűsítése, kapacitásbővítése, fejlesztése	A 2024. évben elfogadandó ITS	Nem releváns	1. Fejlesztési koncepció előkészítése, tervezése 2. Pályázati forráskeresése, saját forrás biztosítása 3. Pályázatkezelés, engedélyeztetés 4. Kivitelezés és fenntartás	Polgármester, jegyző, Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya	2024. 12. 15. (péntek)	ivóvíz- és szennyvízvezeték rendszer mérete, elért és kiszolgált háztartások, ingatlanok száma	Humán erőforrás, pályázati forrás	Humán erőforrás, pályázati forrás, fenntartáshoz önerő	Humán erőforrás, költségvetési forrás a fenntartáshoz	Nem releváns	kal 3-5 éven belül 30-40 %-kal, a program végére legalább 50 %-kal csökkenjen Munkaerő-piaci kereslet és kínálat hatékonyabb összekapcsolása	Nem releváns
3	3. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása – külterületi utak fejlesztése	A szolgáltatásokhoz való hozzáférést nehezíti, hogy a településen, sok helyen nincs szilárd burkolatú út	Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása, úthálózat bővítése a külterületeken, Sámsonkertben és Martinkán, mint teljesen benépesült külterületi településrészekben	A 2024. évben elfogadandó ITS	Nem releváns	1. Szükséges előkészítő eljárások lefolytatása, kisajátítási eljárás 2. Terveknek megfelelő közbeszerzés, versenyeztetés 3. Kivitelezés és fenntartás	Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya	2024. 12. 31. (kedd)	Forgalomszámlái adatai, nem releváns	Humán erőforrás, pályázati forrás, fenntartáshoz önerő	Humán erőforrás, pályázati forrás, fenntartáshoz önerő	Humán erőforrás, költségvetési forrás a fenntartáshoz	Nem releváns	Humán erőforrás, költségvetési forrás a fenntartáshoz	Nem releváns
4	4. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása – szilárd burkolatú belterületi utak építése	A szolgáltatásokhoz való hozzáférést nehezíti, hogy a településen, sok helyen nincs szilárd burkolatú út	Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása, úthálózat bővítése a belterületeken az érintett célcsoport közszolgáltatásokhoz történő hozzáférése könnyítése érdekében	A 2024. évben elfogadandó ITS	Nem releváns	1. Szükséges előkészítő eljárások lefolytatása, kisajátítási eljárás 2. Terveknek megfelelő közbeszerzés, versenyeztetés 3. Kivitelezés és fenntartás	Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya	2024. 12. 31. (kedd)	Forgalomszámlái adatai, nem releváns	Humán erőforrás, pályázati forrás, fenntartáshoz önerő	Humán erőforrás, pályázati forrás, fenntartáshoz önerő	Humán erőforrás, költségvetési forrás a fenntartáshoz	Nem releváns	Humán erőforrás, költségvetési forrás a fenntartáshoz	Nem releváns

5	5. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása – középületek energetikai korszerűsítése	A szolgáltatásokhoz való hozzáférés minőségét nehezíti, hogy a középületek nem megfelelő energetikai jellemzőkkel rendelkeznek	Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása, a középületek energetikai korszerűsítésével a költségvetési források megóvása, a célcsoport komfortérzetének fokozása	A 2024. évben elfogadandó ITS	Nem releváns	Kivitelezés és fenntartás	Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya	2024. 12. 31. (kedd)	Nem releváns	Költségvetési forrás biztosítása	Költségvetési forrás biztosításával fenntartható, humán erőforrás	Nem releváns
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	6. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása – Sámsonkertben zöldfelület rekonstrukció, Jókai-parkosítás, Jókai-Damjanich utcai parkban zöldfelület rekonstrukció	A gyermekek szabadidejének hasznos eltöltéséhez nem áll rendelkezésre elég pihenő és rekreációs zöldterület	Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása, Sámsonkertben zöldfelület rekonstrukció, parkosítás, Jókai-Damjanich utcai parkban zöldfelület rekonstrukció	A 2024. évben elfogadandó ITS	Nem releváns	1. Pályázat benyújtását követően tervezés, szükséges fedezet biztosítása 2. Tervezés, közbeszerzés, versenyeztetés, engedélyek beszerzése 3. Kivitelezés és fenntartás	Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya	2028. 12. 15. (péntek)	Nem releváns	Humán erőforrás, pályázati forrás	Költségvetési forrás és humán erőforrás biztosításával folyamatosan fenntartható	Nem releváns
2	7. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása – tornacsarnok kialakítása	A gyermekek szabadidejének hasznos eltöltéséhez nem áll rendelkezésre elég sportterület	Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása, pályázat keretében Tornacsarnok építését tervezzük a Kossuth utca 14. sz. alatt	A 2024. évben elfogadandó ITS	Nem releváns	1. Pályázat benyújtását követően tervezés, szükséges fedezet biztosítása 2. Tervezés, közbeszerzés, versenyeztetés, engedélyeztetés 3. Kivitelezés és fenntartás	Polgármesteri jegyző, Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya	2028. 12. 15. (péntek)	Nem releváns	Humán erőforrás, pályázati forrás	Humán erőforrás és költségvetési forrás biztosításával fenntartható	Nem releváns

3	8. A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek támogatása	Magas a nehéz körülmények között élő, hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szociális támogatása az önkormányzat szociális támogatásokról rendelésében, a gyermekvédelmi támogatásra jogosult gyermekek folyamatos támogatása	Nem releváns	Nem releváns	1. A támogatáshoz szükséges pénzügyi és jogi feltételek folyamatos biztosítása 2. Szükség esetén képviselő-testületi döntés	Képviselő-testület, Polgármester, jegyző, Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya	2028. 12. 15. (péntek)	Érintett gyermekek létszáma	Humán erőforrás és költségvetési forrás biztosítása	Költségvetési forrás folyamatos biztosítása	Nem releváns
III. A nők esélyegyenlősége												
1	9. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása – bölcsődei nevelés fejlesztése	A gyermeket nevelő anyák nehezebben tudnak visszailleszkedni a munka világába	Infrastrukturális bölcsődefejlesztés megvalósítása, a Nyíradonyi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ 2. sz. Bölcsőde (4251 Hajdúsámson, Szatmári út 16.; hrsz: 1397) épületének két csoportszobával történő fejlesztését tervezzük, melyhez ingatlanvásárlás is szükséges. A csoportszobákhoz vízes blokk kialakítását és a főzőkonyha diétás konyhává történő átalakítását is tervezzük.	A 2024. évben elfogadandó ITS	Nem releváns	1. Pályázat benyújtását követően tervezés, szülőkészes fedezet biztosítása 2. Tervezés, közbeszerzés, versenyeztetés, engedélyek 3. Kivitelezés, szakmai engedélyeztetés és fenntartás	Polgármester, jegyző, Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya	2028. 12. 15. (péntek)	Bölcsődébe felvehető gyermekek létszáma	Humán erőforrás, pályázati forrás	Humán erőforrás és költségvetési forrás fenntartható	Nem releváns
2	10. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása –	A gyermeket nevelő anyáknak kevés közösségi tér áll	Infrastrukturális fejlesztés megvalósítása, a	A 2024. évben elfogadandó ITS	Nem releváns	1. Pályázat benyújtását követően	Polgármester, jegyző, Polgármesteri	2028. 12. 15. (péntek)	Nem releváns	Humán erőforrás, pályázati forrás	Humán erőforrás és költségvetési forrás	Nem releváns

önkormányzati épületrész felújítása, különböző programok megvalósítására szolgáló felújítás, kialakítása	rendelkezésre álló épületrészek felújítása, különböző programok megvalósítására szolgáló felújítás, kialakítása	Polgármesteri Hivatal épületrészeinek felújítását, Nonprofit szolgáltatóház kialakítását tervezzük pályázat keretében	A 2024. évben elfogadandó ITS	Nem releváns	1. Pályázat előkészítése, tervezése 2. Szükséges további fedezet biztosítása 3. Közbeszerzés, versenyeztetés, engedélyeztetés 4. Kivitelezés, fenntartás	Polgármesteri jegyző, Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya	2028. 12. 15. (péntek)	Nem releváns, illetve pályázati indikátorok	Humán erőforrás, pályázati forrás, költségvetési forrás	Infrastruktúra üzemeltetéséhez szükséges humán erőforrás és önérték	biztosításával fenntartható
1	1.1. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása – határon átnyúló természetvédelmi tevékenység egy zöldévi környezetért	Az időskorúak egészségi állapota folyamatosan romlik fizikai és mentális szinten egyaránt	Az idősek egészségi állapotának javítása a természeti környezet segítségével, pályázat keretében a Martinka településrészt mellett található legelő-területen és a Csikós-erdőben tanösvény és pihenő övezet kialakítását tervezzük, emellett 4251 Hajdúsámson-Martinka Iskola utca 15. (5985 hrsz) alatt található korábbi iskola épületének átalakításával egy, a helyi védett növények és állatok megismerésére szolgáló jól felszerelt bemutatóter is létesülne. Az udvaron kapna helyet a helyi védett növények kertje.	Nem releváns	1. Pályázat előkészítése, tervezése 2. Szükséges további fedezet biztosítása 3. Közbeszerzés, versenyeztetés, engedélyeztetés 4. Kivitelezés, fenntartás	Polgármesteri jegyző, Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya	2028. 12. 15. (péntek)	Nem releváns, illetve pályázati indikátorok	Humán erőforrás, pályázati forrás, költségvetési forrás	Infrastruktúra üzemeltetéséhez szükséges humán erőforrás és önérték	biztosításával fenntartható

2	12. Idősek Napja programok szervezése	Az idősek elmagányosodása, megbecsülésétük csökkenésének növekedése	Idősek Napja programok folyamatos szervezése	Nem releváns	Nem releváns	1. Éves önkormányzati programterv elkészítése 2. Idősek napi program előkészítése, szervezése 3. Program megszervezése	Polgármester, 2028. 12. 15. Alpolgármester	2028. 12. 15. (péntek)	Nem releváns	Humán erőforrás, költségvetési forrás	Megszervezése esetében folyamatosan fenntartható	Nem releváns
3	13. Az időskorú lakosság szociális támogatása	Az idősek elmagányosodása, megbecsülésétük csökkenésének növekedése	Az időskorúak szociális támogatása, 65. éven felüliek karácsonyi megajándékozása, szociális tüzelő támogatás biztosítása az önkormányzat szociális tárgyú támogatási rendeletében	Nem releváns	Nem releváns	1. Költségvetési forrás folyamatos biztosítása 2. Szükséges önkormányzati döntések meghozatala 3. Adminisztrációs feladatok 4. Támogatások folyósítása, kiosztása	Képviselő-testület, a Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya	2028. 12. 15. (péntek)	Időskorú lakosság lakosságszáma	Humán erőforrás, költségvetési forrás, jogi háttér biztosítása	A költségvetési forrás és jogszabályi háttér folyamatos fenntartásával fenntartható, fejleszthető	Nem releváns
4	14. Idősek egészségügyi ellátáshoz való hozzáféréseinek biztosítása	Az időskorúak egészségi állapotának javítása a szolgáltatásokhoz való hozzáférés fejlesztése, vérszállítás megszervezése megállapodás alapján a közszolgáltatóval (a korábbi HEP hatálya végétől átnűződő, határozatlan idejű, folyamatos feladatellátás)	Az idősek egészségi állapotának javítása a szolgáltatásokhoz való hozzáférés fejlesztése, vérszállítás megszervezése megállapodás alapján a közszolgáltatóval (a korábbi HEP hatálya végétől átnűződő, határozatlan idejű, folyamatos feladatellátás)	Nem releváns	Nem releváns	1. Folyamatos, havi elszámolásban történő feladatellátás, humán erőforrás és gépjármű biztosítása	Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya	2024. 12. 31. (kedd)	Heti szállítható vérminta mennyiségének tartása	Humán erőforrás, költségvetési saját erő, gépjármű	Költségvetési forrás biztosítása	Nem releváns
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	15. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása – önkormányzati	A fogyatékkal élők nappali ellátásának hiánya	Önkormányzati épület egy részének átalakítása a fogyatékos	Nem releváns	Nem releváns	1. Épületrész felújítása, átalakítása 2. Engedélyeztetési	Polgármesteri Hivatal	2024. 12. 31. (kedd)	Nem releváns	Humán erőforrás, költségvetési saját erő	Az intézmény működtetéséhez költségvetési	Nem releváns

	épület egy részének átalakítása a fogatékos személyek nappali ellátása érdekében	személyek nappali ellátása érdekében	Nem releváns	Nem releváns	feladatok elvégzése a Nyíradonyi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatói Központtal 3. Üzemeltetési feladatok ellátása	illetékes osztálya	2024. 12. 31. (kedd)	Nem releváns	Humán erőforrás, költségvetési saját erő	forrás folyamatos biztosítása.	Nem releváns
2	16. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása – egyalagos átkelőhelyek létesítése	A fogatékossal élők számára a város közlekedés feltételeinek fejlesztése	Nem releváns	Nem releváns	1. Forrásbiztosítás 2. Tervezési feladat, engedélyeztetés 3. Versenyeztetés 4. Kivitelezés	Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya	2024. 12. 31. (kedd)	Nem releváns	Humán erőforrás, költségvetési saját erő	Költségvetési forrás biztosítása az üzemeltetéséhez	Nem releváns
3	17. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása – önkormányzati épület akadálymentesítése (Kiss utca)	A fogatékossal élők számára a város közlekedés feltételeinek fejlesztése	A 2024. évben elfogadandó ITS	Nem releváns	1. Pályázat nyertességét követően tervezési feladat 2. Közbeszerzés, versenyeztetés a műszaki tartalomnak megfelelően 3. Kivitelezés, fenntartás	Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya	2025. 12. 31. (szerda)	Nem releváns	Pályázati forrás, humán erőforrás, költségvetési forrás	Az érintett, Közfoglalkoztatási Csoport, Adócsoporthoz és Szociális és Gyámügyi Osztály feladatellátási helyeinek üzemeltetése, melyek közvetlenül kapcsolódnak a célcsoportok esélyegyenlősége biztosításához	Nem releváns

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program 2026. évi felülvizsgálattal megállapított intézkedési terve

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	A helyzetlemezés következtetésébe n feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0.	Település szintű probléma	Nem megfelelő infrastruktúra	Fejlesztése	Nem releváns	1. Pályázatkezelés el megvalósítás	Polgármester, Hivatal illetékes osztályai	15. Nem releváns	Humán erőforrás, pályázati forrás	Fedezet biztosításával	Nem releváns	
1.	A mlyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége	A magas lakosság és a roma lakosság munkanélküliek és a roma lakosság munkanélkülieinek száma, nehéz munka világbacsökkentése, a történelmi integráció közfoglalkoztatási programokon keresztül re-integráció a munka világába	A 2025. évi felülvizsgálat ITS	Nem releváns	1. Helyi Munkáltatók képző szervek, felmérése 2. Polgármesteri közfoglalkoztató Hivatali kérelmek illetékes osztályai 3. Kapcsolattartás munkáltatókkal, képző szervekkel	15. A 2022. évi Humán álláskeresési szám erőforrás, pályázati forrás (5,57%) csökkenése: 1-2 éven belül 20 %-kal 3-5 éven belül 30-40 %-kal, a program végére legalább 50 %-kal csökkenjen	Munkaerő piacról kisorult vagy álláskereső mlyszegénységben élők munkavállalási esélyei nagyobbak lesznek, cél, hogy a munkanélküli lakosság száma 1-2 éven belül 20 %-kal 3-5 éven belül 30-40 %-kal, a program végére legalább 50 %-kal csökkenjen	Nem releváns			
2.	Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása ivóvíz- és szennyvízvezeték korszerűsítése	Infrastrukturális megvalósítása ivóvíz- és szennyvízvezeték korszerűsítése, nem kapacitásbővítése, fejlesztése. Új ivóvíz gerincvezeték kiépítése és	A 2025. évi felülvizsgálat ITS	Nem releváns	1. Fejlesztési koncepció előkészítése, tervezése Samsont és Martinka településrészek esetén a terv és	15. Ivóvíz- és szennyvízvezeték rendszer mérete, elért és kiszolgált háztartások, ingatlanok száma	Humán erőforrás, pályázati forrás	Vízkezelő rendszer tulajdonosi jogainak gyakorlása, költségvetési forrásbiztosítás	Nem releváns		

	ivóvíz infrastruktúra, a meglévő vezetékben nyomásingadozás tapasztalható				engedély részben rendelkezésre áll. A Vízütelep bővítése és korszerűsítése szükséges 2. Pályázati forráskeresése, saját forrás biztosítása Források már részben rendelkezésre állnak pályázati forrásból 3. Pályázatkezelés, engedélyezettetés 4. Kivitelezés és fenntartás	Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya	2028. 12. (péntek)	15. Forgalomszámlái adatai, nem releváns	Humán erőforrás pályázati forrás, fenntartáshoz önerő	Humán erőforrás, pályázati költségvetési forrás a fenntartáshoz	Nem releváns
3	3. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása –való hozzáféréstbővítése a külterületeken, külterületi településre, sok Martinkán, mint teljesen helyen nincs benepesült külterületi szilárd burkolatú településrészekben út	Infrastrukturális fejlesztések A 2025. évben felülvizsgált ITS	Nem releváns		1. Szükséges előkészítő eljárások lefolytatása, kisajátítási eljárás 2. Terveknek megfelelő közbeszerzés, versenyeztetés 3. Kivitelezés és fenntartás	Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya	2028. 12. (péntek)	15. Forgalomszámlái adatai, nem releváns	Humán erőforrás pályázati forrás, fenntartáshoz önerő	Humán erőforrás, pályázati költségvetési forrás a fenntartáshoz	Nem releváns
4	4. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása –való hozzáféréstbővítése a belterületeken az szilárd burkolatú helyeken, hogy érintett belterületi utak településen, sok közszolgáltatásokhoz történő építése helyen nincs hozzáférése szilárd burkolatú érdeklődésben út	Infrastrukturális fejlesztések A 2025. évben felülvizsgált ITS	Nem releváns		1. Szükséges előkészítő eljárások lefolytatása, kisajátítási eljárás 2. Terveknek megfelelő közbeszerzés, versenyeztetés 3. Kivitelezés és fenntartás	Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya	2028. 12. (péntek)	15. Forgalomszámlái adatai, nem releváns	Humán erőforrás pályázati forrás, fenntartáshoz önerő	Humán erőforrás, pályázati költségvetési forrás a fenntartáshoz	Nem releváns
5	5. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása –való hozzáférés középületek minőségét korszerűsítésével a középületek energetikai korszerűsítésével a középületek nem	Infrastrukturális fejlesztések A 2025. évben felülvizsgált ITS	Nem releváns		1. Szükséges előkészítő eljárások lefolytatása Terveknek megfelelő közbeszerzés, versenyeztetés 3. Kivitelezés és fenntartás	Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya	2028. 12. (péntek)	15. Nem releváns	Költségvetési forrás biztosítása	Költségvetési forrás biztosításával fenntartó, humán erőforrás	Nem releváns

6	6. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása Hajdúsámson Martinka városrészeihez, hogy ajelent, a célcsoport illetve Martinka és városrészek Sámsonkerti között kiépített városrészeket összekötő kerékpárutak kiépítése	megővása, a célcsoport komfortérzetének fokozása	Infrastrukturális fejlesztésekA 2025. évben megvalósítása, városrészek közötti kerékpárút kiépítése biztonságosabb közlekedést jelent, a célcsoport komfortérzetének fokozása	Nem releváns	1. Szükséges előkészítő eljárások lefolytatása 2. oszttalya Terveknek megfelelő közbeszerzés, versenyeztetés 3. Kivitelezés és fenntartás	Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya	2028. 12. 15. (péntek)	15. Nem releváns	Költségvetési forrás biztosításával fenntartató, humánerőforrás	Nem releváns
7	7. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása Kerékpáros átkelőhely egyalagos átvezetéséhez kiépítése üzletközpontok megközelítéséhez kerékpáros átkelőhely és egyalagos átvezetés kiépítése az üzletközpont nem kiépítése biztonságosabb üzletközpontok rendelkezik kerékpáros átkelőhellyel és egyalagos átvezetéssel a 4931. számú út tekintetében	Infrastrukturális fejlesztésekA 2025. évben megvalósítása, üzletközpontok megközelítéséhez kerékpáros átkelőhely és egyalagos átvezetés kiépítése biztonságosabb üzletközpontok rendelkezik kerékpáros átkelőhellyel és egyalagos átvezetéssel a 4931. számú út tekintetében	Infrastrukturális fejlesztésekA 2025. évben megvalósítása, üzletközpontok megközelítéséhez kerékpáros átkelőhely és egyalagos átvezetés kiépítése biztonságosabb üzletközpontok rendelkezik kerékpáros átkelőhellyel és egyalagos átvezetéssel a 4931. számú út tekintetében	Nem releváns	1. Szükséges előkészítő eljárások lefolytatása 2. oszttalya Terveknek megfelelő közbeszerzés, versenyeztetés 3. Kivitelezés és fenntartás	Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya	2028. 12. 15. (péntek)	15. Nem releváns	Költségvetési forrás biztosításával fenntartató, humánerőforrás	Nem releváns
II. A gyermekek esélyegyenlősége	8. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása Sámsonkertben zöldfelület rekonstrukció, parkosítás, Jókai-rekreációs Damjánich utcai zöldterület rekonstrukció Sámsonkertben fitnesspark, Martinkán tematikus játszótér	gyermekek szabadidejének hasznos eltöltéséhez áll elég pihenő esrekonstrukció, parkosítás, Jókai-rekreációs Damjánich utcai zöldterület rekonstrukció Sámsonkertben fitnesspark, Martinkán tematikus játszótér	Infrastrukturális fejlesztésekA 2025. évben megvalósításaSámsonkertben zöldfelület rekonstrukció, parkosítás, Jókai-Damjánich utcai zöldfelület rekonstrukció, Sámsonkertben fitnesspark, Martinkán tematikus játszótér	Nem releváns	1. benyújtás követően tervezés, szükségesség fedezet biztosítása Sámsonkertben fitnesspark, Martinkán tematikus játszótér tekintetében a pályázat benyújtása megtörtént és a tervek rendelkezésre	Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya	2028. 12. 15. (péntek)	15. Nem releváns	Humánerőforrás, pályázati forrás és humánerőforrás biztosításával folyamatosan fenntartható	Nem releváns

2	9. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása tornacsarnok kialakítása	A szabadidejének –hasznos eltöltéséhez nem építést tervezünk a Kossuth áll rendelkezésre utca 14. sz. alatt elég sportterület	Infrastrukturális megvalósítása, pályázat keretében Tomacsarnok felülvizsgált ITS	2025. évben	Nem releváns	1. Pályázat benyújtását követően tervezés, szükséges fedezet biztosítása 2. Tervezés, közbeszerzés, engedélyeztetés, beszerzése 3. Kivitelezés és fenntartás	Polgármester, jegyző, Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya	2028. 12. (péntek)	15. Nem releváns	Humán erőforrás, pályázati forrás és forrás biztosításával fenntartható	Nem releváns	
3	10. A hátrányos helyzetű és körülmények között élő, hátrányos helyzetű gyermekek támogatása	Magas a nehéz helyzetű és körülmények között élő, hátrányos helyzetű gyermekek száma	A hátrányos helyzetű és körülmények között élő, hátrányos helyzetű gyermekek támogatására szolgáló támogatásokról rendelkező jogszabályok alapján	Nem releváns	Nem releváns	1. Támogatáshoz szükséges pénzügyi és jogi feltételek folyamatos biztosítása 2. Szükség esetén osztagi képviselő-testületi döntés	A Képviselő-testület, Polgármester, Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya	2028. 12. (péntek)	15. Érintett gyermekek létszáma	Humán erőforrás és költségvetési forrás biztosítása	Nem releváns	
III. A nők esélyegyenlősége												
1	11. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása bölcsődei nevelésfejlesztése	Magas a nehéz helyzetű és körülmények között élő, hátrányos helyzetű gyermekek száma	Infrastrukturális megvalósítása, pályázat keretében Tomacsarnok felülvizsgált ITS	2025. évben	Nem releváns	1. Pályázat benyújtását követően tervezés, szükséges fedezet biztosítása 2. Tervezés, közbeszerzés, engedélyeztetés, beszerzése 3. Kivitelezés és fenntartás	Polgármester, jegyző, Polgármesteri Hivatal illetékes osztálya	2028. 12. (péntek)	15. Bölcsődebe felvehető gyermekek létszáma	Humán erőforrás, pályázati forrás és forrás biztosításával fenntartható	Nem releváns	

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hozhat létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében.

A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,

- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

A felülvizsgálat során két új cél, új feladat fogalmazódott meg.

A HEP IT-ben a helyzetelemzés során feltárt problémák és azok megoldására hozott intézkedések kerültek felülvizsgálatra.

A felülvizsgálat során a meglévő feladatok helyenként módosításra szorulnak, egyes intézkedések megvalósultak, és új célok fogalmazódtak meg.

4. Elfogadás módja és dátuma

1. Hajdúsámson Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitátást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

2. Ezt követően Hajdúsámson Város Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatát (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és **a 2/2026. (I.29.) öh. számú** határozatával elfogadta.

Melléklet:

1. Képviselő-testületi döntés kivonata

Hajdúsámson, 2026. január 29.

Dr. Danku József
jegyző

Antal Szabolcs
polgármester

A KÉPVISELŐ TESTÜLET ELFOGADÓ HATÁROZATÁNAK KIVONATA**KIVONAT**

Hajdúsámson Város Önkormányzata Képviselő-testülete **2026. január 29. napján (csütörtök) 9.00 órára** összehívott **szoron következő, nyílt** ülésének jegyzőkönyvéből

1. napirend**Előterjesztés a Helyi Esélyegyenlőségi Program 2026. évi felülvizsgálata tárgyában**

Hajdúsámson Város Önkormányzata Képviselő-testülete 11 **igen szavazattal** – 0 ellenszavazattal és 0 tartózkodással – az alábbi határozatot hozta:

2/2026. (I. 29.) öh. sz. határozat

Hajdúsámson Város Önkormányzata Képviselő-testülete - a Magyarország önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 10. § (1) bekezdése, valamint az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. §-ában foglaltak alapján – Hajdúsámson Város Önkormányzata 2023-2028. évre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programját áttekintette, annak felülvizsgálatát – különösen a helyzetelemzés módosításait – szükségesnek tartja.

Az Intézkedési Terv változtatásait, módosításait, valamint az egységes szerkezetbe foglalt Helyi Esélyegyenlőségi Programot – a 2026. évi felülvizsgálat szerint – elfogadja.

A Polgármester felkéri a Jegyzőt, hogy a határozatot és a Helyi Esélyegyenlőségi Programot küldje meg a mentor részére közzététel céljából, valamint gondoskodjon az önkormányzat honlapján történő közzétételéről, a szükséges intézkedések megtételéről.

Felelős: Dr. Danku József jegyző

Határidő: 2026. február 6.

K.m.f.

Dr. Danku József sk.
jegyző

Antal Szabolcs sk.
polgármester

A kivonat hiteles: *Budakázy M.*
2026. 01. 29.

